

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

FACTORS AFFECTING RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOLS AND
COMMUNITIES UNDER THE JURISDICTION OF SAMUTPRAKAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2561

KMITL-2018-ED-M-218-011

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

FACTORS AFFECTING RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOLS AND
COMMUNITIES UNDER THE JURISDICTION OF SAMUTPRAKAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ปฏิภาณ ศาสตราจารย์
PATIPAN SAT-AMNUAY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2561

KMITL-2018-ED-M-218-011

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

FACTORS AFFECTING RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOLS AND
COMMUNITIES UNDER THE JURISDICTION OF SAMUTPRAKAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2018

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2018-ED-M-218-011

COPYRIGHT 2018

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 2
FACTORS AFFECTING RELATIONSHIP BETWEEN
SCHOOLS AND COMMUNITIES UNDER
THE JURISDICTION OF SAMUTPRAKAN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

นักศึกษา

นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย

รหัสประจำตัว

57603070

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา	
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดิ์	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์	
รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์	
อาจารย์ ดร.อำภาพรหม ตันตินาครกุล	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ

27 เมษายน 2561 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

วันที่ 4 เดือน 4-9 พ.ศ. 2561

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2
นักศึกษา	นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ
รหัสประจำตัว	57603070
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
พ.ศ.	2561
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยคือ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 228 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามตอนที่ 2 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามตอนที่ 3 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99, S.D = 0.30$) ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42, S.D = 0.33$) ด้านบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, S.D = 0.32$) 2) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D = 0.18$) 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สามารถร่วมกันทำนายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .257 คิดเป็นร้อยละ 25.70 และนำมาสร้างสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สมการคะแนนดิบ} \quad \hat{Y} &= 2.582 + .247(X_3) + .134(X_2) \\ \text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Z}_y &= .416(Z_{x3}) + .231(Z_{x2}) \end{aligned}$$

Thesis Title	Factors Affecting Relationship between Schools and Communities under the Jurisdiction of Samutprakan Primary Educational Service Area Office 2
Student	MR. Patipan Sat-amnuay
Student ID	57603070
Degree	Master of Industrial Education
Program	Education Administration
Year	2018
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Kanchana Boonphak
Thesis Co – Advisor	Assistant Professor Dr.Boonchan Seesan

ABSTRACT

The objectives of this research were to study: 1) the level of opinions the homeroom teachers and the parents towards factors affecting the relationship between schools and community; 2) the level of opinions the homeroom teachers and the parents of relationship between schools and community; 3) the factors affecting to the relationship between schools and community. under the jurisdiction of Samutprakan Primary Educational Service Area Office 2. The research sample were the homeroom teachers and the parents of grades 1-6 students of public elementary schools. Under the sample size was 228 people, taken by multi-stage random sampling. technigue the reliability of questionnaire part 2 was 0.89 and part 3 was 0.93. the data was analyzed using frequency, percentage, means, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results of revealed were that : 1) the level of opinions of relationship between schools and community were high ($\bar{X} = 3.99$, S.D =0.30) The role of community towards school had moderate level (= 3.42, S.D = 0.33), the executive role was at high level ($\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.32) 2) the level of opinions of relationship between schools and community had high level ($\bar{X} = 4.04$, S.D= 0.18), and 3) the factors affecting the relationship between school and community with factor of executive roles and factor of community roles could predict the relationship between schools and community had significant at the level 01. The coefficient of prediction (R2) was .257, or 25.70 percent. This was brought to construct predicting equations in forms of raw score and standard scores as follows :

$$\hat{Y} = 2.582 + .247(X_3) + .134(X_2)$$

$$\hat{Z}_y = .416 (Z_{x3}) + .231(Z_{x2})$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, ดร.อำภาพรรณ ตันตินาครกุล และ ดร.ณรงค์ พิมสาร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้ายจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา กาญจนวิสุทธิ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา อินทร์น้อย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์, ดร.เอกชัยณัฐ เมธีธัญญรัตน์ และนางสาวพรพิมล ธนะศรี ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ทำให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในการวิจัยนี้ได้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ บิดา มารดา ญาติ พี่ น้อง ครู-อาจารย์ และมีผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ปฎิภาณ ศาสตร์อำนวย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.....	11
2.2 แนวคิดทั่วไป เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	15
2.3 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	27
2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	42
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	65
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4.1 สัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2.....	74

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2.....	78
4.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2.....	83
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	86
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	88
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	121
ภาคผนวก ก หนังสือราชการประกอบการดำเนินการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	131
ภาคผนวก ค การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	141
ภาคผนวก ง การจำแนกประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตามขนาด โรงเรียน จำนวน 19 โรงเรียน.....	144
ประวัติผู้เขียน.....	147

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงการสรุปกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	5
1.2 แสดงการสรุปกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	6
2.1 แสดงเขตการปกครองของเขตพื้นที่ฯ สมุทรปราการ เขต 2.....	12
2.2 แสดงจำนวนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่ฯ สมุทรปราการ เขต 2.....	13
2.3 แสดงจำนวนโรงเรียนของรัฐ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปีการศึกษา 2558.....	13
2.4 แสดงจำนวนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่ฯ สมุทรปราการ เขต 2.....	13
3.1 แสดงการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling).....	66
3.2 แสดงความเชื่อมั่นแบบสอบถามตอนที่ 2.....	69
3.3 แสดงความเชื่อมั่นแบบสอบถามตอนที่ 3.....	69
4.1 แสดงจำนวนของร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	73
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภาพรวมและรายด้าน.....	74
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน.....	74
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน.....	75
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของผู้บริหาร.....	77
4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภาพรวมและรายด้าน.....	78
4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน	78
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน.....	80
4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์.....	82
4.11 แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายระหว่างปัจจัย และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยวิเคราะห์จากค่า Tolerance และค่า Variance inflation factor : VIF.....	83
4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการค้นหาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	84
4.13 แสดงผลการสร้างสมการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis).....	84

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเองให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่างๆ ที่ช่วยให้คนอยู่รอดได้เป็นประโยชน์ต่อตนเองครอบครัวและสังคม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเห็นว่าการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เกื้อหนุนพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นระบบและกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล สังคม และการถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษา การอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรมการสร้างสรรคความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 2) การศึกษาจึงทำให้บุคคลที่ได้รับการพัฒนามีคุณภาพ ซึ่งการที่จะดูคุณภาพการศึกษา จึงดูที่คุณภาพของคนที่เป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษาแต่อย่างไรก็ตาม ในสภาพปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกันมากทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ตัวบ่อนคือนักเรียนรวมทั้งปัจจัยที่เอื้ออื่นๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาการสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 1)

แนวคิดในการจัดการศึกษาในปัจจุบันคือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูเพียงผู้เดียวโรงเรียนจึงต้องร่วมมือกับชุมชน ให้ประชาชนได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนร่วมมือในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมคิดร่วมทำด้วยความบริสุทธิ์ใจโปร่งใสและตรวจสอบได้ สนับสนุนด้านแรงกายและแรงใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน จนทำให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาให้มีความสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างยิ่ง ได้ผลผลิตออกมาเป็นที่น่าพอใจแก่บุคคลทุกฝ่ายโดยทั่วกัน ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านที่ 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 13 การให้ความร่วมมือที่ส่งผลต่อชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 14 การให้ความร่วมมือกับชุมชน/สังคมที่ส่งผลต่อการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2559: 14-16)

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษากับชุมชน ในหมวดที่ 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่อง ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลกรวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเอกราชเป็นเอกราชที่สงวนไว้สำหรับกาแรงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาตรา 24 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ เช่น ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสารของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มาตรา 29 ให้สถานศึกษากับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ชุมชน เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการสถาบันสังคมอื่น ๆ และต่างประเทศ มาจัดการศึกษาที่โรงเรียนประถมศึกษาระดับบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐ จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาการจัดการศึกษา(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2553 : มาตรา 23 -58)

การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นเรื่องมีในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้บัญญัติให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในหมวด 6 มาตรา 47 ว่า “ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในด้านมาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา, 2554 : 68) และระบบการประกันคุณภาพภายนอกด้านที่ 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 13 การให้ความร่วมมือที่ส่งผลต่อชุมชน/สังคม ตัวบ่งชี้ที่ 14 การให้ความร่วมมือกับชุมชน/สังคมที่ส่งผลต่อสถานศึกษา (ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน สมศ. รอบสี่, 2559-2563 : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ดังนั้น การจัดการศึกษาควรให้ชุมชนและท้องถิ่นและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งของสังคม โรงเรียนจึงเป็นโรงเรียนของชุมชนที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยการรู้เห็นและความร่วมมือของประชาชนและชุมชนการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงมีความสำคัญ เนื่องจากทำให้ประชาชนได้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างคามเชื่อถือ ความมั่นใจ และความนิยม ให้เกิดขึ้นในชุมชน นอกจากนั้นยังเป็นการสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชนได้เข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนทั้งด้านการเงิน วัสดุ แรงงาน กำลังใจ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และถือเป็นหน้าที่ของประชาชนและชุมชนที่ต้องให้ความสนใจและมีส่วนร่วมดูแลการจัดการศึกษาของโรงเรียน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544 : 6-13)

งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันเพราะโรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาคารสถานที่ หรือด้านการเรียนการสอน ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้มุ่งเน้นให้ใช้แหล่งวิทยากร สถานประกอบการของชุมชนมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนถ้าทั้งโรงเรียนและชุมชนขาดความร่วมมือและไม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว จะทำให้ประสิทธิผลของการเรียนการสอนสำเร็จได้ยาก การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบ้านและชุมชน โดยผ่านวิธีการต่างๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกรู้ว่าโรงเรียนเป็นของประชาชนเพื่อประโยชน์ของประชาชน ดังคำกล่าว “จงสร้างพลังชุมชนและใช้พลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน” (พัฒน์ บุณรัตน์พันธ์. 2550 : 10-34)

จากรายงานแผนกลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ส่วนมากทั้งผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาในระดับปานกลางและขาดความต่อเนื่อง ในการร่วมมือการจัดการศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญและร่วมจัดการศึกษาร่วมกันน้อย มีการเผยแพร่กิจ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางการศึกษาต่อชุมชนอย่างไม่สม่ำเสมอ (รายงานแผนกลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. 45ข) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ อย่างหนึ่ง โดยเฉพาะโรคปัจจุบันนี้ โรงเรียนจะต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ หรือการเรียนการสอนก็ตาม ดังนั้น โรงเรียนจำเป็นต้องพยายามจัดการศึกษาให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับรัฐ โดยพยายามจัดกระบวนการในการวางแผน ควบคุม ประสานงาน จัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน สร้างความรู้สึกความเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และทางโรงเรียนก็เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงสุดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน บทบาทของผู้บริหาร มีปัจจัยบางประการอย่างน้อย 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแยกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1.4.1 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.4.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ กิติมา ปรีดีดีลิก (2548) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน3)บทบาทของผู้บริหาร 4)บทบาทของครู 5)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2549) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3) บทบาทของผู้บริหาร4)บทบาทของครู 5)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, ทศนา แสงศักดิ์ (2549) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3)บทบาทของผู้บริหาร, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3)บทบาทของผู้บริหาร 4)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, วันชัย วัฒนศัพท์ (2552) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, พรบ.การศึกษาแห่งชาติ (2553) 1)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 2)บทบาทของครู 3)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, ชีระ รุญเจริญ (2553) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3)บทบาทของผู้บริหาร 4)บทบาทของครู

1.4.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ สมชาย สุดเลิศ (2550) 1)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 2)บทบาทของผู้บริหาร 3) บทบาทของครู, ณีภรณ์ วรรณบุตร (2551) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3)บทบาทของผู้บริหาร 4)บทบาทของครู 5)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, วิมล สันแดง (2551) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของผู้บริหาร, ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ (2552) 1)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 2)บทบาทของผู้บริหาร 3)บทบาทของครู 4)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, ชัยนิวรรต แยมไสย (2552) 1)บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน 2)บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน 3)บทบาทของผู้บริหาร 4)บทบาทของครู, ซึ่งสรุปได้

เอกสารนี้ดังตารางที่ 1.1 หน่วยงานไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1.1 การสรุปกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้าง ความสัมพันธ์	แนวคิดที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน						งานวิจัยที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน					ความถี่	
	กิตติมา ปรีดีติลล (2548)	ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2549)	ทัศนาศ แสงศักดิ์ (2549)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550)	วันชัย วัฒนศัพท์ (2552)	พรบ. การศึกษาแห่งชาติ (2553)	ธีระ รุญเจริญ (2553)	สมชาย สุดเลิศ (2550)	ณัฐ วรรณบุตร (2551)	วิมล สันแดง (2551)	ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ (2552)		ชัยนิวรรต แยมไธสง (2552)
บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
บทบาทของผู้บริหาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
บทบาทของครู	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7

1. บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน
2. บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน
3. บทบาทของผู้บริหาร

1.4.2 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.4.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 3)บทบาทของผู้บริหาร 4)บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา, มาตรฐานปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยม งานสัมพันธ์ชุมชน (2552) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน 3)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น, สมพร เทียงธรรม (2553) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 3)งานด้านการประชาสัมพันธ์,

1.4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ กิ่งแก้ว หมุดธรรม (2550) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น, วิมล สันแดง (2551) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4)งานด้านการประชาสัมพันธ์, สุรพันธ์ สินลี (2552) 1)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 2)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 3)งานด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมและมูลนิธิ 4)งานด้านการประชาสัมพันธ์, คณิงนิจ กฤษณาม (2553) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3)งานด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมและมูลนิธิ 4)งานด้านการประชาสัมพันธ์, สำเร็จ สุพร (2553) 1)งานด้านบริการ

ชุมชน2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 5)งานด้านการจัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคมและมูลนิธิ 6)งานด้านการประชาสัมพันธ์, ญัฎฐญา ศรีวรราชักษณ์ (2554) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 4)งานด้านการประชาสัมพันธ์, เกษร สุขเกษม (2554) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4)งานด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมและมูลนิธิ 5)งานด้านการประชาสัมพันธ์, เอมอร พลจันทร์ (2554) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 5)งานด้านการประชาสัมพันธ์, เพ็ญพิชญา คำแสน (2555) 1)งานด้านบริการชุมชน 2)งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน 3)งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น 4)งานด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสรุปได้ ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 การสรุปกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

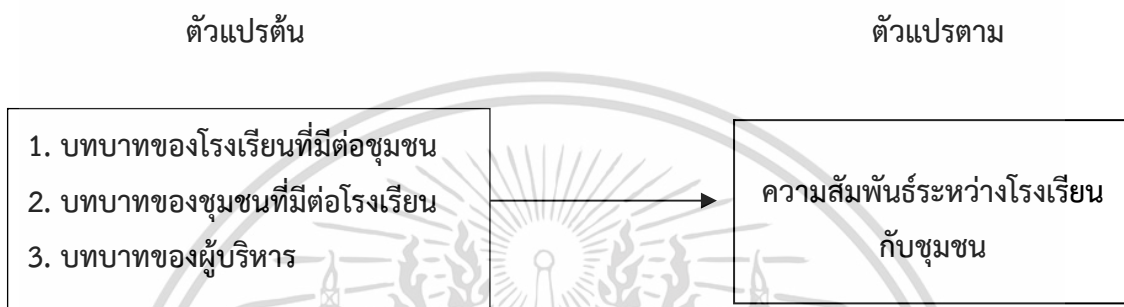
	แนวคิดที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน												
	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ (2550)	มูลนิธิปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยม งานสัมพันธ์ชุมชน	สมพร เทียงธรรม (2553)	กิ่งแก้ว หนุมธรรม (2550)	วิมล สันแดง (2551)	สุพันธ์ ลินดี (2552)	คณิศจิ กฤษนาม (2553)	สำเรจ สุพร (2553)	ญัฎฐญา ศรีวรราชักษณ์ (2554)	เกษร สุขเกษม (2554)	เอมอร พลจันทร์ (2554)	เพ็ญพิชญา คำแสน (2555)	รวม
งานด้านบริการชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน		✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	9
งานเกี่ยวกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓				✓		✓	✓		✓	✓		6
งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	9
งานด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมและมูลนิธิ	✓					✓	✓	✓		✓			5

เอกสารนี้เ้างานด้านการประชาสัมพันธ์หรับกรใช้งานที่กรการศึกษาที่านนี้เ้ามูลนิธิที่เห็นใช้ประโยชน์ได้นกว่ากรณเ้าทั้งลัน อีกรทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเลือกตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องข้องกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้ความถี่ ตั้งแต่ 9 ขึ้นไป ได้แก่

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ
4. ด้านการประชาสัมพันธ์

จากข้อสรุปดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.5 ขอบเขตในการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ด้านบทบาทของผู้บริหาร

1.5.2 ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ในการศึกษาวิจัยส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ดังนี้

1.5.2.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนใน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน
2. ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน
3. ด้านบทบาทของผู้บริหาร

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วย

1. ด้านการให้บริการชุมชน
2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ

4. ด้านการประชาสัมพันธ์

1.5.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ทั้งหมด 71 โรงเรียนจำนวน 852 คน แบ่งเป็นครู 426 คน ผู้ปกครอง 426 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G* Power ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน เพื่อป้องกันการผิดพลาดของการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 228 คน แบ่งเป็นครูประจำชั้น 114 คน และผู้ปกครอง 114 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ใช้การเทียบสัดส่วนร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียนแยกตามขนาดของโรงเรียน 5 ขนาด แล้วดำเนินการจัด ขั้นตอนที่ 2 ระบุโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ระบุกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากแยกตามขนาดของโรงเรียนจำนวน 5 ขนาดโรงเรียน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้จัดทำนิยามศัพท์เฉพาะที่จำเป็นต่องานวิจัยไว้ ดังนี้

1.6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันจะเกิดความรัก ความนับถือ ความร่วมมือ และการพึ่งพาอาศัยระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ช่วยเหลือส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและเพื่อความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามกรอบที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารและผลงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการต่างๆ ที่โรงเรียนให้ชุมชน ตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ ได้แก่ การบริการด้านการศึกษาโดยทำหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตรอันเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนในด้านต่างๆ การให้ข้อมูลข่าวสารข้อมูลทางวิชาการ วิชาชีพ สุขอนามัยรวมถึงการให้คำแนะนำปรึกษาหารือร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น บริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าไปพัฒนาชุมชน และบำเพ็ญประโยชน์ในท้องถิ่น

2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านวิชาการ ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์จากภาคส่วนต่างๆ ในท้องถิ่น การช่วยเหลือด้านแรงงานจากประชาชนในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชน การใช้บุคลากรของชุมชนมาเป็นวิทยากรอบรมสั่งสอนนักเรียน การช่วยเหลือในการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่างๆ ความร่วมมือในด้านการให้คำปรึกษาหรือความคิดเห็นในการปรับปรุงโรงเรียนจากคนในชุมชน มีส่วนร่วมในการกวดขันความประพฤติของนักเรียน รวมถึงการประสานความช่วยเหลือต่างๆ จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การจัดประชุม หรือปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนในวันเปิดภาคเรียนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในวันสำคัญและประเพณีต่างๆ การพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ตามสถาบันต่างๆ การเชิญผู้ปกครองร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนในวันสำคัญต่างๆ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในชุมชนอยู่เสมอ ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการของชุมชนในการพัฒนาชนบท ดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนมีการประเมินผลความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ โรงเรียนโดยตรง มีการจัดพิมพ์เอกสารต่างๆ ที่เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน การจัดทำหอกระจายข่าวเสียงตามสายไปบริเวณโรงเรียนและในชุมชน จัดทำป้ายนิเทศ โปสเตอร์ จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน จัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะการประชุม พบปะผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของทางโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จัดตั้งสมาคมครูและผู้บริหาร ชมรมสมาคมศิษย์เก่า และประเมินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุง

1.6.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง ปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถดำเนินการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ตามกรอบที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารและผลงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน หมายถึง บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนที่ปฏิบัติต่อชุมชนในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน ได้แก่ บทบาทในการให้ความรู้ทางวิชาการทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมให้แก่ผู้เรียน ฝึกอบรมเด็กให้มีคุณธรรม ศีลธรรม จรรยา มารยาท อันดีงาม เป็นศูนย์กลางประสานงานราชการกับชุมชน เป็นแหล่งวิชาการและชุมชนปัญญาของชุมชน แนะนำส่งเสริมการใช้นวัตกรรมต่างๆ ตลอดจนเป็นแหล่งส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณีแก่ชุมชน นำเสนอรายงานให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังมีครูบาอาจารย์ ที่ให้ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนจัดบริการในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ให้เป้าหมายและทิศทางแก่ชุมชนในการพัฒนาคน พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่

2. ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานให้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรของ

เรียนร่วมจัดบรรยากาศการเรียนการสอนและพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูล กำกับติดตามและประเมินโรงเรียน สนับสนุนวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน ส่งเสริมการอนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมสู่โรงเรียน ให้การบริการด้านทรัพยากรต่างๆ แก่โรงเรียนช่วยเหลือ โรงเรียนในด้านต่างๆ ตามความสมควร บทบาทเหล่านี้เป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของชุมชนที่มีต่อ โรงเรียน

3. ด้านบทบาทของผู้บริหารหมายถึง หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้แก่การทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตนมีความเป็นประชาธิปไตย บทบาทในการเป็นผู้นำ ผู้แก้ปัญหาพร้อมรับข้อร้องเรียนต่างๆ จากชุมชนมีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับในชุมชน สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียนและศิษย์เก่า กำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงานการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคลากรในชุมชน กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนใจเอาใจใส่ในการทำความเข้าใจชุมชนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียนและส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนออกไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน

1.6.3 โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับก่อนประถมศึกษาของรัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 71 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนและพัฒนานักเรียนภายใต้การดูแลของครูอาจารย์ อยู่บริเวณใกล้พื้นที่โรงเรียน ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งมีการติดต่อสื่อสารหรือรวมกลุ่มกันเพื่อบรรลุ มีความรู้สึกร่วมกันมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน และมีลักษณะเฉพาะของชุมชน

1.6.4 ครู หมายถึง ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 -6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.6.5 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หมายถึง ผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนรัฐชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

1.6.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนหรือสถานศึกษาประถมศึกษาของรัฐ ในเขตอำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง อำเภอบางบ่อ จำนวน 71 โรงเรียน มีอำนาจหน้าที่การกำกับดูแลจัดตั้ง ยุบรวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประสาน ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบความของการวิจัย โดยนำเสนอ ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
- 2.2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.2.1 ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.2.2 ความมุ่งหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.2.3 หลักการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.2.4 ความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.2.5 ประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.3 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.3.1 ด้านการบริการชุมชน
  - 2.3.2 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
  - 2.3.3 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ
  - 2.3.4 ด้านการประชาสัมพันธ์
- 2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
  - 2.4.1 ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน
  - 2.4.2 ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน
  - 2.4.3 ด้านบทบาทผู้บริหาร
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 2.5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

2.1.1 บริบทเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2. 2547 : 1-11)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ตอนปลายของแม่น้ำเจ้าพระยา เนื้อที่อำเภอไทย มีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณสองฝั่งของปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีเนื้อที่ประมาณ 1,004.10 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 627,557.50 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีภูมิประเทศเหมาะสมแก่การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่จำนวนมาก จึงทำให้มีการเติบโตทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม มีการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นของประชากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ใดได้เห็นใบเซปรีเอชันนี้การที่ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนมาก ทั้งจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้ เมื่อพระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นหน่วยบริหารและจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้จังหวัดสมุทรปราการ มี 2 เขตการศึกษา ได้แก่ เขต 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ และเขต 2 ประกอบด้วย อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง มีเนื้อที่ประมาณ 619,73 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบกว้างใหญ่ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำลำคลองตามธรรมชาติ และคลองชลประทานไหลผ่าน มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
ทิศใต้	ติดต่ออำเภอเมืองสมุทรปราการ
ทิศตะวันออก	ติดต่อจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่ออำเภอเมืองสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร

จังหวัดสมุทรปราการแบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีเขตการปกครอง 3 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และ อำเภอบางเสาธง มีการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 เขตการปกครองของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลตำบล	อบต.	พื้นที่ (ตร.กม.)	ระยะห่างจากจังหวัด
อำเภอบางพลี	6	83	1	6	243.89	17 กิโลเมตร
อำเภอบางบ่อ	8	74	4	6	245.01	38 กิโลเมตร
กิ่งอำเภอบางเสาธง	3	38	1	3	130.89	32 กิโลเมตร

ประชากรอำเภอบางพลี บางบ่อ และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีประชากรตามทะเบียนราษฎร ข้อมูล ณ 1 ธันวาคม 2556 จำนวนทั้งสิ้น 369,965 คน คิดเป็นร้อยละ 27.53 ของประชากรทั้งหมดของจังหวัดสมุทรปราการ ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เท่ากับ 503 คน : 1 ตารางกิโลเมตร (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558. 2558 : 4) อาชีพส่วนใหญ่ของประชากร คือ อาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม รองลงมาคืออาชีพเกษตรกร เช่น ทำนา สวนผลไม้ ได้แก่ มะม่วงน้ำดอกไม้ และการเลี้ยงปลาสด

2.1.2 สภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา ดังตารางที่ 2.2, 2.3, 2.4

ตารางที่ 2.2 จำนวนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

อำเภอ	รัฐ	เอกชน	รวม
อำเภอบางพลี	23	19	42
อำเภอบางบ่อ	35	2	37
กิ่งอำเภอบางเสาธง	13	7	20
รวม	71	28	99

ตารางที่ 2.3 จำนวนโรงเรียนของรัฐ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปีการศึกษา 2558

ขนาดโรงเรียน	อำเภอ			จำนวนโรงเรียนทั้งหมด
	บางพลี	บางบ่อ	บางเสาธง	
ขนาดที่ 1 จำนวน 1-120 คน	1	14	2	17
ขนาดที่ 2 จำนวน 121-200 คน	5	8	-	13
ขนาดที่ 3 จำนวน 201-300 คน	1	5	3	9
ขนาดที่ 4 จำนวน 301-499 คน	4	5	3	12
ขนาดที่ 5 จำนวน 500-1,499 คน	12	2	5	19
ขนาดที่ 6 จำนวน 1,500-2,499 คน	-	1	-	1
ขนาดที่ 7 จำนวน 2,501 คนขึ้นไป	-	-	-	-
รวม	23	35	13	71

ตารางที่ 2.4 จำนวนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

ระดับการศึกษา	อายุ น.ร. (ปี)	จำนวนประชากรในวัยเรียน	จำนวน น.ร. รัฐ	จำนวน น.ร. เอกชน	ร้อยละของนักเรียนต่อประชากร
ประถมศึกษาปีที่ 1	6	4,834	3,533	1,566	105.48
ประถมศึกษาปีที่ 2	7	4,740	3,852	1,502	111.95
ประถมศึกษาปีที่ 3	8	4,858	3,634	1,361	102.82
ประถมศึกษาปีที่ 4	9	4,979	3,797	1,334	103.05
ประถมศึกษาปีที่ 5	10	4,721	3,771	1,209	105.49
ประถมศึกษาปีที่ 6	11	4,784	3,912	1,121	105.20
รวมประถมศึกษา	6-11	28,916	22,229	8,093	104.86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1. วิสัยทัศน์

“ภายในปี 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เป็นองค์กรที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค มีคุณธรรม และคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. พันธกิจ

2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนประชากรในวัยเรียนทุกคนในเขตบริการ ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

2.2 ส่งเสริมผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับสากล

2.3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรฯ น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และประพฤติตามค่านิยม 12 ประการ

2.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองอย่างมีคุณภาพ

2.5 ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยการน้อมนำพระราชดำรัส เข้าใจ เข้าถึง พัฒนาสู่การปฏิบัติ

2.6 ส่งเสริมการศึกษา พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2.7 ส่งเสริมสถานศึกษาพัฒนาระบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

2.8 ส่งเสริมผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3. เป้าประสงค์

3.1 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตรงตามศักยภาพ มีคุณธรรมความสำนึกความเป็นไทย มีวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและศักยภาพในการแข่งขันในระดับสากล และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

3.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและเสมอภาค

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

3.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการตามแนวทางการกระจายอำนาจ หลักธรรมาภิบาลและเน้นการมีส่วนร่วมทางทุกภาคส่วน

3.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผ่านการประเมินมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับดีเยี่ยม

1. กลยุทธ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท

กลยุทธ์ที่ 2 ขยายโอกาสเข้าถึงบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพและเสมอภาค

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการสนับสนุนการจัดการศึกษา

2. ค่านิยมองค์กร

“ บริการดี ดีทีมงาน ดีคุณภาพ ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 นโยบาย มาตรการและแนวทางการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นโยบายประจำปีงบประมาณ 2558 ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบไว้เป็น แนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ อันจะส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. การพัฒนาและปฏิรูปการศึกษา จะต้องยึดหลักการมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ และความต้องการของทุกภาคส่วนในสังคม มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันของประเทศ รวมทั้งเป็นไปตามกระบวนการของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ และแนวนโยบายของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นที่ยอมรับและเกิดความมั่นคง ยั่งยืนในระบบการศึกษาไทย

2. การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา จะต้องให้ ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการ เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัย ปลูกฝังอุดมการณ์ความยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ ความตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่า ตนเอง และสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด อุดมการณ์ และความเชื่อ รวมทั้งรู้คุณค่าและสืบสาน วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมอันดีงาม

3. การบริหารและการปฏิบัติราชการกระทรวงในทุกระดับ จะต้องให้ความสำคัญกับ การบูรณาการการปฏิบัติของทุกหน่วยงานในสังกัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและประสานสอดคล้อง กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน ตลอดจนให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานด้าน การศึกษาที่ถูกต้อง รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของสังคม

จากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวนโยบายในการปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เน้นการพัฒนาให้มีคุณภาพ ทั้งด้าน ความรู้และคุณธรรม ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ตั้งอยู่ในบริเวณวัด ชุมชน ชนบท การขอความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกเป็นเรื่องที่สำคัญในการช่วยส่งเสริม และสนับสนุน ให้โรงเรียนจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ดังนั้น โรงเรียนควรมี บทบาทและหน้าในการให้ความช่วยเหลือชุมชน ซึ่งนอกจากจะเป็นการให้บริการต่อชุมชนที่อยู่ใน ท้องถิ่นแล้ว จะทำให้ชุมชนเกิดความรัก ความศรัทธากับโรงเรียน เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน

2.2 แนวคิด ท้าไป เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนด แนวทางการจัดการศึกษาใน หมวด 4 (บุญจันทร์ สีสันต์. 2557: 99) ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ในการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่ครูและสถานศึกษาจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติโดย ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นการท่องจำ ทำตาม ซึ่งครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นกระบวนการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้าน การค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง โดยกระบวนทัศน์ใหม่ของการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนไปสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สาระของการเรียนการสอนเป็นสาระที่รวมท้องถิ่นและชุมชนไว้ด้วยการเรียนรู้เป็นระบบความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในแต่ละวัยและสัมพันธ์กับสถาบันต่างๆ ในชุมชน เช่น ครอบครัว วัด ประชาชน ชุมชน โดยมีการฝึกจากประสบการณ์ในชีวิต จากการทำมาหากิน การรักษาพยาบาล การบวชเรียน การร่วมพิธีกรรมต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมที่ดำรงอยู่ในชุมชน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เข้าศึกษาในโรงเรียนก็สามารถเรียนรู้ได้ทุกหนทุกแห่งตลอดชีวิต

โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมที่ ทำหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนในชุมชนได้เป็นคนดีมีคุณภาพของสังคม ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือช่วยเหลือและการสนับสนุนจากชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องมีพื้นฐานมาจากความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและโรงเรียนสามารถเข้าถึงชุมชนได้ทุกโอกาส ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดไว้ดังต่อไปนี้

ละออ เกษสุวรรณ (2544 : 15) ได้กล่าวถึงแนวคิด ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนในปัจจุบันนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากชุมชนเพราะโรงเรียน ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ชุมชนจึงมีส่วนสำคัญที่จะให้ความสำคัญช่วยเหลือโรงเรียนได้ทั้งทรัพยากรในการจัดการแหล่งวิทยาการต่างๆ อีกทั้งโรงเรียนก็เป็นองค์กรที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่ทำให้การศึกษาแก่สมาชิกในชุมชน ฉะนั้น โรงเรียนกับชุมชนจึงต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาชุมชน

พิเชษฐ์ คงสตรี (2544 : 10) ได้กล่าวถึงแนวคิด ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ของสองสถาบัน คือ โรงเรียนกับชุมชนที่มีความเกี่ยวข้อง ผูกพันเชื่อมโยงกันหลายๆ ด้าน ทั้งในฐานะเป็นผู้ให้และในฐานะเป็นผู้รับ โดยจะนำไปสู่การพัฒนาของทั้งสองสถาบันนี้ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไปซึ่งความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนควรเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของชุมชน และความเจริญก้าวหน้าของชุมชนก็เป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน

นิตา ลอยละลิว (2556 : 14) ได้กล่าวถึงแนวคิด ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งนี้เพราะโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งและกันอยู่เสมอมา คือ ความสามารถในการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งมีผลต่อคุณภาพของบุคคลในชุมชนนั้น ในขณะที่เดียวกันชุมชนก็มีผลกระทบต่อโรงเรียนเช่นกัน กล่าวคือ ในการจัดการศึกษาจะได้ผลเพียงใด ขึ้นอยู่กับความร่วมมือและการสนับสนุนของชุมชน ถ้าหากชุมชนไม่ให้ความร่วมมือไม่ให้การสนับสนุน โรงเรียนก็ไม่สามารถจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นไปในลักษณะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ติดต่อกันสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันกำหนดความมุ่งหมาย และนโยบายของโรงเรียน ตลอดจนการร่วมมือพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเพื่อชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีหน้าที่หลักในการให้การให้การศึกษากับเด็กเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพของสังคม สถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาครบทุกอย่างให้นักเรียนได้ ถึงแม้จะเป็นที่ยอมรับว่า การศึกษา คือการจัดประสบการณ์ให้เด็กในวัยเรียน แต่ประสบการณ์ไม่ได้อยู่แต่ในสถานศึกษา ยังอยู่ในชุมชนอีกมากมาย โดยที่ชุมชนจะวางรากฐานการศึกษา และประสบการณ์กับเด็กทั้งในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และการหาเลี้ยงชีพ ดังนั้น สถานศึกษาจะต้องให้ความร่วมมือกับชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา โดยที่สถานศึกษาจะต้องสนองความต้องการของชุมชน เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สถานศึกษาต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำประโยชน์ให้กับชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารงานและการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ทำหน้าที่หลักในการให้การศึกษากับเด็กให้เป็นระบบแก่เด็ก เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โรงเรียนจะทำหน้าที่ให้การศึกษากับเด็กได้ครบทุกสิ่งทุกอย่างนั้นย่อมเป็นไปได้ ถึงแม้จะเป็นที่ยอมรับกันว่า “การศึกษา” คือการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ประสบการณ์ที่เด็กควรได้รับมิใช่อยู่อเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังมีอยู่ในที่อื่น ๆ ในชุมชนอีกมาก ชุมชนจึงมีส่วนให้ประสบการณ์เป็นรากฐานทางขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และเจตคติแก่เด็ก ดังนั้น โรงเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชน และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งสอดคล้องกับหลักการของระบบประชาธิปไตย เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอีกด้วย โดยถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน จัดดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชน โรงเรียนจึงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และทำประโยชน์ให้กับชุมชน ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยพัฒนากิจกรรมของโรงเรียนอีกด้วย มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้แตกต่างกันไปแล้วแต่ความคิดวิเคราะห์ของแต่ละท่าน ดังนี้

ไพรัช อรรถกามานนท์ และมัทนา โชควรวัฒนกร (2545 : 9) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่ประชาชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยร่วมแสดงความคิดเห็น และกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนพิจารณาปัญหาความต้องการของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางพัฒนาสถานศึกษา

ทัศนาศาสตรา (2549 : 26-30) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือเป็นการร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู ผู้เรียนผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชน ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยการดำเนินการนั้นมีลักษณะสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีหลากหลายกิจกรรมที่ทำ ซึ่งนอกเหนือจากเป็นประสิทธิภาพในการศึกษาแล้ว ยังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วย สรุปได้ว่าแนวคิดการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วน ได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนที่ชัดเจนในลักษณะการมีส่วนร่วมที่ดีควรกระทำในลักษณะการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ก่อให้เกิดความผูกพัน และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น โดยให้สถานศึกษาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมให้สถานศึกษาประชาชนร่วมมือกันพัฒนาชุมชนของตัวเอง

จักรวาล พันธุ์ศิลา (2550 : 16-25) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ กระบวนการดำเนินงานร่วมกันของโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะส่งผลสู่วัตถุประสงค์รวมของการดำเนินงาน คือ ให้ผลดีต่อนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

ณัฐ วรรณบุตร (2551 : 11-16) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และยังเป็นเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนของชุมชนอย่างแท้จริง

เสงี่ยม บำรุงพงษ์ (2553 : 24-33) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ เป็นกระบวนการสร้างความร่วมมือร่วมใจกัน โดยมีการติดต่อสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน การให้บริการซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ทั้งโรงเรียนและชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าไปพร้อมๆ กัน

อรณี สวนทะโชติ (2554 : 10) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ กระบวนการและวิธีการต่างๆ กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและสร้างโอกาสให้กับประชาชน ผู้บริหาร และครู อาจารย์ในโรงเรียนใช้ติดต่อสื่อสาร และสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันซึ่งก่อให้เกิด ความร่วมมือช่วยเหลือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนการใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนร่วมกันในทางสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วม

ภาวณี สุขเกษม (2555 : 11-13) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ร่วมมือให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ แก่โรงเรียนและชุมชน

กิตติยากร มังคะรัตน์ (2550 : 25-28) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมนั้นๆ อันจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ และสนับสนุนในการดำเนินงานซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งเป็นการติดต่อสื่อสารกันสองทางที่ต่างก็เป็นผู้ให้และผู้รับในเวลาเดียวกัน

ประดิษฐ์ สีตาพล (2552 : 15-16) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การที่บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือในการวางแผนร่วมมือประสานงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรู้สึกที่ดีต่อกันเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนา ร่วมกัน ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและประชาชนในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญในแง่ที่โรงเรียนจะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ความคิด เจตคติที่ไม่ดีเดิมๆ ตลอดจนสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน

กิตติศักดิ์ เทียงมน (2553 : 30-33) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักชุมชนดีขึ้นในแง่ที่สามารถค้นและใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษา ในเวลาเดียวกันก็ให้ชุมชนมีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน ถ้าจะให้ถึงจุดสูงสุดของการสร้างความสัมพันธ์ คือ ทำให้ชุมชนรู้สึกว่าเป็นสมบัติของเขา ผู้คนในชุมชนก็ย่อมจะได้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น ช่วยสละทรัพย์สินซื้ออุปกรณ์ที่โรงเรียนยังขาดแคลน ช่วยซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียนโดยไม่ได้คิดค่าตอบแทน ช่วยออกเงินจ้างครูช่วยสอนให้กับโรงเรียน รวมไปถึงช่วยวางแผนในการพัฒนาโรงเรียนต่อกันและกัน

เทวินท์ ก้องเสนาะ (2552 : 23-26) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การบริหารหรือการดำเนินการติดต่อสื่อสาร การแจ้งข่าวคราวความเคลื่อนไหวทางการศึกษา การขอความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับสังคมภายนอกโรงเรียน การใช้ทรัพยากรของชุมชนทั้งทางด้านการเงิน สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ อันเกี่ยวข้องกับโรงเรียนและชุมชน เพราะทั้งการบริหารและการดำเนินการ การติดต่อสื่อสารเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นไปโดยสะดวก และบรรลุเป้าหมายตามที่โรงเรียนได้ตั้งไว้ โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

บัณฑิตกา วงศ์กุลพิลาศ (2555 : 12-19) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การบริหารหรือการดำเนินการติดต่อสื่อสาร การแจ้งข่าว การเคลื่อนไหวทางการศึกษา ความช่วยเหลือจากชุมชน การสนับสนุน กระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับสังคม การใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงิน สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ อันเกี่ยวข้องกับโรงเรียนและชุมชน เพราะทั้งการบริหารหรือการดำเนินการติดต่อสื่อสารล้วนเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้งานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปโดยสะดวก และบรรลุเป้าหมายตามที่โรงเรียนตั้งไว้ โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้งสองฝ่ายเพื่อประโยชน์ร่วมกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

จากการที่มีผู้ให้ความหมายของความสัมพันธระหว่างสถานศึกษากับชุมชนไว้ดังกล่าวข้างต้นนี้พอสรุปได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนคือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และมีผลกระทบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา ผลกระทบของสถานศึกษากับชุมชน คือ การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีผลต่อคุณภาพของบุคคลในชุมชน ส่วนผลกระทบของชุมชนต่อโรงเรียน คือ ในการจัดการศึกษาจะได้ผลอย่างไรขึ้นอยู่กับความร่วมมือ และการสนับสนุนจากชุมชน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงต้องเป็นไปในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมมือกัน เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและร่วมกันพัฒนา คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน

2.2.2 ความมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จะต้องพึ่งพาอาศัยกันทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงมีผู้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตยากร มังคะรัตน์ (2550 : 23) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่า ความสัมพันธ์จะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและชุมชนไปพร้อมๆ กัน โดยมีได้แยกส่วนในการพัฒนาซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนและชุมชน

ธนพร ศรีสำอาง (2550 : 19-25) ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีทัศนคติ มีแนวทางที่ตรงกัน ในการพัฒนาการศึกษาของชุมชน

2. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยการกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อฝึกให้บุคคลเป็นไปตามความต้องการทั้งสองฝ่าย

3. เพื่อใช้ทรัพยากรในโรงเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

4. เพื่อเป็นหนทางในการประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนจากชุมชน

จำรัส นวลนิม (2540 : 274) ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวของสถานศึกษา

2. เพื่อให้สถานศึกษาได้ทราบข่าวความเคลื่อนไหวจากชุมชนอันก่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา

3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการจัดการศึกษา และเกิดความรู้สึกรู้ว่าเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องสนใจ และให้การสนับสนุนการศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนดูแลการศึกษาเพื่อประโยชน์ แก่สถานศึกษา

5. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการวางเป้าหมายของการศึกษาและการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา

6. เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน หรือท้องถิ่นของสถานศึกษาให้เกิดขึ้น โดยสถานศึกษาเป็นศูนย์กลาง

7. เพื่อสถานศึกษาได้เสนอความรู้ ความก้าวหน้า และแนวโน้มใหม่ๆ ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ

8. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาบันอื่นๆ ในชุมชน เช่น วัด อำเภอ โรงงานต่างๆ สำนักงานต่างๆ

9. เพื่อคลี่คลายข้อข้องใจ ช่วยให้ประชาชนเข้าใจสถานศึกษาในแง่ดี

10. เพื่อช่วยในการประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษาจากชุมชน

วรพล สังขะวิไล (2550 : 18-26) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีทัศนคติ มีแนวทางที่ตรงกันในการพัฒนาการศึกษาและชุมชน

2. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อฝึกบุคคลไปตามความต้องการของชุมชน

3. เพื่อใช้ทรัพยากรในโรงเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย คือ ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน และเสริมความเข้าใจในด้านวิชาชีพ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีแก่ชุมชน

4. เพื่อเป็นหนทางในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนจากชุมชน

ชูศรี สนิทประชากร (2552 : 27-28) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวของโรงเรียน

2. เพื่อให้โรงเรียนทราบความเคลื่อนไหวของชุมชนอันก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียน

3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษาและเกิดความรู้สึกรับหน้าตาหน้าที่ของประชาชนที่ต้องสนใจ และให้การสนับสนุนการศึกษา

4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนดูแลจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์แก่โรงเรียน

5. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการวางแผนเป้าหมายของการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

6. เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน หรือท้องถิ่นของโรงเรียนให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง

7. เพื่อให้โรงเรียนได้เสนอความรู้ ความก้าวหน้า และแนวโน้มใหม่ๆ ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ

8. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่นๆ ในชุมชน เช่น วัด อำเภอ โรงงานต่างๆ สำนักงานต่างๆ

9. เพื่อคลี่คลายข้อข้องใจ ช่วยให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนในแง่ดี

10. เพื่อช่วยในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

เอมอร พลพันธ์ (2554 : 22-26) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีทัศนคติ มีแนวทางที่ตรงกัน

2. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาการศึกษาโดยการกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อฝึกให้บุคคลเป็นไปตามความต้องการของชุมชน

3. เพื่อใช้ทรัพยากรในโรงเรียนที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย คือ ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน เสริมสร้างความเข้าใจในด้านวิชาชีพศิลปวัฒนธรรมแก่ชุมชน

จากแนวคิดเกี่ยวกับความมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหลายๆ แนวคิด พอสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีต่อกัน มีแนวทางที่ตรงกันในการพัฒนาการศึกษาและชุมชน และความร่วมมือร่วมใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และจุดมุ่งหมาย ให้บรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนร่วมกัน นอกจากนี้ยังทำให้ทราบความเคลื่อนไหวระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 หลักการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่โรงเรียนต้องออกไปหาชุมชนและนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนจัดดำเนินงานอย่างรอบคอบและตั้งใจจริง เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

พินิจดา วีระชาติ (2542 : 54) ได้กำหนดหลักการที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้

1. การทำให้โรงเรียนให้เป็นศูนย์สนใจของประชาชน และปรับปรุงโรงเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. การผูกมิตรสัมพันธ์กับชาวบ้าน และรักษาบรรยากาศอันดีระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียน
3. ศึกษาความรู้เรื่องชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อที่จะหาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาสอนนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น
4. การรับใช้ชุมชนด้วยวิธีดังนี้
  - 4.1 ทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน
  - 4.2 ชักชวนชาวบ้านเข้าหาโรงเรียน
  - 4.3 เปิดโอกาสให้ชาวบ้านใช้โรงเรียน
  - 4.4 จัดการศึกษาผู้ใหญ่
  - 4.5 จัดสหนาการต่างๆ ร่วมกับชาวบ้าน
5. จัดตั้งสมาคมครู และผู้ปกครองเพื่อร่วมกันบริหารโรงเรียนให้เจริญ
6. พยายามเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ประชาชนได้ทราบวิธีการต่างๆ
7. จัดตั้งสมาคมนักเรียนเก่าเพื่อให้นักเรียนไม่ลืมโรงเรียนและทำประโยชน์แก่โรงเรียน

ชัยนิวรรต แยมไสย (2552 : 39-41) ได้กำหนดหลักการที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า ชุมชนเป็นสถาบันที่ใหญ่ซึ่งมีโรงเรียนเป็นระบบย่อยที่อยู่ภายในซึ่งทำหน้าที่ โดยเฉพาะทางการจัดการศึกษา เพื่อให้ตอบสนองปัญหาและความต้องการของชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนโดยตรงต่อการดำเนินงานของโรงเรียน รับผิดชอบให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามสมควร ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับชุมชนมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชนและบทบาทที่ชุมชนมีต่อโรงเรียนจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ความสัมพันธ์ตลอดจนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะเป็นลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โรงเรียนอาจมีบทบาทที่อำนวยความสะดวกต่อชุมชนได้หลายประการในขณะเดียวกันชุมชนก็สามารถให้ความช่วยเหลือให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ ไม่น้อยเช่นกัน

สำเร็จ สุพร (2553 : 16-18) ได้กำหนดหลักการที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการนำกิจกรรมภายในโรงเรียนออกสู่สายตาของสาธารณชน หรือการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านแรงงาน ทุนทรัพย์ แล้วจะต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความปรารถนาที่ดีต่อกัน เรียบง่าย ตรงไปตรงมามีความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายเพื่อความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียว อย่างถาวรและยั่งยืน

เสนห์ เหลือชั้น (2551 : 17-19) ได้กำหนดหลักการที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โรงเรียนเป็นแหล่งให้ความรู้ และประสบการณ์ชีวิตแก่เยาวชน และสมาชิกในชุมชน ในการศึกษาหาความรู้นั้น นอกจากโรงเรียนได้มีการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนยังศึกษาหาความรู้ได้จากแหล่งอื่นๆ อีกมากมาย เช่น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ขนบธรรมเนียมนิยม ความเชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสิ่งดังกล่าวเหล่านี้มีมากมายหลากหลายในชุมชน โรงเรียนจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้มีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน

ภาวิณี สุขเกษม (2555 : 19) ได้กำหนดหลักการที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า บุคคลในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถปรับบทบาทให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การดำเนินงานต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจตรงไปตรงมาเป็นไปในทางสร้างสรรค์มีความต่อเนื่อง มีวิธีหลายๆ อย่างที่ง่าย คล่องตัวและยืดหยุ่นได้เหมาะสมกับสถานการณ์เวลาและโอกาส

เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : 20-22) ได้กำหนดหลักการที่ใช้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่าหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นโรงเรียนและชุมชนต้องมีทั้งให้และรับเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากที่สุด ดำเนินงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ สร้างความเข้าใจ สร้างความเข้าใจอันดีอย่างต่อเนื่องใช้วิธีต่างๆ เป็นกันเองเพื่อให้การดำเนินงานด้านต่างๆ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

จากหลักการข้างต้นสรุปได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นต้องมีวิธีการที่หลากหลายและมีความรู้ ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชนในเรื่องของเจตคติของผู้ปกครองหรือประชาชนที่รับบริการจากโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์จำเป็นต้องใช้เวลา โดยที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเรื่องความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน สุดท้ายจำเป็นต้องมีการประเมินผลเพื่อจะรู้ผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ถ้าสถานศึกษาปฏิบัติตามวิธีดังกล่าว โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

2.2.4 ความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงควรทำหน้าที่ในการปรับปรุงและนำความเจริญก้าวหน้าสู่ชุมชนให้มากที่สุดนอกจากจะต้องรับผิดชอบทางด้านการสอนนักเรียนแล้ว โรงเรียนควรจะทำหน้าที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน ดังนั้น ความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนด้วยเหตุผลดังนี้

นรินทร์ ช่วยเจริญ (2543 : 32) ได้สรุปความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เพราะสถานศึกษาเป็นศูนย์รวมของวิทยาการต่างๆ ตลอดจนบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถ สถานศึกษาเป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมกลางของการพัฒนาชุมชน สถานศึกษาต้องให้ชุมชนมีความเข้าใจ และความรู้สึกรักที่ดียอมรับว่าสถานศึกษาเป็นของชุมชน สถานศึกษาจำเป็นต้องให้ชุมชนมีความเข้าใจ และมีความรู้สึกที่ดียอมรับว่าสถานศึกษาเป็นของชุมชน สถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนและทรัพยากรต่างๆ จากชุมชนมาสนับสนุนในการดำเนินการจัดการศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสมาชิกทุกหน่วยในสังคมตลอดจนองค์กรต่างๆ ในชุมชนต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อแสวงหาแนวร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษาและชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า

เตือนใจ แก้วประเสริฐ (2544: 21) ได้สรุปความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เพราะสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่เป็นศูนย์รวมของวิทยาการต่างๆ ส่วนชุมชนให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ แรงกายแรงใจ พร้อมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ทิพทยา สุวรรณภูมิ (2544: 28) ได้สรุปความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมีความสำคัญ โดยมีการกำหนดไว้เป็นมาตรฐาน หรือนโยบายในหลายหน่วยงาน มุ่งหมายให้เกิดความร่วมมือขึ้นระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เพื่อคุณภาพของนักเรียน

สายัณห์ ฆาน้อย (2550 : 29-30) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า การให้ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีหน้าที่จัดการศึกษา ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก และจะต้องสร้างความเข้าใจให้ทุกคนในสังคมได้ทราบ และเกิดความตระหนักรับผิดชอบร่วมกัน เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) ดังนั้น ชุมชนต้องร่วมกันจัดการศึกษา (All for Education)

ชูศรี สนิทประชากร (2552: 27-28) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้

1. เพื่อต้องการให้ชุมชนได้ทราบการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวของโรงเรียน
2. เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบความเคลื่อนไหวของชุมชนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา และเกิดความรู้สึกเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ต้องสนใจและให้การสนับสนุนการศึกษา
4. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนดูแลและจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์แก่โรงเรียน
5. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการวางแผนเป้าหมายของการศึกษา และพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน
6. เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน หรือท้องถิ่นของโรงเรียนให้เกิดขึ้น โดยมีโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง
7. เพื่อให้โรงเรียนได้เสนอความรู้ความก้าวหน้า และแนวโน้มใหม่ๆ ทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ
8. เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับสถาบันอื่นๆ ในชุมชน เช่น วัด อำเภอ โรงงานต่างๆ สำนักงานต่างๆ
9. เพื่อคลี่คลายข้อข้องใจ ช่วยให้ประชาชนเข้าใจโรงเรียนในแง่ดี
10. เพื่อช่วยในการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

บัณฑิตา วงศ์กุลพิลาศ (2555 : 16-28) ได้สรุปถึงความจำเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังต่อไปนี้

1. โรงเรียนเป็นแหล่งผลิต พัฒนา อบรม และสมาชิกที่ดีให้แก่ชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนโรงเรียนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรม
3. โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของวิทยาการต่างๆ ที่สามารถทำให้สมาชิกของชุมชนมีความก้าวหน้าทางการศึกษา

4. โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชนที่จะช่วยพัฒนาชุมชน จัดกิจกรรมต่างๆ เปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา และสร้างภาพพจน์ที่ดีของโรงเรียนและครูอาจารย์

ภาวิณี สุขเกษม (2555 : 12) ได้สรุปถึงความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

เพ็ญพิชญา คำเสน (2555 : 15-16) ได้สรุปถึงความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความจำเป็น และมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาเยาวชน อันนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

จากแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นงานที่มีความสำคัญ เพราะมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนถึงบุคลากรในท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญ โดยสถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน และเป็นศูนย์รวมทางวิทยาการต่างๆ ส่วนชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญต่อโรงเรียน การมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จะทำให้สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ได้ และสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นอกจากนี้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะทำให้โรงเรียนเข้าใจสภาพปัจจุบันของชุมชนแล้วดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ และยังส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นจะเป็นการพัฒนาสังคมได้อีกทางหนึ่ง

2.2.5 ประโยชน์ในการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

วิมลศรี อุประมัย (2540: 141 – 143) กล่าวถึงประโยชน์ของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 3 ด้าน คือ ประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ และประโยชน์ที่รับตรงกัน ดังนี้

ประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับ

1. ช่วยให้ชุมชนรักสถาบัน เป็นหู เป็นตา ดูแลให้ปลอดภัยจากการถูกทำลายให้เสียหายในทรัพย์สินหรือถูกโจรผู้ร้ายขโมย
2. ช่วยให้ได้รับประโยชน์จากทรัพยากรอย่างเต็มที่
3. ช่วยให้ได้รับเงิน สิ่งของสนับสนุนจากชุมชน
4. ช่วยให้ได้รับบริการจากบริการของชุมชนในด้านการใช้ยานพาหนะ การใช้ห้องสมุด สถานีนอนามัย ฯลฯ
5. ชุมชนดูแลความประพฤติและความปลอดภัยของเด็กนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ช่วยให้สามารถใช้บริการจากชุมชน เช่น การจัดหางานให้เด็กทำ การฝึกงานในสถานประกอบการ

7. ช่วยให้โรงเรียนได้ความคิดในการที่ชุมชนให้คำปรึกษาในการพัฒนาโรงเรียน

8. ช่วยให้โรงเรียนได้ความคิดในการที่ชุมชนให้คำปรึกษาในการพัฒนาโรงเรียน

9. ช่วยให้เด็กนักเรียนที่ยากจน ได้รับทุนการศึกษาจากชุมชน

10. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสคุ้นเคยกับชุมชนมากยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

11. ในการประกันคุณภาพสถานศึกษาภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาสถาบัน ทดสอบการศึกษาแห่งชาติ องค์กรมหาชน (2557 : ร่างตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ ภายนอก รอบสี่ ปี 2559-2563 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน) ได้อธิบายไว้ว่า ในการประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในมาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 10 และมาตรฐานที่ 13 (สำนัก ทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2554 : 11) ส่วนในการประกัน คุณภาพภายนอกอยู่ในด้านที่ 4 ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 13 และ ตัวบ่งชี้ที่ 14

ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ

1. ช่วยให้ชุมชนมีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้น เป็นผลจากกิจกรรมของโรงเรียนและ สถาบันการศึกษา

2. ช่วยให้ชุมชนมีรายได้มากยิ่งขึ้น

3. ช่วยพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน เช่น สถาบันชั้นสูงบางแห่งอาจเปิดสอนวิชาแก่ เครื่องยนต์ ซ่างโทรทัศน์ หรือจัดการสอนตอนเย็นให้โดยมิได้คิดมูลค่าแต่ประการใด

4. ให้ชุมชนเข้ามาใช้ห้องสมุดโรงเรียนได้

5. ให้บริการชุมชนใช้สถานที่จัดงานประเพณีต่างๆ เช่น งานรื่นเริง วันปีใหม่ การแข่งขัน กีฬาสำหรับประชาชน แม้แต่ประเพณีส่วนบุคคล เช่น งานรดน้ำสังข์งานแต่งงาน ฯลฯ

6. ให้บริการชุมชนเข้ามาเรียนและเล่นดนตรีไทยในรายการ “ดนตรีสำหรับประชาชน” ใน วันสุตสัปดาห์

7. ให้ชุมชนได้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น เทคโนโลยีทาง การเกษตร

8. ให้ชุมชนได้ใช้เป็นสถานที่สวัสดิวิธีการต่างๆ เช่น การปรุงอาหารที่มีประโยชน์สำหรับเด็ก

9. ให้ชุมชนได้มีโอกาสภาคภูมิใจในความรู้สึกรักในความรู้สึกรักเป็นเจ้าของสถาบันการศึกษา ร่วมด้วย

10. ให้ชุมชนได้ผ่อนคลายความเครียดในกรณีที่โรงเรียนและสถาบันการศึกษาจัดงานรื่นเริง แสดงละคร จัดนิทรรศการ

ประโยชน์ที่ได้รับตรงกัน

1. เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน
2. ช่วยให้โรงเรียนและชุมชนได้จับมือกันแก้ปัญหาชุมชนร่วมกันได้อย่างเต็มที่ เช่น ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาเด็กหนีเรียน ฯลฯ
3. ช่วยให้ลดความเข้าใจผิดหรือความขุ่นมัวอันเกิดขึ้นได้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น ความเข้าใจผิดเรื่องการฝากเด็กเข้าเรียน ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการควบคุมความปลอดภัยของโรงเรียน

จากกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า โรงเรียนกับชุมชนต่างได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกันกับโรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่พัฒนาคน เพื่อดำรงชีวิตในชุมชน เป็นศูนย์รวมทางวิชาการต่างๆ ส่วนชุมชนก็เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ สนับสนุนและช่วยเหลือให้กับโรงเรียน ในขณะเดียวกันชุมชนก็มีเป้าหมายที่จะพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้มีความสามารถในการช่วยเหลือชุมชน และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ก็ต้องจำเป็นผ่านการอบรมจากโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนต้องเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จะต้องช่วยพัฒนาชุมชน และชุมชนก็ต้องเกื้อหนุนโรงเรียนให้พัฒนาเช่นเดียวกัน

2.3 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจากนักวิชาการต่างๆ โดยยึดแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 21 – 37) เป็นกรอบในการสังเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยเลือกตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งหมด 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริการชุมชน
2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน
3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ
4. ด้านการประชาสัมพันธ์

2.3.1 ด้านการบริการชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 21 – 37) การให้บริการชุมชนเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นให้ชุมชนได้เข้ามาใช้บริการต่างๆ เพื่อให้ชุมชนเห็นว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ สามารถให้บริการแก่ชุมชนได้ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน การให้บริการชุมชนสามารถดำเนินการในรูปแบบต่างๆ เช่น

1. การบริการด้านอาคารสถานที่ โดยให้ชุมชนใช้สถานที่ โดยให้ชุมชนใช้สถานที่ของโรงเรียนในกิจกรรมด้านต่างๆ ใช้หอประชุมเพื่อจัดงานประเพณี ใช้สถานที่กีฬาเพื่อการออกกำลังกาย
2. จัดบริการความรู้และข่าวสารให้แก่ชุมชน เช่น จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้จัดการเรียนการสอนหรือฝึกฝนอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชน
3. จัดบริการวัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่ชุมชน เช่น จัดอุปกรณ์กีฬาให้เยาวชนได้ออกกำลังกายให้ชุมชนได้ยืมเครื่องขยายเสียงและอุปกรณ์ไฟฟ้าในการจัดงานประเพณี เป็นต้น
4. จัดกิจกรรมนันทนาการ ประเพณี วัฒนธรรมให้แก่ชุมชนตามโอกาสอันเหมาะสมและตรงตามความต้องการ เช่น แข่งกีฬา จัดงานศิษย์เก่า จัดบริการประเพณีท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. จัดบริการช่วยเหลือให้แก่นักเรียนที่ขาดแคลนในด้านต่างๆ เช่น บริการอาหารกลางวัน เครื่องเขียน แบบเรียน ทุนการศึกษา

6. จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น ความยากจน โรคภัยไข้เจ็บ การขาดแคลนน้ำ การรณรงค์ด้านยาเสพติด จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550 : 121-122) ได้กล่าวว่า การบริการชุมชน คือ การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ ได้แก่ การให้บริการด้าน ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลวิชาการ อาชีพ การให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือ การให้บริการด้านอาคารและ สถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ การให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น สหกรณ์ ร้านค้า ธนาคารข้าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

วิมล สันแดง (2551 : 25-30) กล่าวว่า การให้บริการแก่ชุมชน เป็นหน้าที่ของโรงเรียน โดยตรง เพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การให้บริการแก่ชุมชนทำได้หลายอย่าง การให้บริการด้านอาคารสถานที่ โดยให้ชุมชนมาใช้อาคารสถานที่ เช่น ห้องประชุม สนามกีฬา การบริการวัสดุ อุปกรณ์ การเผยแพร่ความรู้วิทยาการใหม่ๆ การจัดทำหลักสูตรระยะสั้นเพื่อให้ความรู้ ทักษะ ด้านการประกอบอาชีพ การจัดหาวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของประชาชนในชุมชน การร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่น ในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัย และการทำให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดงานประเพณี เทศกาล ต่างๆ งานเกี่ยวกับศาสนา การส่งเสริมให้ครูและนักเรียนพัฒนาชุมชนและบำเพ็ญประโยชน์ในท้องถิ่น และการเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น การออกไปเยี่ยมเยียนชุมชน การประชุมปรึกษาหารือเพื่อขอ ความร่วมมือกับผู้ปกครอง

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา งานชุมชนและภาคีเครือข่าย(2552 : 96-97) กล่าวว่า แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านการให้บริการชุมชน ได้แก่ โรงเรียนให้บริการชุมชน ในด้านการบริการด้านวิชาการ การให้บริการด้านสถานที่ การ ให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การให้บริการด้านบุคลากร และการให้บริการด้านอื่นๆ

คณิงนิจ กลุขนาม (2553 : 20) สรุปไว้ว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการด้าน ต่างๆ เพื่อพัฒนาสังคมชุมชนให้ดีขึ้นตามโรงเรียนที่สามารถจะกระทำได้ ทั้งด้านอาคารสถานที่ วิชาการ และความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งด้านบุคลากร คือ ครู นักเรียนและนักการภารโรงเพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

สำเร็จ สุพร (2553 : 20) สรุปไว้ว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การช่วยเหลือชุมชนใน ด้านต่างๆ ทั้งแรงงาน ทุนทรัพย์ การพัฒนาด้านอื่นๆ ที่มีส่วนช่วยให้ชุมชนมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดี ประชาชนในชุมชนมีความพึงพอใจ ซึ่งสามารถโน้มน้าวจิตใจให้ประชาชนในชุมชนเกิด ความรัก ความสามัคคี

ณัฐธญา ศรีวรราชลักษณ์ (2554 : 28) สรุปไว้ว่า การบริการชุมชน เป็นการบริการด้านต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนจะกระทำได้ เพื่อเสริมสร้างสังคมในชุมชนให้ ดีขึ้น ซึ่งโรงเรียนอาจจะบริการชุมชนในด้านความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการ และนันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ

เกษร สุขเกษม (2554 : 39) สรุปไว้ว่า การบริการชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนทางด้านวิชาการ การจัดการบริการด้านการศึกษาโรงเรียนทำหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตรอันเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน การศึกษาของโรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะ โรงเรียนให้การศึกษแก่นักเรียน ซึ่งมาจากชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงด้านบุคลากร เงินและวัสดุอื่นๆ ตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้

เอมอร พลพันธ์ (2554 : 33) สรุปว่า การบริการชุมชน หมายถึง การบริการด้านต่างๆ ที่โรงเรียนจะต้องจัดให้กับชุมชนตามความเหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนดำเนินไปอย่างราบรื่น ซึ่งสามารถแบ่งตามประเภทดังนี้

1. ในระบบโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ โรงเรียนควรได้เอื้อเพื่อแม่แก่ชุมชน การใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน ตลอดจนห้องสมุด โรงฝึกงานหอประชุม สนามกีฬา และอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อทำความรู้ด้านวิชาการ และกิจกรรมของชุมชนของทั้งเป็นส่วนตัวและส่วนรวม

2. นอกกระบบโรงเรียน โรงเรียนควรจัดโครงการเพื่อการบริการประชาชนในชุมชน ได้แก่ โครงการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ เช่น การจัดบริการห้องสมุดของโรงเรียนให้บริการประชาชน ให้บริการประชาชนในการสอนหนังสือให้แก่ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การให้ความรู้ทางด้านโภชนาการด้านอนามัยในรูปแบบการอบรม อภิปรายตามความเหมาะสม โครงการส่งเสริมอาชีพ อาจใช้โรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกฝนวิชาชีพให้แก่ประชาชนในด้านต่างๆ โครงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การใช้โรงเรียนเพื่อการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย จากการพบระหว่างครูและผู้ปกครอง เนื่องในโอกาสพิเศษ และกิจกรรมร่วมกับชุมชนในโอกาสต่างๆ อาจจะใช้สถานที่ของโรงเรียน รวมทั้งอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ หรืออุปกรณ์ใส่ตลับตะขาศึกษา

เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : 25) ได้สรุปว่า กิจกรรมที่โรงเรียนสามารถให้บริการชุมชนมีการแบ่งย่อยได้ ดังนี้

1. การให้ความรู้ทั่วไปและอาชีพ มีกิจกรรมเช่น จัดสหกรณ์ร้านค้า จัดตลาดนัดจำหน่ายผลผลิต และจัดหาหรือแนะนำแหล่งผลิตปุ๋ย เชื้อเห็ดฟาง และพันธุ์ปลา เป็นต้น

2. ด้านสุขภาพอนามัย มีการบริการเอกสาร และอุปกรณ์ในการวางแผนครอบครัว จัดบริการน้ำดื่ม บริการยาสีฟันประจำบ้าน และการปฐมพยาบาล

3. ด้านวัฒนธรรม จัดทำประวัติท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ปุชนิยสถาน ประเพณี นิทาน และเพลงพื้นบ้าน จัดพิพิธภัณฑ์ นิทรรศการ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จัดดนตรี การละเล่นพื้นเมือง ศิลปะประจำชาติ และจัดบริการอุปกรณ์พิธีต่างๆ

4. ด้านนันทนาการ เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารสถานที่และอุปกรณ์ในการเล่นกีฬา จัดสถานที่พักผ่อน สนามเด็กเล่น และให้ชุมชนใช้สถานที่ของโรงเรียนในการจัดงานต่างๆ

5. ด้านเผยแพร่ข่าวสาร จัดทำป้ายประกาศข่าวไปยังชุมชนโดยผ่านนักเรียน จัดทำเอกสาร และจัดประชุมชี้แจง

กิ่งแก้ว หมุดธรรม (2550 : 36) ได้สรุปว่า การให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้ชุมชน ดังนี้ การบริการข่าวสารข้อมูลต่างๆ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การส่งเสริมอาชีพ มีโครงการบริหารส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน โดยโรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้ การบริการนันทนาการ มีการบริการด้านนันทนาการจัดเป็นโครงการของโรงเรียน เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแข่งขันกีฬาพื้นเมือง การแสดงดนตรีพื้นเมือง การบริการอาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์ เช่น หอประชุม และบริการวิชาการ มีโครงการจัดนิทรรศการทางวิชาการเพื่อให้ความรู้แก่ชุมชน เป็นต้น

สมพร เทียงธรรม (2553: 12) ได้สรุปว่าการให้บริการชุมชน หมายถึง การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ โดยโรงเรียนสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนแล้วกำหนดนโยบายเป้าหมาย วางแผนปฏิบัติงานเพื่อให้บริการแก่ชุมชนด้านต่างๆ เช่น ด้านข้อมูลข่าวสาร วิชาการ ส่งเสริมอาชีพ การให้คำแนะนำ จัดกิจกรรมกีฬา และนันทนาการให้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ เมื่อสิ้นสุดโครงการมีการประเมินผลและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

พินนต์ ศรีสาอังก์ (2550 : 23) นำเสนอขอบข่ายของการให้บริการชุมชนว่า

1. การให้บริการข่าวสาร
2. การให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ เช่น การจัดตั้งบริการห้องสมุด หนังสือพิมพ์
3. มีการบริการข่าวสารแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง
4. มีการปรับปรุงการบริการข่าวสารแก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
5. การส่งเสริมอนามัย
6. จัดให้มีโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขอนามัยแก่ชุมชน เช่น การป้องกันยาเสพติด การป้องกันโรคเอดส์ การป้องกันโรคไข้หวัดนก
7. มีโครงการสุขภาพให้ชุมชน และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง
8. มีโครงการส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน
9. มีการจัดนิทรรศการส่งเสริมอาชีพ
10. มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้คำแนะนำด้านอาชีพต่าง แก่ชุมชน

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การให้บริการแก่ชุมชน หมายถึง การบริการต่างๆ ที่โรงเรียนให้ชุมชนตามกำลังความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ ได้แก่ การบริการด้านการศึกษาโดยทำหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตรอันเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนในด้านต่างๆ การให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลทางวิชาการ วิชาชีพ สุขอนามัย รวมถึงการให้คำแนะนำปรึกษาหารือร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นบริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าไปพัฒนาชุมชน และบำเพ็ญประโยชน์ในท้องถิ่น

2.3.2 งานด้านได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 21 - 37) งานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนไว้ คือ การรับความช่วยเหลือจากชุมชนทุกอย่าง ทั้งทางด้านวิทยากร แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่หรือคำแนะนำซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว โรงเรียนได้วางแผนหรือวางโครงการขอรับความช่วยเหลือล่วงหน้าและเมื่อได้รับการสนับสนุน จะจัดกิจกรรมยกย่องให้เกียรติบัตรหรือรายงานผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เพื่อออกเกียรติหรือเครื่องหมายตอบแทนตามระเบียบทางราชการต่อไป จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กึ่งแก้ว หมุดธรรม (2550 : 38) สรุปไว้ว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสเชิญชวน หรือ หาทางให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งในการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนผู้บริหารโรงเรียนต้องปฏิบัติโดยการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนทั้งทางด้านทุนทรัพย์ แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และแนวคิด ตลอดทั้งการดำเนินกิจการต่างๆของทางโรงเรียน โดยให้เกิดความคิดว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน ซึ่งสามารถเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ วิธีการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์สูงสุด

วิมล สันแดง (2551 : 25-30) กล่าวว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนเป็นการที่โรงเรียนรับการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากชุมชน โรงเรียนจะพยายามใช้ทรัพยากรของชุมชนในทุกๆ ประเภท รวมทั้งการใช้บุคลากรของชุมชนเป็นวิทยากรในการอบรมสั่งสอนนักเรียน การนิมนต์พระภิกษุให้ทำการสอนวิชาศีลธรรม การใช้ผู้มีความสามารถทางวิชาชีพให้ความรู้แก่นักเรียน เป็นต้น

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา งานชุมชนและภาคีเครือข่าย(2552 : 96-97) กล่าวว่า แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การจัดตั้งองค์กร เพื่อสนับสนุนโรงเรียน องค์กรนั้นยังได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน องค์กร คือ กลุ่มบุคคลที่ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อช่วยโรงเรียน เช่น ชมรม สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ และยังได้รับความร่วมมือกับชุมชนในด้านวิชาการ ได้แก่ การเป็นวิทยากร ให้ใช้สถานประกอบการ สนับสนุนด้านทรัพยากร รวมถึงการสนับสนุนที่เป็นตัวเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ การศึกษา การสร้างตามวัตถุ ฯลฯ ให้แก่โรงเรียน การสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ แรงงาน ยานพาหนะ การให้ยืมอุปกรณ์

สุรพันธ์ สิ้นลี (2552 : 39-40) ได้สรุปว่า การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน คือ การที่โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม ในการให้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพแก่นักเรียน รวมทั้งการเสียสละทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน และการปรึกษาหารือ เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้า มีการประชุมพบปะสังสรรค์ เพื่อการปรับปรุงด้านอาคารสถานที่ และรวมกันกวาดล้างความประพฤติของนักเรียน ตลอดถึงการดูแลทรัพย์สินของทางราชการมีการจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนตามโครงการและแผนงานของโรงเรียน

สำเร็จ สุพร (2553 : 21) สรุปไว้ว่า งานรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การที่ชุมชนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียน ในการที่จะพัฒนาการดำเนินงานด้านต่างๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านแรงงาน วัสดุ ทุนทรัพย์ก็เป็นปัจจัยหลักในการจัดการศึกษา งบประมาณที่ได้รับจากทางราชการไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ดังนั้น โรงเรียนต้องรับความช่วยเหลือจากชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ณัฐธญา ศรีวรลักษณ์ (2554 : 30) การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งทางด้านทุนทรัพย์ แรงงาน หรือวัสดุอุปกรณ์ ตลอดทั้งการดำเนินกิจการต่างๆ ของทางโรงเรียนโดยให้เกิดความคิดว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน ดังนั้น ชุมชนจึงสามารถให้ข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

เกษร สุขเกษม (2554 : 40) สรุปไว้ว่า เพื่อให้ประชาชนสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนต้องทำให้ประชาชนเห็นความก้าวหน้าของการศึกษาโดยคำนึงถึงความเจริญก้าวหน้าของชุมชนด้วย โรงเรียนต้องดำเนินการในสิ่งที่ชุมชนสามารถเข้าใจ ยอมรับ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียน โดยการสนับสนุนด้านกำลังกาย กำลังทรัพย์ และกำลังความคิด ทั้งนี้ โรงเรียนต้องให้สิทธิ ต่อประชาชนในการเสนอความคิดเห็น หรือร่วมเป็นกรรมการในการบริหารงานของโรงเรียน

เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : 30) ได้สรุปว่า การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการสนับสนุนด้วยความเต็มใจของชุมชนทั้งด้านความคิด ทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน ตลอด ทั้งการดำเนินงานกิจการต่างๆ ของโรงเรียน โดยให้เกิดความคิดว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน ดังนั้นชุมชนจึง สามารถให้ข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง การได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนเป็นการสนับสนุนด้วยความเต็มใจของชุมชน ซึ่งเกิดจากการ สื่อสาร การประชาสัมพันธ์และเกิดจากความตระหนักของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษานั้นๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้นและก่อประโยชน์อย่างสูงสุด ทั้งนี้เมื่อได้รับการสนับสนุนจากชุมชนควรจัด กิจกรรมยกย่องให้เกียรติ ออกเกียรติบัตร หรือเครื่องหมายตอบแทนตามระเบียบราชการต่อไป

เอมอร พลพันธ์ (2554 : 34) ได้สรุปการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือ จากชุมชน เป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความร่วมมือและได้รับความช่วยเหลือจาก ชุมชนนั้นในด้านกำลังแรงงาน งบประมาณ สติปัญญา และคำแนะนำต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้การ ดำเนินงานของโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความ ร่าเริงและประสบความสำเร็จ

หวน พิณพันธ์ (2554 : 105-106) กล่าวว่า โรงเรียนสามารถขอความช่วยเหลือจากชุมชน เมื่อโรงเรียนให้ความช่วยเหลือชุมชนแล้ว โรงเรียนก็ขอความช่วยเหลือจากชุมชนรวมทั้งการขอความ ร่วมมือกับชุมชน คือ เห็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั่นเอง สิ่งที่โรงเรียนจะขอความร่วมมือจาก ชุมชนนั้น พอจำแนกได้ดังนี้

1. ขอความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ ถ้าหากประชาชนในชุมชนมีฐานะทางการเงินดี พอสมควร เช่น พ่อค้า นายธนาคาร ข้าราชการ ก็คงจะขอความช่วยเหลือทางการเงินได้แต่ถ้าเป็น กรรมกรหาเช้ากินค่ำก็ไม่ควรไปรบกวนอย่างยิ่ง ดังนั้นเรื่องนี้จะอยู่ในดุลพินิจของโรงเรียนด้วย

2. ขอความช่วยเหลือทางด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งอาหารการกินจากชุมชน ถ้าหาก ประชาชนในชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรม อาจขอข้าวสาร และพืชผักผลไม้ สำหรับทำอาหารให้นักเรียน รับประทาน ส่วนประชาชนตามร้านค้าในตลาดอาจจะขอกระดาษสี เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ เพื่อใช้ ในโรงเรียน

3. ขอความร่วมมือในด้านแรงงานจากประชาชนในชุมชน ถ้าหากประชาชนไม่มีเงินหรือ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยเหลือโรงเรียนได้ ก็อาจจะช่วยซ่อมแซมอาคารเรียนได้ ช่วยสร้างรั้ว ช่วยทำ อุปกรณ์การสอน ซึ่งถือว่าเป็นการช่วยเหลือทางด้านแรงงาน ดังนั้นการขอความช่วยเหลือและขอ ความร่วมมือจากชุมชนนั้น มิใช่จะขอเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เท่านั้นเพราะบางชุมชนปรากฏว่าประชาชน ยากจน ถ้าหากประชาชนที่มีเวลว่างบ้างก็อาจจะขอให้มาช่วยงานของโรงเรียน

4. ขอความร่วมมือในด้านคำปรึกษาหรือความคิดเห็นในการปรับปรุงโรงเรียนจาก ประชาชนในชุมชน ดังกล่าวในเรื่องการเชิญผู้ปกครองหรือประชาชนมาประชุมที่โรงเรียน เพื่อ ปรึกษาหารือในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการขอความร่วมมือจากชุมชนด้วยเช่นกัน

วริศรา บุญมี (2555 : 35) ได้ให้แนวปฏิบัติในการขอรับความช่วยเหลือสนับสนุนจาก ชุมชน ไว้ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน โดยวิธีการต่างๆ ได้แก่ ประชุม ผู้ปกครอง ทำวารสารตีพิมพ์เผยแพร่ จัดทำป้ายประกาศเผยแพร่ข่าวสาร พบปะเยี่ยมเยียนในโอกาสต่างๆ
2. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน โยงชุมชนเข้ามาช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ แรงงานและวัสดุอุปกรณ์
3. จัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่างๆ ที่โรงเรียนเห็นได้ว่าสมควรขอการสนับสนุนจากชุมชน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่ใกล้ชิดกับชุมชน ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งที่โรงเรียนต้องการให้ชุมชนช่วยเหลือทราบ
5. จัดทำโครงการเพื่อขอการสนับสนุนจากชุมชน
6. จัดให้มีการยกย่องตอบแทนขอบคุณแก่ผู้ช่วยเหลือโรงเรียน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
7. จัดทำรายงานการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนเสนอหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

รมย์วินท์ ตันติฤทธิพล (2549 : 38) สรุปไว้ว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนทั้งทางด้านทุนทรัพย์ แรงงาน หรือวัสดุอุปกรณ์ ตลอดทั้งการดำเนินกิจการต่างๆของทางโรงเรียน โดยให้เกิดความคิดว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน ดังนั้นชุมชนจึงสามารถให้ข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

วรพล สังข์วีโล (2550 : 25) ได้สรุปว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสเชิญชวนหรือหาทางให้บุคคลในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนที่โรงเรียนประถมศึกษาต้องปฏิบัติโดยการประชาสัมพันธ์ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งด้านการเงินวัสดุอุปกรณ์และแนวคิด แล้วจัดลำดับความสำคัญในการขอการสนับสนุนและทำโครงการดำเนินการ เมื่องานดังกล่าวบรรลุผล ทางโรงเรียนก็ทำหน้าที่ยกย่อง ขอบคุณ และรายงานผลการปฏิบัติไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนให้เป็นไปด้วยความเข้าใจอันดีถึงจุดหมายที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องบรรลุผลสำเร็จสืบไป

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้แก่ การสนับสนุนทางด้านวิชาการ ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนทางด้านทุนทรัพย์จากภาคส่วนต่างๆ ในท้องถิ่น การช่วยเหลือด้านแรงงานจากประชาชนในชุมชน การใช้บุคลากรของชุมชนมาเป็นวิทยากรอบรมสั่งสอนนักเรียน การช่วยเหลือในการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่างๆ ความร่วมมือในด้านการให้คำปรึกษาหรือความคิดเห็นในการปรับปรุงโรงเรียนจากคนในชุมชน มีส่วนร่วมในการกวดขันความประพฤติของนักเรียน รวมถึงการประสานความช่วยเหลือต่างๆ โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.3 งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546 : 21 - 37) การสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ คือ การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนและมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีจะทำให้โรงเรียนและชุมชนสามารถร่วมกันพัฒนาการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางและข้อเสนอแนะไว้ 2 แนวทาง ดังต่อไปนี้

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์เป็นเรื่องที่ว่าด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีของบุคคล เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะมีผลให้การดำรงชีวิตร่วมกันอย่างราบรื่นตลอดจนการทำงานร่วมกัน เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และทำให้ทุกฝ่ายได้รับความพึงพอใจในที่สุด ดังนั้น บุคลากรในโรงเรียนจึงมีความจำเป็นที่ต้องสร้างความสัมพันธ์ เพื่อให้สามารถดำเนินงานร่วมกันกับชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2. การศึกษาชุมชน คือ การสำรวจ วิเคราะห์หาความจริงเกี่ยวกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความต้องการ ปัญหาชุมชนนั้นๆ เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาชุมชนที่ดี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลของชุมชน เช่น สภาพพื้นฐาน ประชากร และสภาพเศรษฐกิจ

ประพันธ์ ภูมิวารินทร์ (2547 : 32) อธิบายไว้ว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นนั้น โรงเรียนสามารถดำเนินการได้โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่

1. การเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้าน
2. การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดงาน ประเพณี
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขัน หรือประกวดต่างๆ
4. การจัดตั้งกลุ่มหรือศิษย์เก่า

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550 : 121-122) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ คือ การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ และแหล่งวิทยากรมาเสริมการเรียนรู้แก่โรงเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดงานประจำปี การจัดงานปีใหม่ งานวันสงกรานต์ งานวันลอยกระทง หล่อเทียนพรรษา งานไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทศนศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

กิ่งแก้ว หมดธรรม (2550 : 38) ได้สรุปว่า งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ คือ การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี เช่น การจัดงานนิทรรศการ การจัดงานประจำปี การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ วันลอยกระทง หล่อเทียนพรรษา งานไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทศนศึกษา การแข่งขันกีฬา เป็นต้น โดยมีแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

1. วางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ
2. กำหนดบุคลากรในการติดต่อประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทางด้านศาสนา งานประเพณีต่างๆ การพัฒนาท้องถิ่น การส่งเสริมกีฬา

4. ให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่นตามโอกาสอันควร

5. ประเมินผลความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยประเมินผลเป็นระยะตามที่กำหนดไว้ในโครงการและเมื่อสิ้นสุดระยะดำเนินงานตามแผน

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา งานชุมชนและภาคีเครือข่าย(2552 : 96-97) กล่าวว่า แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่าย มีแผนการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ยังมีการให้ชุมชน ภาคีเครือข่าย และมีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีการดำเนินการตามแผน มีการประเมิน และติดตามผล

สุรพันธ์ สิ้นลี (2552 : 41-42) ได้สรุปว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ทำได้ด้วย การเชิญผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชนมาโรงเรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ดี ถ้าโรงเรียนสามารถเชิญผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชนมาโรงเรียนได้ และในการเชิญนั้น อาจเชิญได้ในกรณีต่างๆ กัน ดังนี้

1. เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาโรงเรียนเพื่อประชุมชี้แจงนโยบายของโรงเรียน ซึ่งอาจจะทำได้ในวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ก็เชิญผู้ปกครองนักเรียนด้วย หรือก่อนเปิดเรียนในปีการศึกษาใหม่ก็ควรเชิญผู้ปกครองมาทุกปี เพื่อผู้ปกครองจะได้ทราบนโยบายของโรงเรียน เช่น นโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ จะเน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ซึ่งผู้ปกครองก็ควรทราบและเข้าใจ เป็นต้น

2. เชิญผู้ปกครองนักเรียน และประชาชนในชุมชนมาประชุม เพื่อปรึกษาหารือในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองและประชาชนย่อมมีความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์หรือมีความคิดใหม่ๆ ในการปรับปรุงโรงเรียนได้

3. เชิญประชาชนในชุมชนมาประชุมร่วมกับครูในโรงเรียน เพื่อปรึกษาหารือในการปรับปรุงชุมชน หรือแก้ปัญหาในชุมชน เช่น ทำคูระบายน้ำ ทำถนนเข้าหมู่บ้าน แก้ปัญหาเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บของประชาชน เป็นต้น

4. เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบปะสังสรรค์กับครูในโรงเรียน อาจจะรับประทานอาหารร่วมกันและพูดคุยปรึกษาหารือกันไปด้วย ย่อมสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างครูกับนักเรียนก็ย่อมจะทำให้สะดวกและสำเร็จลุล่วงได้

5. เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาชมนิทรรศการผลงานของโรงเรียน ย่อมจะทำให้ผู้ปกครองภูมิใจในผลงานของบุตรหลานของตนด้วย ซึ่งผลงานนักเรียนอาจจะแสดงผลงานในงานวิชาการ และพื้นฐานอาชีพ ศิลปะศึกษา วิทยาศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้อาจเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาเยี่ยมโรงเรียนและชมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น ชมการปฏิบัติงานของนักเรียนในวิชาเกษตรกรรมงานช่าง หรือแม้กระทั่งชมการเรียนการสอนในชั้นเรียนก็ย่อมได้

6. ทางโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีระหว่างผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนกับครูและนักเรียน เช่น จัดแข่งขันกีฬา โดยเชิญผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนมาร่วมแข่งขัน เป็นต้น

7. เชิญแม่ของนักเรียนมาร่วมงานวันแม่ที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความกตัญญูต่อก่อนแม่ของตน โดยเชิญแม่ของนักเรียนขึ้นไปนั่งบนเวที แล้วให้นักเรียนขึ้นไปกราบแม่ของตน และชี้ให้นักเรียนเข้าใจถึงพระคุณของแม่ที่มีต่อลูกด้วย

8. นำนักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ตามสถาบันต่างๆ เช่น โรงพยาบาล ไปรษณีย์ พิพิธภัณฑ์ โรงงานอุตสาหกรรม วัด โบราณสถาน และสวนสัตว์ เป็นต้น

9. ศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้าน เพื่อให้นักเรียนรักท้องถิ่นของตนยิ่งขึ้น เช่น ศึกษาประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน ตำบล ศิลปะพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน เพลงพื้นบ้านและประเพณีของหมู่บ้าน เป็นต้น ในการศึกษาวัฒนธรรมพื้นบ้านนี้อาจจะพานักเรียนออกไปสอบถามชาวบ้านหรือไปดูการละเล่นพื้นบ้าน ประเพณีต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น ในการนี้จะช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้านจะได้ช่วยกันรักษาไว้ ทั้งยังทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

10. ทางโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น เช่น สถานีอนามัยตำบล เพื่อสำรวจอนามัยของชุมชน เช่น โรคภัยไข้เจ็บของประชาชน การหุงต้มอาหารรับประทานถูกสุขลักษณะหรือไม่ ความสะอาดของบ้านเรือนเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคได้ง่าย จากการสำรวจอนามัยของชุมชนจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอนามัยของชุมชน เพื่อทางโรงเรียนจะได้ร่วมมือกับหน่วยงานราชการอื่นในการบริการทางด้านสุขภาพและปรับปรุงอนามัยของประชาชนในชุมชนต่อไป เช่น การร่วมมือกับสถานีอนามัยในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคอหิวาตกโรค หรือปลูกฝีให้ประชาชน หรือเชิญนายแพทย์จากโรงพยาบาลมาตรวจรักษาให้ประชาชนที่โรงเรียนในวันเสาร์ อาทิตย์ นอกจากนี้อาจร่วมมือกับกรมพัฒนาชุมชนในการแนะนำให้ชาวบ้านทำสวนที่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

สมพร เทียงธรรม (2553 : 13) ได้สรุปว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านผู้ปกครอง แล้วจึงขยายความร่วมมือไปสู่หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้ ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมพิเศษผู้ปกครองนักเรียนในช่วงเปิดภาคเรียนโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งด้านการสอน การอบรมบ่มนิสัย การพัฒนาในด้านต่างๆ

2. การเชิญผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียน เช่น มาชมการเรียนการสอนชมการแสดงของนักเรียนและชมนิทรรศการที่นักเรียนจัดขึ้น

3. เชิญผู้ปกครองมาแก้ไขปัญหาบางอย่างที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เด็กก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด

4. ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนที่บ้านให้เกิดความเข้าใจอันดีให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรในเรื่องที่ต้องใช้ผู้ที่มีความรู้สูง เชิญมาเป็นกรรมการทำงานในโรงเรียนจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณี หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจร่วมกัน ถ้าเป็นไปได้เชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการวางแผนของโรงเรียน ทั้งด้านหลักสูตร อาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ของโรงเรียน

สำเร็จ สุพร (2553 : 23) สรุปไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ จะขึ้นอยู่กับรูปแบบกิจกรรมหรือการดำเนินงานของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี โดยรวมกิจกรรมที่จัดขึ้นอาจเป็นกิจกรรมระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่างๆ ที่ดำเนินการขึ้นที่โรงเรียน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีจุดประสงค์ที่เพิ่มพูนความเข้าใจอันดีระหว่างบุคลากรต่างๆ ขององค์กร สถาบัน ชุมชนที่มีต่อโรงเรียน อันที่จะส่งผลดีต่อการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอาจใช้ระยะเวลาไม่มากนักหรือใช้ระยะเวลาที่ใช้เวลานานขึ้นอยู่กับกิจกรรมนั้นๆ

ณัฐธัญญา ศรีวรราชลักษณ์ (2554 : 32) สรุปไว้ว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นนั้น โรงเรียนสามารถดำเนินการได้โดยการให้ครูได้มีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน เช่น การเยี่ยมนักเรียนและผู้ปกครองที่บ้าน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มและชุมชน เช่น การจัดงานประเพณี การแข่งขันกีฬา การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มและชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่างๆ การจัดตั้งกลุ่มศิษย์เก่า ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น มีความจำเป็นอย่างมาก โรงเรียนต้องมีการปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนในวันเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษา การดำเนินงานของโรงเรียน เช่น การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาโรงเรียน การเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมชมโรงเรียน เช่น การเรียนการสอน การแสดงของนักเรียน นิทรรศการ และรวมแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็ก

เอมอร พลพันธ์ (2554 : 34) ได้สรุปว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นนอกจากจะมีโรงเรียน วัด หรือ ศาสนสถานที่ตั้งอยู่แล้ว ยังมีหน่วยงานอื่น เช่น เกษตรกร สาธารณสุข พัฒนาชุมชน ไปรษณีย์ ธนาคาร สถาตบัลและสมาคมต่างๆ เป็นต้น ได้เข้ามาให้บริการแก่ประชาชน บางหน่วยงานก็จัดตั้งเป็นสำนักงานชั่วคราว จำนวนหน่วยงานจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของประชากรในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับหน่วยงานอื่นกับชุมชน เป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน และเป็นการดึงหน่วยงานอื่นเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอันก่อให้เกิดประโยชน์ แก่นักเรียนและประชาชน การสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจทำได้ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น

2. การให้บริการด้านอาคารสถานที่ เมื่อหน่วยงานอื่นมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยอาคารสถานที่ของโรงเรียนเพื่อกิจกรรมบางอย่าง เช่น สาธารณสุข เกษตรพัฒนาชุมชน เป็นต้น

3. การดึงหน่วยงานอื่นเข้าสู่โรงเรียน ในกรณีโรงเรียนมีห้องเรียนว่างอยู่อาจจะให้หน่วยงานอื่นยืมใช้เป็นสำนักงานชั่วคราว เช่นจัดตั้งหน่วยบริการอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์เยาวชน ที่ทำการเกษตรตำบล ยุวเกษตร สถาตบัล ฯลฯ นอกจากจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว โรงเรียนจะได้รับประโยชน์เป็นอย่างมากจากบริการด้านต่างๆ ของหน่วยงานดังกล่าวรวมทั้งความร่วมมือในด้านบุคลากร และสิ่งที่สำคัญยิ่งคือประชาชนได้รับความสะดวกที่จะใช้บริการของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนได้เข้ามาใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : 31) ได้สรุปว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ และแหล่งวิทยากรมาเสริมการเรียนรู้แก่โรงเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดงานประจำปี การจัดงานปีใหม่ งานวันสงกรานต์ งานวันลอยกระทง หล่อเทียนพรรษา งานวันไวครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทักษะศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การแข่งขัน เป็นต้น

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การจัดประชุม หรือปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน ในวันเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในวันสำคัญ และประเพณีต่างๆ การพานักเรียนออกไปศึกษาออกสถานที่ตามสถาบันต่างๆ การเชิญผู้ปกครองร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนในวันสำคัญต่างๆ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในชุมชนอยู่เสมอ ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นศูนย์พัฒนาการของชุมชนในการพัฒนาชนบท ดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการประเมินผลความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2.3.4 ด้านการประชาสัมพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 21 – 37) งานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่มีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะเป็นงานเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และมีความภาคภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมทั้งจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำจุลสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยมเยียน การออกข่าวสารทางสื่อสารมวลชน การจัดทำหอกระจายข่าวเสียงตามสายหรือพูด ประชาสัมพันธ์ในงานพิธีต่างๆ ที่มีโอกาส จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550 : 127-133) ได้กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้นซึ่งอาจพิจารณากิจกรรมต่อไปนี้

1. การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน
2. การทำจุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่
3. จัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน
4. การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม

วิมล สันแดง (2551 : 32) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ความรู้ข่าวสารเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอันก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดทำมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยตรง การจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์ เผยแพร่ อาจจะเป็นแผ่นพับหรือทำป้ายโฆษณา การให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนได้ทราบข่าวสารข้อมูลที่ต้องการ เพื่อประชาสัมพันธ์แก่ผู้มาติดต่อกับโรงเรียนได้ตลอดเวลา การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง การเชิญผู้ปกครองหรือศิษย์เก่าเข้าร่วมการประชุม การจัดนิทรรศการ การแข่งขัน หรือการประกวดความสามารถของนักเรียนเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

สุรพันธุ์ สิ้นลี (2553 : 55 – 56) กล่าวว่า งานประชาสัมพันธ์ เป็นงานสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างโรงเรียนกับประชาชนกลุ่มต่างๆคือ กลุ่มประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่น และกลุ่มบุคลากรหน่วยงาน โดยการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบด้วยวิธีการต่างๆ ไปพร้อมกันเพื่อให้ทุกคนเกิดความภูมิใจในผลงานร่วมกัน รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่จะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความสะดวกราบรื่นยิ่งขึ้น กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การประชุมผู้ปกครอง การจัดทำจุลสาร สิ่งพิมพ์ ป้ายประกาศ การพบปะเยี่ยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขียน การออกข่าวทางสื่อสารมวลชน การจัดทำหรือกระจายข่าว หรือการพูดประชาสัมพันธ์ในงานพิธี การต่างๆ เป็นต้น

คณิงนิจ กฤษณาม (2553 : 28) สรุปไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารเพื่ออธิบายถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดย การประชาสัมพันธ์ ทำได้ด้วยวิธีการประชุมผู้ปกครอง การออกเยี่ยมเยียน และการประชาสัมพันธ์ ด้วยสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบต่างๆ รวมทั้งเทคโนโลยีด้วย เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกัน

สมพร เทียงธรรม (2553 : 13-14) ได้สรุปว่า การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่ดี ควรมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดอุดมการณ์ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติ
2. เผยแพร่ข่าวสาร ด้านสังคม กีฬา บันเทิง การศึกษาต่อ การเรียนจบของนักเรียนวิชาต่างๆ ที่โรงเรียนเปิดสอน ความก้าวหน้าของครู การขยายตัวของโรงเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน และด้านอื่นๆ ให้ชุมชนทราบเป็นระยะโดยอาศัยสิ่งพิมพ์ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นและสื่อมวลชน
3. การจัดให้มีฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่เป็นประจำ มีหน้าที่ในการรวบรวมข่าวสารสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนทราบ
4. หลักการประชาสัมพันธ์ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและความถูกต้องของข้อมูลในทุกด้าน เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าของโรงเรียน ก่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือต่อโรงเรียนจากชุมชน
5. ให้ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณงาน ภารโรงและนักเรียนได้รับทราบข่าวสารที่ถูกต้องจากโรงเรียน เพื่อบุคคลดังกล่าวจะได้ข่าวสารที่ถูกต้องเป็นการช่วยเหลือการสัมพันธ์โรงเรียนทำให้ชุมชนเกิดความเชื่อถือ
6. ควรใช้บุคลากรของโรงเรียน และองค์กรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์
7. ผลการดำเนินงานของโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น การสร้างเกียรติประวัติด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และการกีฬา จะช่วยให้ชุมชนเกิดความเข้าใจ เชื่อถือ และศรัทธา
8. การจัดนิทรรศการภายในและภายนอกโรงเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม
9. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักเรียนและการจัดงานส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีร่วมกับชุมชน
10. การใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาต่างๆ เพื่อเสนอข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนหรืออำนวยความสะดวกแก่สมาคม ชมรมต่างๆ
11. การประชุม พบปะผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของทางโรงเรียน
12. การเยี่ยมเยียนผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน
13. การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า ชมรม หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ

สำเร็จ สุพร (2553 : 25) สรุปไว้ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นวิธีที่การที่จะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเน้นการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก้ปัญหา ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ควรจัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน การออกเสียงตามสายต่างๆ การจัดทำรายงานผลการศึกษา ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ การประชุมผู้ปกครอง การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำป้ายประกาศ การแสดงผลงานทางวิชาการ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนโดยจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ซึ่งโรงเรียนจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง บริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา

ณัฐธญา ศรีวราลักษณ์ (2554 : 35-37) สรุปไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องปฏิบัติงานที่สำคัญหลายประการ คือ การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การทำจุลสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ จัดป้ายนิเทศ ประชุมผู้ปกครอง จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ชมรม สมาคมศิษย์เก่า วางแผนการประชาสัมพันธ์ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

เกษร สุขเกษม (2554 : 39-40) สรุปไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นวิธีการที่โรงเรียนจะต้องสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยการเน้นการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้โรงเรียนสร้างความเข้าใจ แก้ปัญหา ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ควรจัดทำเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ข่าวสารกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน การออกเสียงตามสายต่างๆ การจัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ การประชุมผู้ปกครอง การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม ทำป้ายประกาศ การแสดงผลงานทางวิชาการ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน โดยจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ซึ่งโรงเรียนจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง บริสุทธิ์ใจตรงไปตรงมา

เอมอร พลพันธ์ (2554 : 36) สรุปไว้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นวิธีการที่โรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเน้นการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก้ปัญหา ป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ควรจัดทำเอกสารหรือสื่อสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน การออกเสียงตามสายต่างๆ การจัดทำรายงานผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียน ให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ การประชุมผู้ปกครอง การพบปะเยี่ยมเยียนในนักเรียน การจัดแสดงผลงาน นิทรรศการของโรงเรียนโดยการจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบด้านงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งทางโรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมา มีความโปร่งใสในทุกกระบวนการ ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนไว้วางใจ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ตลอดจนเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันทางการศึกษาในชุมชน

เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : 31-32) ได้สรุปเกี่ยวกับวิธีการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ที่จะส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งแผนกประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน
2. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า ชมรม หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น การแสดงของนักเรียน การแข่งขันกีฬาภายใน วันสำคัญทางศาสนา หรือประเพณีต่างๆ
4. จัดทำสิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนหรือจัดทำ แบบสำรวจความเห็นของประชาชน
5. อาศัยสื่อมวลชนต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เพื่อการเผยแพร่กิจการของโรงเรียน
6. ใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาต่างๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ในการเสนอข่าวเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียน หรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาคมหรือชมรมต่างๆ
7. ใช้ป้ายนิเทศ แผ่นโปสเตอร์ หรือแผ่นภาพต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ผลการดำเนินการกิจการต่างๆ ของโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอน ให้ได้ผลดี ย่อมเป็นสื่อหรือเครื่องมือให้ชุมชนเข้าใจและศรัทธาต่อโรงเรียนมากขึ้น

สุณิตา บุริมาศ (2552 : 36) ได้กล่าวว่า งานด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ควรคำนึง หลักการต่อไปนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรเป็นหน้าที่ของครูทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องร่วมกัน รับผิดชอบถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรับหน้าที่จัดด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนก็ตาม

2. ด้านการประชาสัมพันธ์ ต้องเป็นไปเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. โรงเรียนต้องรู้จักเลือกสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน เป็นงานที่ต้องกระทำต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา

5. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ถือเป็นกระบวนการสองทาง ดังนั้นโรงเรียนจึงควรเปิด โอกาสให้ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งนี้ โรงเรียนจะต้องรับฟังด้วยความเป็นธรรมบริสุทธิ์ใจ

6. โรงเรียนควรจัดให้มีการประเมินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อที่จะนำผล การประเมินมาปรับปรุง เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บุคคลกับบุคลากร องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยวิธีการ กิจกรรม และสื่อกลางต่างๆ เป็นเครื่องมือในการ ดำเนินการ

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ โรงเรียนโดยตรง มีการจัดพิมพ์เอกสาร ต่างๆ ที่เผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน การจัดทำหอกระจายข่าวเสียงตามสายไปบริเวณโรงเรียนและ ในชุมชน จัดทำป้ายนิเทศ โปสเตอร์ จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน จัดทำรายงานผล การเรียน ความประพฤติของนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะ การประชุม พบปะ ผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของทางโรงเรียน มีการสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ชมรมสมาคมศิษย์เก่า และประเมิน กิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุง

ซึ่งจากการให้ความหมาย ความคิดเห็นของนักวิชาการต่างๆ และการศึกษางานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ในการ ดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นต้องเลือกรูปแบบและวิธีการให้ถูกต้องและ เหมาะสมกับความแตกต่างของพื้นฐานชุมชน ทั้งสภาพแวดล้อม การศึกษา ประเพณี วัฒนธรรมความ เชื่อ สังคม การเมืองและเศรษฐกิจของชุมชนนั้นๆ เมื่อเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมก็จะทำให้ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนประสบความสำเร็จ นำมาซึ่งการพัฒนาในการจัดการศึกษา ต่อไป

2.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจากนักวิชาการต่างๆ โดยยึดแนวคิดของประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2542 : 35 - 43) เป็นกรอบในการสังเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยเลือกตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งหมด 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน
2. ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน
3. ด้านบทบาทผู้บริหาร

2.4.1 ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2542 : 35 - 43) บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน สถานศึกษาควรมีบทบาทในการเป็นแหล่งวิชาการของชุมชนและนำการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเข้าสู่ชุมชน พัฒนาการศึกษาระดับเด็ก เยาวชน และประชากรของชุมชน เป็นศูนย์หรือเครือข่ายกับหน่วยงานอื่นร่วมพัฒนาชุมชน จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กิตติมา ปรีดีดิลก (2549 : 241-242) กล่าวว่า ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนควรมีบทบาทดังต่อไปนี้

1. ทำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษา ควรจะเป็นผู้นำความรู้ความเปลี่ยนแปลงใหม่ และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นเข้าสู่ชุมชน โดยอาจจะทำได้โดยจะทำได้โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น นักเรียน สมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงนี้อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เช่น การปรับปรุงวิธีการประกอบอาชีพได้ดีขึ้น การศึกษาอาชีพใหม่ๆ ของชุมชนขึ้น

2. เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าวิชาการและวิชาชีพ และถ้าหากจำเป็นโรงเรียนควรจัดเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น โรงเรียนควรจัดเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับให้ความรู้แก่ชุมชนไว้ด้วย

3. เป็นศูนย์พัฒนาชุมชน ในการพัฒนาชุมชนนั้น รัฐไม่สามารถจะจัดหน่วยงานพัฒนาชุมชนได้ครบทุกตำบล หมู่บ้าน โรงเรียนซึ่งมีความพร้อมอยู่แล้วทั้งในด้านสถานที่ และบุคลากร ควรจะทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านต่างๆ ของชุมชน เช่น ด้านการอาชีพ อนามัย การสหกรณ์ เป็นต้น

4. เป็นแหล่งส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม หน้าที่หนึ่งของโรงเรียน คือ การส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรม ดังนั้น โรงเรียนจึงควรจัดจะได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่นี้ อาจจะโดยการอำนวยความสะดวก หรือเป็นตัวกลางในการรวบรวม ประกวดหรือจัดงานเกี่ยวกับประเพณีหรือวัฒนธรรมของชุมชนขึ้น

5. เป็นศูนย์กลางการดำเนินงานทางราชการ โรงเรียนที่กระจายอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ เป็นจำนวนมากในระยะที่ผ่านมาจะประสบปัญหาเรื่องจำนวนนักเรียนลดลง ทำให้อาคารเรียนว่างลง หากปล่อยให้ว่างจะทำให้เกิดการสูญเปล่า ดังนั้น เพื่อให้การใช้อาคารเหล่านี้เป็นประโยชน์แก่ชุมชนควรจะได้ใช้ให้เป็นที่ทำงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง เช่น เป็นที่ทำการของอนามัยตำบล เกษตรตำบล เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรีชา คัมภีร์ปรม (2549 : 131) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษาจึงควรเป็น ผู้นำความรู้ที่แปลกใหม่ และสามารถทำให้สภาพเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น โดยอาจจะทำโดยผ่านสื่อ ต่างๆ เช่น นักเรียน สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

2. เป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการ ค้นคว้า ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกในชุมชน รูปแบบของการให้ข่าวสารแก่ ชุมชนนั้นอาจจะทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเปิดห้องสมุดให้ชุมชนได้ใช้ จัดที่อ่านหนังสือสำหรับ ชุมชนไว้ในโรงเรียน การออกข่าวสารของโรงเรียน เป็นต้น และหากจำเป็นโรงเรียนควรจัดเครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับให้ความรู้แก่ชุมชนไว้ด้วย

3. แหล่งส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม หน้าที่ของโรงเรียน คือ การส่งเสริมและถ่ายทอด วัฒนธรรม ดังนั้นโรงเรียนจึงควรได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่นี้ อาจจะโดยการอำนวยความสะดวก หรือเป็นตัวกลางในการรวบรวม ประกวดหรือจัดงานเกี่ยวกับงานประเพณีหรือวัฒนธรรมของ ชุมชนขึ้นในโอกาสต่างๆ

4. เป็นศูนย์รวมเกี่ยวกับความรู้ด้านอาชีพ โรงเรียนมีบทบาทที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการทำมา หากินของชาวบ้านโดยการเปิดการอบรมด้านอาชีพเป็นครั้งคราว ในการดำเนินการเช่นนี้โรงเรียนจะ เป็นผู้ประสานระหว่างความต้องการของชุมชนกับวิทยากรจากภายนอก โดยโรงเรียนอาจใช้สถานที่ เครื่องมือในการอบรม เป็นต้น

5. เป็นศูนย์การดำเนินงานของทางราชการ โรงเรียนกระจายอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ เป็นจำนวนมาก ควรให้ใช้อาคารต่างๆ เป็นที่ทำงานของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เพื่อไม่ให้เกิด ความสูญเปล่าของอาคารเหล่านี้

ทัศนาศาสตร (2549: 73-77) ได้เสนอวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ด้านบทบาทของสถานศึกษาต่อชุมชน ดังนี้

1. การจัดทัศนศึกษาภายในชุมชน จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจาก ชุมชน และคุ้นเคยกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่

2. การจัดสัปดาห์แห่งการทำความสะดวก เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาก เพราะ เป็นการช่วยพัฒนาชุมชนเป็นอย่างดี โดยสถานศึกษาควรจะทำ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนใน ชุมชนได้ทราบก่อน ความร่วมมือของประชาชนก็จะตามมา

3. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ในชุมชนมีกิจกรรมหลายประเภท เช่น กิจกรรมทาง วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ สถานศึกษาควรหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนมองเห็น ว่าสถานศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน

4. การให้อำนวยความสะดวกให้กับชุมชน คือ สิ่งที่สถานศึกษาสามารถอำนวยความสะดวก ให้กับชุมชน ได้แก่

4.1 ด้านอาคารสถานที่ สถานศึกษาเป็นสถานที่ให้บริการแก่นักเรียนจำนวนมากอยู่แล้ว สถานศึกษาจึงเหมาะสำหรับจัดกิจกรรมที่มีคนจำนวนมากด้วย ดังนั้น หากชุมชนขอใช้อาคาร บริเวณ ของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ แล้ว สถานศึกษาจะต้องจัดอำนวยความสะดวกได้เป็นอย่างดี

4.2 ด้านเครื่องใช้ ได้แก่ เครื่องใช้ที่ยกเคลื่อนที่ได้ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ โต๊ะหมู่บูชา เครื่อง ขยายเสียง ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ด้านความรู้ เป็นการบริการที่พัฒนาคนให้มีความคิดและความรู้ ตลอดจนสติปัญญา อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน สถานศึกษาควรจัดรายการประเภทให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น จัดบรรยายธรรมะ การปกครอง การเกษตร การเลี้ยงดูทารก การอนามัย เป็นต้น นอกจากนี้เกี่ยวกับวิชาชีพ สถานศึกษาควรสนับสนุนอย่างเต็มที่และพร้อมที่จะเป็นแหล่งสาธิตทดลอง ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด และสถานศึกษาอาจจัดบริการห้องสมุด ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน หรือบริการเสียงตามสายเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และให้บริการด้านข่าวสารแก่ประชาชน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550 : 18-19) ได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียน ต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในวงกว้างไว้ 7 ลักษณะ คือ

1. บทบาทในเชิงอนุรักษ์นิยม สร้างสรรค์บทบาทในเชิงอนุรักษ์นิยมจะเน้นการรักษา และการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมของสังคมไว้เพื่อให้สังคมดำรงสภาพเดิมไว้ได้ การกระทำบทบาทดังกล่าว ได้แก่ การอบรมบุคลิกภาพที่ชุมชนปรารถนา โดยเน้นในเรื่อง การเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานร่วมกัน การเข้าสังคม โดยใช้โรงเรียนเป็นสังคมจำลองที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียน และชุมชนโดยส่วนร่วมการถ่ายทอดวัฒนธรรม การผสมผสานวัฒนธรรมเก่า และใหม่ตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน การถ่ายทอดทักษะพื้นฐานละทักษะอาชีพการส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชน

2. บทบาทในเชิงสร้างสรรค์ บทบาทในการสร้างสรรค์จะเน้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ชุมชนและโรงเรียนให้ก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น การกระทำบทบาทดังกล่าว ได้แก่

2.1 ส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกชน ให้พัฒนาไปตามขีดความสามารถของตน

2.2 เป็นผู้นำและส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่ดี ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ค่านิยม และพัฒนาชุมชน เพราะโรงเรียนมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและสถานที่

3. บทบาทในการบริการวิชาการแก่ชุมชน โรงเรียนเป็นแหล่งวิชาการประกอบด้วย บุคลากรที่มีความรู้และความสามารถในหลายสาขาวิชา โรงเรียนควรจัดโครงการฝึกอบรม เผยแพร่ ความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชน จัดหาวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ มาให้ความรู้ แก่ชุมชน การฝึกอบรมและการบรรยายทางวิชาการแก่ชุมชนนี้โรงเรียนสามารถทำได้อย่างกว้างขวาง เช่น ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การสาธารณสุข วัฒนธรรม ศิลธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนในชุมชนให้สูงขึ้น

4. บทบาทในการจัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อประชาชน โรงเรียนควรมีหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน เป็นหลักสูตรระยะสั้นตามกลุ่มความสนใจโดย ประสานงานขอความร่วมมือจากส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความช่วยเหลือ สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประสบความสำเร็จและประชาชนสามารถนำ ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ เช่น กลุ่มตัดเย็บผ้า กลุ่มเพาะเลี้ยงพันธ์พืช และสัตว์ เป็นต้น

5. บทบาทในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาชุมชน โรงเรียนกับชุมชนจัดทำ โครงการพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาของอำเภอและจังหวัดตามความเหมาะสม เช่น โครงการ กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์กลุ่มพัฒนาและดูแลสถานสถานในชุมชน เป็นต้น

6. บทบาทการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน บทบาทสำคัญอีก ประการหนึ่งของโรงเรียน คือ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โรงเรียนจะต้องหาวิธีนำชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ร่วมดำเนินกิจกรรม แสดงความคิดเห็นต่างๆ ในการจัดโรงเรียน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทำนองเดียวกันโรงเรียนจะต้องให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและให้บริการต่างๆ แก่ประชาชนเช่นเดียวกัน

7. บทบาทการเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน โรงเรียนเป็นสถาบันหรือองค์การบริการสังคมและชุมชนสังคมและชุมชนมอบหมายให้โรงเรียนเป็นสถาบันอบรมสั่งสอนเยาวชนให้ออกไปเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เมื่อประชาชนในชุมชนมอบความไว้วางใจแก่โรงเรียนเช่นนี้ โรงเรียนจึงจะต้องมีบทบาทเป็นแบบอย่างที่ดีในชุมชน สมาชิกของโรงเรียนได้แก่ ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ต่างๆ และนักเรียน จึงควรปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบประเพณีอันดีงามสมกับที่ได้ชื่อว่าโรงเรียนเป็นสถาบันหลักที่เป็นแบบอย่างอันดีในชุมชน

ณัฐ วรรณบุตร (2551 : 22) กล่าวถึง บทบาทของโรงเรียน ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. บทบาทที่เป็นสถาบันทางการศึกษาของสังคมจึงควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อความเป็นไปของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยการเป็นสถานที่ให้ความรู้ในการฝึกอบรมแก่ชุมชน

2. บทบาทที่เป็นผู้นำการพัฒนาไปสู่ชุมชน จึงต้องรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

3. บทบาทต่อการเมืองการปกครองและปฏิบัติตามนโยบายของทางราชการและภาครัฐ โดยการพัฒนาความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วิมล สันแดง (2551 : 18) ให้ความคิดเห็นว่า การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องมีบทบาทหรือวิธีการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จะต้องเปิดโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องใช้วิธีการต่างๆ ในการที่จะให้ชุมชนรู้และเข้าใจการดำเนินงานของโรงเรียน

2. โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนได้ร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความเหมาะสม และตามพื้นฐานความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคลและหน่วยงาน

3. โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และประชาชนเข้ามามีกิจการศึกษาสังเกตการทำงาน การดำเนินงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน

4. การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงผลงานของโรงเรียน การแสดงผลงานของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะให้ชุมชนเข้าใจ ซึ่งชมที่ได้เห็นความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนและบุตรหลานของตน นอกจากนั้นยังเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชน เป็นการยกระดับของชุมชนขึ้นด้วย

ชัยนิวรรต แยมไสย (2552 : 38) กล่าวว่า โรงเรียนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีฐานะเป็นสถาบัน และเป็นองค์การทางสังคม โรงเรียนเกิดขึ้นจากความต้องการและความจำเป็นของสังคม เพื่อรับใช้และบริการสังคม โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุนี้บทบาทของโรงเรียน จึงมีลักษณะคล้ายกับบทบาทของสถาบันครอบครัวหรือบ้าน ในอดีตครอบครัวหรือบ้านมีบทบาทในการให้การศึกษาอบรมเด็กและเยาวชน แต่ในปัจจุบันสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไป บ้านจึงให้การศึกษาอบรมแก่เด็กและเยาวชนน้อยลง ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องรับภาระเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง หน้าที่ของโรงเรียน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ให้ความรู้ทางวิชาการทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมให้แก่ผู้เรียน
2. ฝึกเด็กให้มีทักษะและความสามารถในการประกอบอาชีพ และทางเศรษฐกิจ
3. ฝึกอบรมเด็กให้มีวัฒนธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณ อันทรงคุณ
4. ดำเนินงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ และระเบียบแบบแผนทางราชการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อช่วยกันปรับปรุงโรงเรียนและชุมชน

วันชัย วัฒนศัพท์ (2552 : 34) ได้กล่าวว่า กล่าวถึงบทบาทหน้าที่โรงเรียนที่ช่วยในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. บทบาทในเชิงอนุรักษ์นิยม (Conservative Role) ที่เน้นการรักษาและถ่ายทอดแนวคิด ความเชื่อ ค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมของสังคมไว้ เพื่อสังคมดำรงสภาพเดิมไว้ โดยมีแนวคิดดังนี้

1.1 โรงเรียนจะทำหน้าที่คัดเลือก และให้ความรู้ ร่วมทั้งสร้างบุคลิกภาพของผู้เรียนเป็นไปตามที่ชุมชนต้องการ

1.2 โรงเรียนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบ และวิธีการของสังคมเพื่อให้ผู้เรียนเข้ากับสังคมได้อย่างดี และมีความสุข

1.3 โรงเรียนยังมีกระบวนการต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกของสังคมโดยเฉพาะผู้เรียนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

1.4 บทบาทต่างๆ ที่มุ่งในการรักษาและถ่ายทอดมรดกทางสังคมนั้น ทำให้สังคมอยู่ได้แต่เปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าช้า

2. บทบาทในเชิงสร้างสรรค์ (Creative Role) โรงเรียนเป็นสถาบันที่สร้างและนำความคิดและการกระทำใหม่ๆ มาสู่สังคมเป็นบทบาทที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชุมชนและโรงเรียนให้ก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้นไป โดยมีแนวคิดดังนี้

2.1 ส่งเสริมพัฒนาของปัจเจกชน โรงเรียนนอกจากจะอบรมให้คนทำตามสังคมแล้วยังควรเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้พัฒนาไปตามแนวทางที่เขาถนัดและสนใจ โดยผู้บริหารต้องพยายามที่จะจัดหลักสูตรหรือเปิดสาขาให้กว้างขวางมากที่สุดเท่าที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ และควรพยายามในทุกวิถีทางที่จะให้เด็กได้เลือกเรียนวิชาต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อเด็กจะได้เรียนรู้และสัมผัสกับความรู้ หลักวิชา และกิจกรรมต่างๆ หลากอย่าง หลากประเภท เพื่อเป็นการทดสอบความถนัดของผู้เรียนเอง ในกรณีที่โรงเรียนไม่อาจจัดและให้เลือกเลือกได้ก็ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัดของเขาต่อไป

2.2 ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ใหม่ การส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ใหม่นี้อาจจะทำให้เป็นลักษณะใหญ่ๆ คือ การดึงคนในชุมชนมาสู่โรงเรียน และโรงเรียนจัดกิจกรรมไปหาชุมชนเอง ซึ่งก่อนที่จะดึงคนมาสู่โรงเรียนเพื่อให้ชุมชนได้รับความรู้ใหม่ๆ นั้น ผู้บริหารจะต้องสำรวจตรวจตราเสียก่อนว่าโรงเรียนมีความพร้อมในเรื่องของความรู้ใหม่มากน้อยเพียงใด ถ้ายังไม่พร้อมควรเร่งส่งเสริมเป็นการภายในเสียก่อน ด้วยการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนให้มีความรู้ใหม่ๆ อย่างพอเพียง ด้วยการประชุมชี้แจงในโรงเรียนแล้วเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดส่งครูอาจารย์ในโรงเรียนไปเรียนต่อ อบรม ประชุม สัมมนาในที่ต่างๆ ส่งเสริมการอ่านค้นคว้าหรือวิจัยภายในโรงเรียน เป็นต้น เมื่อพบว่าโรงเรียนมีความพร้อมด้านนี้แล้ว ก็ควรจะมีกิจกรรมเพื่อดึงดูดคนเข้าสู่โรงเรียนด้วยการจัดประชุมผู้ปกครองแล้วแทรกความรู้ใหม่เกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนเข้าไว้ในการกำหนดด้วย หรือจัดนิทรรศการทางวิชาการโดยร่วมกันทั้งโรงเรียนระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียน และคนในชุมชนด้วยการประชาสัมพันธ์ให้คนมาชมโรงเรียน อาจจะจัดงานตามวาระและโอกาสอันควร เช่น วันสำคัญทางศาสนา วาระขึ้นปีใหม่ เป็นต้น

2.3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นของชุมชน ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างแข็งขันและเป็นจริงเป็นจัง

2.4 ประเมินกิจกรรมของชุมชน การประเมินกิจกรรมของชุมชนนั้น ควรเริ่มต้นด้วยหาให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ชุมชนเพราะโรงเรียนนั้นเป็นส่วนหนึ่งเป็นสถาบันในชุมชนนั้น แต่อีกส่วนหนึ่งก็เป็นสถาบันที่ค่อนข้างเป็นเอกเทศ ดังนั้น โรงเรียนอาจจะใช้โอกาสที่ดีกว่าในการที่จะศึกษาปัญหาเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยอาศัยนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่นๆ ในชุมชนรวมกันดำเนินการ การให้ข้อมูลที่ถูกต้องนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ชุมชนแล้ว ยังเป็นข้อมูลแก่การเรียนการสอนในโรงเรียนที่ดีอีกด้วย

ธีระ รุญเจริญ (2553 : 21) กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรมแก่อนุชนคนรุ่นหลัง เป็นศูนย์กลางของชุมชนที่ทำหน้าที่รักษานบธรรมเนียมประเพณีให้ดำรงอยู่
2. โรงเรียนเป็นแหล่งเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงทุกขณะ จึงมีหน้าที่ปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงามและมีความทันสมัยให้แก่ชุมชน
3. โรงเรียนเป็นแหล่งการพัฒนาบุคคลมีหน้าที่หล่อหลอมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยฝึกอบรมผู้เรียนให้มีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
4. โรงเรียนเป็นแหล่งบริการวิทยาการชุมชน ทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมสมาชิกของชุมชน มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์และให้บริการช่วยเหลือทางด้านต่างๆ แก่ชุมชน

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ได้แก่ บทบาทในการให้ความรู้ทางวิชาการทั่วไปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคมให้แก่ผู้เรียนฝึกอบรมเด็กให้มีวัฒนธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณ อันดีงาม เป็นศูนย์กลางประสานงานราชการกับชุมชน เป็นแหล่งวิทยาการและชุมชนปัญญาของชุมชน แนะนำส่งเสริมการใช้วัฒนธรรมต่างๆ ตลอดจนเป็นแหล่งส่งเสริมและถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณีแก่ชุมชน เสนอรายงานให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังมีครูบาอาจารย์ ที่ให้ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนจัดบริการในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาชุมชนให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ให้เป้าหมายและทิศทางแก่ชุมชนในการพัฒนาคน พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่

2.4.2 ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2542 : 35 - 43) บทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ชุมชนควรมีบทบาทต่อสถานศึกษาในการกำหนดปรัชญา จุดมุ่งหมายของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา พัฒนาบุคคลในชุมชน พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา และส่งเสริม กำกับ ประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษา จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดิลก (2549 : 244) กล่าวว่า ชุมชนมีความสำคัญต่อโรงเรียนอย่างแยกไม่ออก เพราะโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน การจัดการเรียนการสอนจึงต้องให้เป็นไปตามความต้องการหรือความไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ชุมชนจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมาก ดังนี้

1. ชุมชนมีส่วนร่วมต่อการกำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียนโดยการกำหนดให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตร
3. ชุมชนมีบทบาทในการที่โรงเรียนจะพัฒนาคนอันเป็นส่วนสำคัญของชุมชน
4. ชุมชนมีบทบาทในการช่วยโรงเรียนพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
5. ชุมชนมีบทบาทในการช่วยอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรม
6. ชุมชนมีบทบาทที่ช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ
7. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียนในฐานะที่ชุมชนเป็นที่ตั้งของหน่วยงานองค์การ และสถาบันต่างๆ รวมทั้งตัวโรงเรียนเองด้วย

8. ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการควบคุม และสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียน
ทัศน์า แสงศักดิ์ (2549 : 73-77) ได้เสนอวิธีการดำเนินการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา ดังนี้

1. ชุมชนเข้าร่วมกับการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกระบบสายสามัญ สายอาชีพ และกลุ่มสนใจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษา ความร่วมมือของผู้บริหาร และความต้องการของประชาชน หากสถานศึกษายังไม่มีความพร้อมในด้านบุคลากร ก็อาจจะประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ กิจกรรมนี้จะให้ประชาชนซาบซึ้งในบริการที่สถานศึกษาจัดให้ ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม นอกจากจะเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว ยังช่วยในการพัฒนาคนในชุมชนด้วย

2. ประชาชนได้เข้าชมผลงานและความสามารถของครูในสถานศึกษา ในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ เป็นการแสดงผลงานทางวิชาการของสถานศึกษาให้ประชาชนทราบ ซึ่งจะเป็นการก่อให้เกิดความศรัทธาต่อสถานศึกษา

3. การจัดงานประจำปีของสถานศึกษาเป็นการดึงประชาชนให้เข้าชมกิจการและผลงานของสถานศึกษา รวมทั้งการแสดงความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ละคร ฟ้อนรำ ดนตรี และการศึกษา เป็นต้น

4. การจัดฝึกอบรมประชาชนในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝึกอบรมเยาวชนลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

5. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ แห่เทียนพรรษา งานวันลอยกระทง ฯลฯ แล้วเชิญชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม โดยสถานศึกษาเป็นผู้นำ เป็นผู้ริเริ่มในการจัดงาน ให้บริการอาคารสถานที่ในการจัดงาน มีกิจกรรมนันทนาการที่เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ตลอดจนการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ประกอบในวันสำคัญนั้นๆ

6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน โดยการเชิญประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น กิจกรรมวันครู วันแม่ ฯลฯ

7. การจัดงานแจกประกาศนียบัตรแก่นักเรียน โดยการเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมด้วย และโรงเรียนควรเชิญครูเชิญอุปการะสถานศึกษาที่สนับสนุนงานของสถานศึกษามาเป็นประธานในพิธีบ้าง และควรจัดให้ครูหรืออาสาสมัครเพื่อเป็นเกียรติอย่างสูงกับท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. เชิญประชาชนที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ มาเป็นวิทยากรทุกครั้ง ที่สถานศึกษาเชิญประชาชนมาร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา ควรหาโอกาสให้เกียรติแก่ประชาชน เช่น เชิญมอบรางวัล มอบขวัญแก่นักเรียน หรือเชิญมาให้การต้อนรับเมื่อมีผู้มาเยี่ยมชมสถานศึกษา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำให้ประชาชนเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมในกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น ผลพลอยได้ที่น่าชื่นชม คือ ความผูกพันทางจิตใจที่เขาเหล่านั้นมีต่อสถานศึกษาพร้อมที่จะเสียสละและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ปรีชา คัมภีร์ปรณ์ (2549 : 136) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและกำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ กัน ตามระดับของการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ เช่น การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตีความข้อมูลและนำเสนอแนวทางเลือก การมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกและข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแนวนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน การสอนต้องได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครองและชุมชน และชุมชนควรให้ข้อมูลย้อนหลังกลับแก่โรงเรียนว่าประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนเป็นอย่างไร

3. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรแก่โรงเรียน โรงเรียนมักมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากร แต่ชุมชนจะมีความพร้อมมากกว่า ชุมชนจึงควรให้บริการทรัพยากรแก่โรงเรียนได้หลายลักษณะและหลายรูปแบบ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550 : 18-19) ได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทของชุมชนมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญในการกำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียน
2. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตร
3. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่จะพัฒนาคนเป็นส่วนสำคัญของชุมชนนั้น

4. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น

5. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

6. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในฐานะที่ชุมชนเป็นแหล่งปฏิบัติหน้าที่ที่แท้จริงของนักเรียน

7. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนให้มีประโยชน์

8. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องกันไป เพื่อชีวิตที่ดีของผู้เรียนและชุมชน

9. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรม

10. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่ชุมชนจะช่วยเหลือสนับสนุน

โรงเรียนในด้านต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในฐานะที่โรงเรียนเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์การ และสถาบันต่างๆ รวมทั้งตัวโรงเรียนเองด้วย

12. ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการควบคุม และสนับสนุนส่งเสริม โรงเรียน

สมชาย สุตเลิศ (2550 : 25) กล่าวถึงบทบาทของชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ชุมชนร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับ การศึกษาของบุตรหลาน เช่น เลือกสถานศึกษาให้บุตร หลาน ร่วมตัดสินใจในทิศทางการศึกษา

2. ชุมชนควรร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พัฒนาการของบุตรหลานและการ เรียนการสอนประจำวัน

3. ชุมชนร่วมจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะการทำหลักสูตรท้องถิ่น ติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และครูให้ ข้อคิดเกี่ยวกับปัญหา และใช้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ชุมชนร่วมกับสถานศึกษา ในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครองอาจร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือร่วมกิจกรรมอื่นที่สถานศึกษาจัด ซึ่งหากชุมชนมี แนวทางสนับสนุนที่ดี ก็จะส่งผลดีต่อการจัดการศึกษา

5. ชุมชนร่วมสนับสนุนกิจการการศึกษา โดยสนับสนุนด้านความคิดการเป็นผู้นำ การร่วม เป็นกรรมการในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การเข้าร่วมประชุม การให้คำปรึกษาแนะนำ การแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูล การปกป้องดูแล การสนับสนุนทรัพยากร การเงิน วัสดุอุปกรณ์ การร่วมดำเนินงานโครงการต่างๆ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ณัฐ วรรณบุตร (2551 : 22) กล่าวถึง บทบาทของชุมชนที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ได้แก่

1. บทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานให้เข้ารับ การศึกษาในโรงเรียน

2. บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมในรูปแบบ ต่างๆ

3. บทบาทในการสนับสนุนด้านภารกิจหลักของโรงเรียน ด้วยการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่ ชุมชนมีอยู่ในโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบาทสำคัญของชุมชนที่พึงมีให้กับโรงเรียน

ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ (2552 : 26) กล่าวว่า ชุมชนมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมในการพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน โดยส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษา เพื่อให้มีความสามารถนำไปพัฒนาตนเอง และปัจจัยอื่นๆ ในการจัดการศึกษาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. บทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย นโยบาย และมีส่วนร่วมในการกำหนด ทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ กันตามระดับของการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ เช่น การมีส่วนร่วม ในการตีความข้อมูล และเสนอแนวทางเลือกการมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกและ ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแนวนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น

2. บทบาทในการสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การสอนซึ่งต้องได้รับความ ร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครองและชุมชน ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่โรงเรียนว่าประสิทธิภาพด้านการเรียน การสอนของโรงเรียนเป็นอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บทบาทในการให้บริการด้านทรัพยากรแก่โรงเรียนในหลายลักษณะและหลายรูปแบบ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2553 : 6-22) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาของชุมชนไว้ ดังนี้

1. ถ่ายทอดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 7 ว่า จะต้องให้ผู้เรียนมีความเคารพต่อกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง

2. มาตรา 8 การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

3. มาตราที่ 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ

4. มาตราที่ 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

5. ยึดถือหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิต กล่าวคือ การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา นับตั้งแต่เกิดจนตาย เนื้อหาสาระที่เรียนรู้จะเกิดขึ้นเสมอและต่อเนื่อง ดังนั้น ชุมชนจะต้องไม่มีบทบาทในการจัดการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาของคนในชุมชนตลอดเวลา

6. จัดการศึกษาโดยยึดหลักการที่จะระดมทรัพยากรทุกอย่าง โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน และองค์กรต่างๆ จึงเป็นแนวทางที่ทำให้เกิดการจัดการศึกษาของชุมชนได้

7. จัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้กับชุมชนในท้องถิ่น ดังนั้น ชุมชนท้องถิ่นจึงมีภาระที่จะต้องจัดการศึกษาให้กับสมาชิกในชุมชนของตนเองอย่างต่อเนื่อง

ธีระ รุญเจริญ (2553 : 21) กล่าวถึงบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่า ในช่วงที่ประเทศกำลังเร่งพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานการครองชีพของคนทั้งมวล การศึกษาได้ถูกให้ความหมายในฐานะเครื่องมือที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้า ในการสร้างกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน นับตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

ชยนิวรรต แยมไสย (2552 : 39) กล่าวว่า ชุมชนเป็นสถาบันที่ใหญ่ ซึ่งมีโรงเรียนเป็นระบบย่อยที่อยู่ภายในซึ่งทำหน้าที่โดยเฉพาะทางการจัดการศึกษาเพื่อให้ตอบสนองปัญหาและความ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการของชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนโดยตรงต่อการดำเนินงานของโรงเรียน รับผิดชอบให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามสมควร ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน และบทบาทที่ชุมชนมีต่อโรงเรียนจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ความสัมพันธ์ตลอดจนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะเป็นในลักษณะที่ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โรงเรียนอาจมีบทบาทที่อำนวยความสะดวกต่อชุมชนได้หลายประการในขณะเดียวกันชุมชนก็สามารถให้ความช่วยเหลือ ในการสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ ไม่น้อยเช่นกัน

วันชัย วัฒนศัพท์ (2552 : 36) ได้กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ ในระดับประเทศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 60 กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการพิจารณาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีผลต่อหรือผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของตน มาตรา 76 กำหนดให้รัฐส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผน พัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ มาตรา 78 ให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงหรือเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น และมาตราที่ 81 ให้เอกชนเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาอบรมด้วย

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทของชุมชนต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ชุมชนช่วยส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานให้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ร่วมจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลกำกับติดตามและประเมินโรงเรียน สนับสนุนวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน ส่งเสริมการอนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมสู่โรงเรียน ให้การบริการด้านทรัพยากรต่างๆ แก่โรงเรียน ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามความสมควร บทบาทเหล่านี้เป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

2.4.3 ด้านบทบาทผู้บริหาร

ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม (2542 : 35 - 43) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ เป็นผู้กำหนดรูปแบบแนวทางในการประสานงาน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน หรือประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนาชุมชน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน และเป็นผู้แก้ปัญหาชุมชน จากข้อมูลข้างต้นดังกล่าวมีนักวิชาการได้เสนอความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กิติมา ปรีดีดีลิก (2549 : 245-246) กล่าวว่า บทบาทผู้บริหารต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. กำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงาน
2. ทำหน้าที่ประสานงาน
3. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

4. เป็นผู้แก้ปัญหา

ทัศนาศาสตร์ (2549 : 73-77) ได้เสนอวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของผู้บริหาร ดังนี้

1. บทบาทในด้านการประสานงานราชการแก่ชุมชน โรงเรียนเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดโรงเรียนจึงเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของทางราชการและของชุมชน ปกติผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำชุมชน ผู้บริหารจึงเป็นที่ปรึกษาและคอยให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ชุมชน

2. บทบาทในด้านการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีในโรงเรียน สัมพันธภาพในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์กับภายนอกเป็นอย่างมาก หากความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนไม่ดีมีความแตกร้างภายในจะเป็นเครื่องทำลายความร่วมมือและกระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์ และการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนด้วย บุคลากรภายนอกจะขาดศรัทธาเชื่อถือ โรงเรียนจะหวังให้ชุมชนร่วมมือสนับสนุนจึงเป็นเรื่องยาก

3. บทบาทในด้านการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน การประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการที่ต้องมีแผนและต้องเป็นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะสร้าง หรือก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและสนับสนุนร่วมมือกันและกันงานประชาสัมพันธ์เป็นงานระดับนโยบายของโรงเรียน และถือว่าเป็นงานที่ต้องใช้เทคนิค ใช้ความจริงเกี่ยวกับนโยบายและผลงาน วิธีการและบทบาทการทำงานของโรงเรียน คือ การนำความจริงเผยแพร่ออกไปและรับฟังความคิดเห็นของชุมชนด้วย

4. บทบาทการใช้ชีวิตร่วมในชุมชน ตามปกติผู้บริหารมักมีโอกาสติดต่อกับประชาชนเป็นประจำ ไม่ว่าจะเป็นระหว่างเดินทางไปและกลับจากโรงเรียน ตามถนนหนทาง ตามร้านค้า ตามบ้านหรือตามงานสังคมต่างๆ แม้ว่าจะเป็นกรพบปะกันโดยบังเอิญหรือเหตุการณ์ธรรมดา ผู้บริหารไม่ควรละเลยที่จะสร้างความสัมพันธ์ โดยการพูดจาทักทายปราศรัยด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี ผู้บริหารบางคนอาจเป็นคนในท้องถิ่นใช้ชีวิตอยู่ในชุมชน ควรได้ศึกษาและทำความเข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนนั้นเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการปรับตัวเข้ากับสังคมของชุมชน ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนและชักจูงคณะครูและนักเรียนให้คำนึงถึงบทบาทด้านนี้อยู่เสมอ จะทำให้คนในชุมชนเห็นว่าโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ไม่ได้แยกออกจากกัน และสมาชิกของชุมชนจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อโรงเรียนมากขึ้น

5. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารช่วยเหลือให้ครู และบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความรู้สึกดีต่อกัน เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ผู้ปกครองและครูได้มีโอกาสพบปะกัน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และผู้ปกครองจะได้สนใจในกิจการของโรงเรียนซึ่งมีส่วนในการพัฒนาของเด็ก การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง นอกจากจะเป็นการกระชับความสัมพันธ์กันให้มั่นคงแล้วโรงเรียนยังอาจได้รับความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์และกำลังทรัพย์จากผู้ปกครองอีกด้วย

6. บทบาทในด้านสัมพันธ์ภาพต่อนักเรียนและศิษย์เก่า นักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียนเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทต่อการเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณ และการดำเนินงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนสามารถสร้างความพึงพอใจแก่นักเรียนและศิษย์เก่า โรงเรียนก็จะได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2549 : 121-122) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อชุมชนไว้ว่า

1. ผู้กำหนดรูปแบบหรือแนวทางการประสานงาน กลุ่มผู้บริหารจะเป็นผู้วางแนวทางว่ารูปแบบของความสัมพันธ์ควรจะเป็นรูปแบบใด
2. ผู้ประสานงาน นอกจากกำหนดแนวทางและจุดมุ่งหมายในการประสานงานแล้วผู้บริหารควรจะได้ร่วมมือปฏิบัติด้วย คือ เป็นผู้ประสานงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วยตน
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของชุมชน และเป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเชื่อถือ ดังนั้น เมื่อมีการนำเอาความรู้ หรือวิทยาการใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการนำความเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน
4. ผู้แก้ปัญหา ปัญหาบางประการของชุมชน สมาชิกในชุมชนไม่สามารถตกลงกันเองได้ จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือ และคำแนะนำจากบุคคลภายนอก ซึ่งบทบาทนี้อาจจะตกอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนให้การแนะนำช่วยเหลือ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2550 : 25) ได้อธิบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. บทบาทในด้านการประสานงานราชการแก่ชุมชน
2. บทบาทในด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน
3. บทบาทในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
4. บทบาทด้านใช้ชีวิตร่วมในชุมชน
5. บทบาทในด้านสร้างสัมพันธ์ภาพต่อบิดา มารดา และผู้ปกครอง
6. บทบาทในด้านสัมพันธ์ภาพต่อนักเรียนและศิษย์เก่า
7. บทบาทในการรับข้อร้องเรียน

สมชาย สุตเลิศ (2550 : 22) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังนี้

1. การสร้างความศรัทธาในตนเอง ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนต้องพยายามพัฒนาตนให้ชุมชนได้เกิดความศรัทธา ร่วมมือกันปฏิบัติงาน การศึกษาหาความรู้ พัฒนาคุณลักษณะนิสัย คุณธรรมจริยธรรมให้เป็นที่ยอมรับและปรารถนาของทุกคน
2. การร่วมกันสร้างศรัทธา โดยสถาบันผู้บริหารและคณะครูร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้ชุมชนมีความภาคภูมิใจ และเชื่อมั่นในการเรียนการสอน โดยพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวหน้ามีชื่อเสียง มีคุณภาพ นักเรียนมีความรู้ความสามารถตรงตามหลักสูตร ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้ากับเทคโนโลยีในปัจจุบัน
3. การสร้างความสนิทสนมกับชุมชน ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับชุมชนด้วยวิธีการต้อนรับ การบริการด้วยความเต็มใจ การช่วยเหลือพัฒนาชุมชน หรือผู้ปกครองที่ประสบทุกข์ภัย
4. การเสริมสร้างเกียรติคุณของชุมชน ผู้บริหารและคณะครูต้องให้เกียรติแก่ชุมชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการต้อนรับ การร่วมงาน การกล่าวคำยกย่อง การมอบเกียรติบัตร และประกาศเกียรติคุณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างหลากหลายและเป็นประจำโดยถือหลักมนุษยสัมพันธ์เป็นหลัก มุ่งเน้นความร่วมมือมากกว่าความต้องการทรัพยากรพัฒนาโรงเรียนแต่ละฝ่ายและการจัดกิจกรรมทุกครั้งหากครูร่วมจัดทำ โดยพร้อมเพรียงกัน ยิ่งเป็นการสร้างศรัทธาให้ชุมชนอย่างมาก

6. การร่วมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้บริหารและคณะครูทุกคน ต้องถือว่าทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์งานให้ชุมชนทราบด้วยวิธีการต่างๆ ตามที่มีโอกาสและต่อเนื่องตลอดเวลาจะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามบทบาทมากยิ่งขึ้น

ณัฐ วรรณบุตร (2551 : 26) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา

2. อุทิศตนทำงานทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ เป็นคนที่ไวต่อปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้อย่างรวดเร็ว

3. ทำตนให้เป็นที่รักใคร่นับถือแก่ประชาชน

4. ต้องค้นคว้าความรู้อยู่เสมอ ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์

5. เป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. พยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพราะบุคคลในท้องถิ่นย่อมมีความสามารถหลายอย่าง งานใดที่มีผู้เชี่ยวชาญควรมอบหมายให้คนอื่นทำได้

7. ยึดหลักความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน

วิมล สันแดง (2551 : 23) ให้ความคิดเห็นว่า ในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. การศึกษาชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ในด้านโครงสร้างทางวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ทรัพยากร เจตคติ ความเชื่อมั่นและปัญหาต่างๆ ของชุมชน

2. จัดวางแผนการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. การส่งเสริมบุคลากรของโรงเรียนให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

4. การประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง ตามหลักการประชาสัมพันธ์

5. การจัดให้มีการเยี่ยมเยียนชุมชน เพื่อรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากชุมชนในการดำเนินงานของโรงเรียน

6. การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามความเหมาะสม

7. การจัดบริหารชุมชนในด้านต่างๆ

8. การตั้งคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนและสนับสนุนคณะกรรมการการศึกษาได้แสดงบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายให้มากที่สุด

ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ (2552 : 27) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษา และมีบทบาทส่วนในการสนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่ชุมชน ดังนี้

1. การให้การต้อนรับผู้มาติดต่อเยี่ยมโรงเรียน ด้วยวิธีการรักษากิริยามารยาทให้สุภาพ แนะนำบุคลากรในโรงเรียนให้ช่วยกันเอาใจใส่ผู้มาเยี่ยมเยียน จัดหาประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่มีคุณภาพและคุณสมบัติเหมาะสม จัดสถานที่ ห้องพัก ห้องรับแขกให้น่าดูและน่าพักผ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ให้บริการในการสื่อสาร เช่น จัดบริการด้านโทรศัพท์กับผู้มาติดต่อ (ถ้ามี) โดยแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ให้ชุมชนได้รู้กันอย่างทั่วถึง

3. รับข้อเสนอแนะข้อร้องเรียน เช่น บางครั้งประชาชนอาจมีข้อเสนอ หรือปัญหาขัดแย้ง บางประการและแจ้งมาทางโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องรับเรื่องราวต่างๆ ไว้พิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานหรือแก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

4. การมีส่วนร่วมในความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น ทักทายปราศรัยเมื่อพบปะกันตามถนนหนทาง ศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้เข้าใจ เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน เมื่อมีโอกาสมหาวิทยาลัยใช้ทรัพยากรของชุมชน เพื่อเป็นประโยชน์ทางการศึกษาให้มากที่สุด

5. การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคลากรในโรงเรียน กล่าวคือ การทำให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้ จะช่วยให้เกิดการบริหารต่างๆ ดำเนินไปอย่างรวดเร็วบังเกิดผลดี หากทางโรงเรียนสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอน ได้ดีมีคุณภาพ ผลที่ตามมา คือ ประชาชนจะเกิดความเลื่อมใส ศรัทธาในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

6. การสร้างความสัมพันธ์ภาพระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบัน กล่าวคือ ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์เก่ากับศิษย์ปัจจุบันเป็นไปได้ดี จะช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้อย่างมาก

ชัยนิวรรต แยมไสย (2552 : 40) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามหน้าที่ในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียน โดยเป็นผู้ประสานงานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำหน้าที่กำหนดแนวทางและรูปแบบของการดำเนินงาน และในบางครั้งก็ต้องลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดผลดีที่สุุด นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นผู้แก้ปัญหาบางประการของชุมชน รวมทั้งนำวิธีการใหม่ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีสู่สังคม บทบาทอีกประการหนึ่ง คือ บุคลิกภาพการวางตัวของผู้บริหารโรงเรียนในหมู่ประชาชน เช่น ความเป็นกันเอง ความจริงใจ การยกย่องเกียรติคุณของชุมชน การเยี่ยมเยียนชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ธีระ รุญเจริญ (2553 : 27) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารโรงเรียน ที่มีส่วนสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องคำนึงถึงหลัก 6 ประการ คือ

1. ผู้บริหารทุกระดับควรถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน รัฐจัดโรงเรียนขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของประชาชน ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มตามศักยภาพตามตำแหน่ง

2. ผู้บริหารการศึกษาควรอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีงานทางวัฒนธรรมและศาสนาที่ใดที่พอจะไปร่วมงานได้ ผู้บริหารก็ควรต้องไป ไม่ว่าจะเป็สิ่งที่เราเห็นด้วยหรือไม่ทั้งนี้ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีกับชุมชน และประชาชน

3. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรู้เห็นในกิจการของโรงเรียนตามสมควร หรือทุกโอกาสที่ทำได้

4. แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครอง หรือเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้าน ถ้าพอจะทำได้ และสถานการณ์เอื้ออำนวย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวตามวัฒนธรรมไทย

5. มีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้าน ด้วยการให้การศึกษาด้านวิชาสามัญและวิชาชีพผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรจัดให้ทุกโอกาสที่พอจะทำได้

6. การรับความช่วยเหลือทางด้านการเงิน ซึ่งนำมาบำรุงโรงเรียน ควรให้เกียรติแก่ผู้ให้ โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ประกาศให้ชุมชนทราบ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความเห็นของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตน มีความเป็นประชาธิปไตย บทบาทในการเป็นผู้นำ ผู้แก้ปัญหา พร้อมรับข้อร้องเรียนต่างๆ จากชุมชน มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับในชุมชน สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียนและศิษย์เก่า กำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงานการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคลากรในชุมชน กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนใจ เอาใจใส่ในการทำ ความเข้าใจชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียน และส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนออกไปมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมของชุมชน

จากการให้ความหมาย ความคิดเห็นของนักวิชาการต่างๆ และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำเป็นต้องมีองค์ประกอบหรือปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรสนับสนุน และส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจและนำไปปัจจัยต่างๆ ที่ได้สังเคราะห์ มาใช้ในศึกษาในครั้งนี้

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยในประเทศ

จากงานวิจัยที่ศึกษา พบว่า มีงานวิจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนแนวคิดในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และขอขยายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

2.6.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สมชาย สุดเลิศ (2550) ได้ศึกษาสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและครู บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และด้านบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิมล สันแดง (2550) ได้ศึกษารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 พบว่า รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ประกอบด้วยรูปแบบย่อย 5 รูปแบบ คือ รูปแบบการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน รูปแบบการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น รูปแบบการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รูปแบบการบริการชุมชนและรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน

ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ (2552) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สระแก้ว เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์การเรียนการสอนจากชุมชน การสนับสนุนด้านความคิด และแรงงานจากชุมชน และการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรม

ชัยนิวรรต แยม์ไสย (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพสนธิ์ เขต 3 พบว่า สภาพความร่วมมือของบุคลากรในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการที่โรงเรียนได้มีการใช้สถานที่บริเวณโรงเรียนให้บริการแก่ชุมชน ในด้านต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและบุคลากรในโรงเรียนยังเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมของชุมชนเป็นประจำ ส่วนปัญหาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียนได้ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนและครอบครัวในภาวะต่างๆและยังมีการจัดสถานที่บริเวณโรงเรียนให้เป็นที่พักผ่อนเป็นห้องสมุดบริการแก่ชุมชนทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้สึกต่อโรงเรียนที่ดี

เกษร สุขเกษม (2554) ได้ศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พิจารณาในภาพรวมพบว่า การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เรียงจากค่าคะแนนเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ งานเกี่ยวกับคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น งานด้านบริการชุมชนด้านต่างๆ งานด้านประชาสัมพันธ์ งานด้านจัดตั้งกลุ่มชมรม สมาคม และมูลนิธิ ซึ่งเป็นงานด้านเดียวที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูงและมีความใกล้เคียงกัน โดยมีคะแนนอยู่ในช่วง 3.83-3.93 และคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีค่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ งานด้านการให้บริการชุมชนด้านต่างๆ งานด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน งานด้านเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านงานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ และงานด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า งานด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อธิพงษ์ ดาวเวียงวัง (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในด้านการวางแผนส่วนใหญ่กลุ่มที่มีส่วนร่วมคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีส่วนร่วมในการวางแผนวิชาการที่มีการวางแผนจัดการเรียนการสอน กำหนดกลยุทธ์ ส่วนด้านงบประมาณ ชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยชุมชนไว้วางใจให้ทางโรงเรียน เป็นฝ่ายดำเนินการวางแผนด้านบริหารบุคคลนั้น ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนพิจารณา กำหนดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่การทำงานของบุคคล ตลอดจนการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคลากร ซึ่งเป็นเรื่องภายในหน่วยงาน แต่บางเรื่องบางโอกาสสามารถให้คำปรึกษา การวางแผนบริหารทั่วไปโดยให้คำปรึกษาด้านอาคาร สถานที่ ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประสิทธิ์ เหยกกลิ่น (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก โดยงานประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่กิจกรรมชุมชนและงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยงานที่มีระดับ การปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม และมูลนิธิ ส่วนรูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนที่ 3 แนวทางการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนที่ 4 องค์ประกอบและตัวชี้วัดความสำเร็จของงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนที่ 5 เงื่อนไขการนำรูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนไปใช้

อัญชลี คำพันธ์ (2554) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สถานศึกษาสังกัดเมืองพัทยา พบว่าบทบาทของสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน ด้านการเป็นแหล่งส่งเสริมประเพณี ด้านการเป็นศูนย์รวมความรู้ด้านอาชีพของชุมชน ด้านนำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน

2.6.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

วิมล สันแดง (2550) ได้ศึกษารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุทัยธานี เขต 2 พบว่า ปัญหาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุทัยธานี เขต 2 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การเสริมสร้างความสัมพันธ์โรงเรียน การบริการแก่ชุมชนและการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ทั้ง 5 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

กิ่งแก้ว หมุดธรรม (2550) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ระดับการปฏิบัติที่ต่อเนื่องแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน และด้านการศึกษาชุมชน

คะนิงนิจ กฤษนาม (2553) ได้ศึกษาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ บทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นฐาน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น การ ประชาสัมพันธ์ การให้บริการชุมชน การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ในการดำรงตำแหน่งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและ เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรพันธ์ สิ้นลี (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานปฏิบัติงานตาม ระเบียบ มีการประชาสัมพันธ์ แต่ไม่ได้ให้บริการด้านสุขภาพอนามัยและด้านวิชาชีพ กำหนดกฎเกณฑ์ ในการให้บริการ จัดตั้งกลุ่มชมรมสมาคม มูลนิธิฯ จัดทำหอกระจายข่าวหรือคลื่นวิทยุ โทรทัศน์

สำเร็จ สุพร (2553) ได้ทำการศึกษาโดยทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มุกดาหาร พบว่า ผลการดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร หลังการพัฒนา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และมีการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้านต่างๆ ประกอบด้วย การให้บริการ ชุมชน การรับความช่วยเหลือจากชุมชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น การ ดำเนินงานเกี่ยวกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ และ การประชาสัมพันธ์

ณัฐธญา ศรีวรลักษณ์ (2554) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการ บริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการ บริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการ พัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน โครงการให้ชุมชนทราบ ควรมีการจัดตั้งองค์กรของชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ควรจัดตั้ง สมาคม ชมรม หรือมูลนิธิเพื่อสนับสนุนด้านการศึกษา ควรจัดให้มีการบริการด้านสุขภาพ และอนามัย การรักษาพยาบาลให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นร่วมกับสถานอนามัยหรือโรงพยาบาลควรร่วมกับผู้นำใน ชุมชนเพื่อพัฒนาฟื้นฟูกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมภายในชุมชน ควรมีศูนย์ข้อมูล ข่าวสาร บริการให้ชุมชน

เกษร สุขเกษม (2554) ได้ศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะความ เป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม คือด้านการ ตัดสินใจ และ ด้านฐานะทางสังคม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็น ผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านการให้บริการชุมชนด้านต่าง ๆ และงานด้าน การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน คือ ด้านการตัดสินใจ และบุคลิกภาพ ส่วนปัจจัยด้าน

คุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านเกี่ยวกับคณะกรรมการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นงานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ และงานด้านการประชาสัมพันธ์ คือ ด้านการตัดสินใจ และฐานะทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก 5 ด้านยกเว้น งานด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม และมูลนิธิ อยู่ในระดับปานกลาง และ ระดับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาด ต่างกันโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เพ็ญพิชญา คำแสน (2555) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนที่พระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 7 พบว่าสภาพความสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านและเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ แรก พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ด้านการ ประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่ายเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยอยู่ในระดับ ปานกลาง

วิไลลักษณ์ แก้วนพรัตน์ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะที่ อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ งานให้บริการชุมชน และงานเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนกับ หน่วยงานอื่น และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ งานรับความ ช่วยเหลือจากชุมชน งานบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน งานประชาสัมพันธ์ และงานจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

สุธี ดิกสัน (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนมี การสำรวจชุมชนโดยสอบถามข้อมูลผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ปัญหาคือ ขาดแคลนงบประมาณ ด้านการ ให้บริการชุมชน โรงเรียนได้ให้บริการอาคารและสถานที่ ปัญหาคือ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ด้านการรับ ความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ต่างๆ ปัญหาคือ ขาด ความร่วมมือในการส่งเสริมอาชีพ ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนได้นำนักเรียนไปร่วม กิจกรรมของชุมชน ปัญหาคือ การติดต่อกับมีขั้นตอนยุ่งยากล่าช้า ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการฯ ให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ รวม กำหนดนโยบาย ปัญหาคือ คณะกรรมการฯ ขาดความเข้าใจในถึงบทบาทและหน้าที่ของตน

วริศรา บุญมี (2555) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ของโรงเรียนในองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำแนกตามสถานสภาพในการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากชุมชน ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เกียรติศักดิ์ บึงราษฎร์ (2555) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ ส่วนการจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กมลรัตน์ จันทโชติ (2556) ได้ศึกษาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมในชุมชน มีการดำเนินงานไม่เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนน้อยไม่ทั่วถึง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน การให้บริการชุมชนยังไม่มากเท่าที่ควร เพราะมีพื้นที่ภายในโรงเรียนน้อย การจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนจึงไม่สะดวก การให้ความรู้แก่ชุมชนน้อย เพราะบุคลากรไม่เพียงพอ และขาดทักษะในเรื่องที่ชุมชนสนใจจะศึกษา คนในชุมชนไม่สะดวกมารทำกิจกรรมเพราะมีอาชีพที่หลากหลาย มีเวลาไม่ตรงกัน ทำให้การจัดกิจกรรมทำได้ยาก การเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชนไม่มากเท่าที่ควร

จิรวรรณ ปัญจลักษณ์ (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง (จันทร์ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบการสร้างสัมพันธ์ โดยจำแนกสถานภาพ โดยรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แนวทางการพัฒนา คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนแบะเสริมสร้างการประชาสัมพันธ์ ด้านบทบาทการเป็นผู้นำ และบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พลพัฒ ชนะชนกุล (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนบ้านบึงตะกู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงานบริการแก่ชุมชนและด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประชาสัมพันธ์ การเปรียบเทียบการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำแนกตามสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ปิยวรรณ พงษ์พิทักษ์ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านสุขขุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 4 พบว่า สภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก โดยที่การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นด้านที่มีสภาพการบริหารงานความสัมพันธ์สูงกว่าด้านอื่นๆ ส่วนปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยที่ปัญหาด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นมีปัญหาสูงกว่าด้านอื่นๆ

ชาตรี คงสมจิตต์ (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับในการปฏิบัติในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ คำนงงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนและหน่วยงานอื่น ส่วนในการเปรียบเทียบโดยจำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ส่วนต่างขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน กลยุทธ์การดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามารับฟังสภาพปัญหาของผู้เรียน 2) สนับสนุนในด้านงบประมาณ อุปกรณ์และบุคลากร 3) ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าไปประสานความร่วมมือกับผู้นำ และผู้ปกครอง 4) เชิญผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ เข้าฟังแนวทางการพัฒนา 5) มีการประชุมเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ 6) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องร่วมประชุม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2.6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Lawrence (1977 : 2287-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยทำโครงการที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขึ้น กลุ่มตัวอย่าง คือ คนในชุมชนที่ยากจน รัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกต พบว่า เมื่อจัดดำเนินโครงการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับคนในชุมชน ดีขึ้นจากเดิม เป็นไปตามเป้าหมายโครงการที่ตั้งไว้ ครูและผู้ปกครองให้ความสนใจในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากขึ้น

Toy (1983 : abstract) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาแผนการสร้างสัมพันธ์ให้กับชุมชนในโรงเรียน ข้อวิจัยในการเสนอนี้ได้เสนอไว้ว่า ในการที่จะวางแผนเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในชนบทนั้น ควรมีการพัฒนาทางด้านนโยบาย และกฎต่างๆ ให้มีการวิจัยปรับปรุงเป้าหมายให้ชัดเจน สร้างความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอก จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี การทำให้เกิดความไว้วางใจ ความกระตือรือร้นในการทำงาน และจัดให้มีการประเมินผลในการทำงานด้วย

Harris (1998 : abstract) ได้ศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มตัวอย่างในเมืองนามิเบีย โดยมีการอบความคิดว่า “ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีส่วนเสริมคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผลการศึกษาพบว่า ก่อนที่นามิเบียทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป ชุมชนจะเป็นองค์ที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลการจัดการศึกษา โดยฝึกอบรมเยาวชนที่ทำงานร่วมมือกับโรงเรียน ภายหลังมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้ราวต้นศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพการเรียนการสอนเข้ามา

มีบทบาทหน้าที่แทน ในช่วงนั้นกระทรวงศึกษาธิการของนามิเบีย ได้กำหนดเป้าหมายให้ทุกหน่วยไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้ามามีบทบาทร่วมกันในการจัดการศึกษา และยังคงเน้นบทบาทสำคัญของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยสรุปแล้วการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย เพื่อสร้างสรรค์และดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาระดับชาติ

Chavkin (2000 : 287) ได้ศึกษาเรื่องนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน และครอบครัว ครูสามารถเป็นผู้ชี้แนะได้ ผลการศึกษาพบว่า นโยบายการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและครอบครัว ได้แพร่กระจายไปทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ภาคการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้ส่งเสริมให้นำเสนอข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จดหมายข่าว สื่อต่างๆ และออกอากาศทางดาวเทียมให้กับผู้มีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับว่าโรงเรียนชุมชนในทุกรัฐ กำลังระดมความคิดเห็นและวางแผนให้การสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน

Daniel (2003 : 1919-Abstract) ได้หาแนวทางเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของชุมชน คณะกรรมการโรงเรียน และประเภทของกลุ่มผู้บริหารของกลุ่มโรงเรียนในรัฐเท็กซัส ได้กำหนดไว้ว่ามีปัญหาการจัดการศึกษา 1998-2002 แบบสำรวจที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาขึ้นจากแบบสำรวจที่ Lavs Bjork (1994 : 454) พัฒนาไว้สำหรับศึกษาผู้บริหารและคณะกรรมการโรงเรียนที่เป็นแม่บทเกี่ยวกับการบริหารจัดการและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดข้อเด่นของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้บริหาร คณะกรรมการโรงเรียนและประเภทของชุมชนเป็นฝ่ายๆ หรือชุมชนหลากหลายได้รับการบริจาคจากคณะกรรมการโรงเรียนที่เป็นฝ่ายย่อย หรือคณะกรรมการโรงเรียนที่มีความสอดคล้องกับสถานภาพและผู้ตอบมีผู้บริหารที่ถูกจำแนกออกเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ใช้ในแบบแผนจำลองของ Maccarty and Ransey (1987) แบบแผนดังกล่าว บ่งชี้ว่าการจำแนกผู้ให้คำปรึกษาทางวิชาชีพ ไม่ใช่ประเภทเสริมสำหรับคณะกรรมการโรงเรียนแบบฝ่ายหรือชุมชนที่เป็นฝ่ายความไม่สอดคล้องกับรูปแบบนี้สามารถบ่งชี้ว่าปัญหาจะต้องเผชิญกับคณะกรรมการโรงเรียนประเภทต่างๆ เหล่านี้

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จะพบว่า งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเป็นกระบวนการที่มีสองทาง คือสถานศึกษาและชุมชน การดำเนินงานจึงต้องพึ่งพาอาศัยกันเสมอ เพื่อให้เกิดความสำเร็จต่อการจัดการศึกษา ซึ่งการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องมีปัจจัยหรือตัวแปรบางประการที่มาช่วยส่งเสริมการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดำเนินไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชนและโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ทั้งหมด 71 โรงเรียน จำนวน 852 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกการสุ่มกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G* Power ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน เพื่อป้องกันการผิดพลาดของการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 228 คน แบ่งเป็นครูประจำชั้น 114 คน และผู้ปกครอง 114 คน ซึ่งสามารถจัดเป็นโรงเรียนได้ทั้งหมด 19 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีครูประจำชั้น 6 คน และผู้ปกครองได้จากการคำแนะนำจากครูประจำชั้น 6 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling) โดยใช้การเทียบสัดส่วนร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียนแยกตามขนาดของโรงเรียน 6 ขนาด ดังตารางที่ 3.1

- 1.2 ระบุโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากตามสัดส่วนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาด ดังตารางที่ 3.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ระบุกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก โดยมีข้อตกลงคือ โรงเรียนที่มีห้องเรียนในแต่ละสายชั้นมากกว่า 1 ห้อง ใช้การจับฉลากเลือกมา 1 ห้อง เพื่อให้ได้ครูประจำชั้นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 6 คน/1 โรงเรียน ดังตารางที่ 3.1

1.4 ระบุกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากนักเรียนในห้องเรียนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 6 คน/1 โรงเรียน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยใช้การเทียบสัดส่วนร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียนแยกตามขนาดของโรงเรียน 6 ขนาด

ขนาดโรงเรียนในสังกัด สพป. สมุทรปราการ เขต 2	โรงเรียน กลุ่ม ประชากร	สัดส่วนโรงเรียนที่ ใช้เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง	
			ครู	ผู้ปกครอง
ขนาดที่ 1 จำนวน 1-120 คน	17	5	24	24
ขนาดที่ 2 จำนวน 121-200 คน	13	3	24	24
ขนาดที่ 3 จำนวน 201-300 คน	9	2	12	12
ขนาดที่ 4 จำนวน 301-499 คน	12	3	18	18
ขนาดที่ 5 จำนวน 500-1,499 คน	19	5	30	30
ขนาดที่ 6 จำนวน 1,500-2,499 คน	1	1	6	6
รวม	71	19	114	114
			228	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's five scale) สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านบทบาทของผู้บริหาร จำนวน 9 ข้อ

โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's five scale) จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	จำนวน 9 ข้อ
3. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ	จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการประชาสัมพันธ์	จำนวน 8 ข้อ

โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
 1 หมายถึง มีเห็นด้วยน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และกำหนดนิยามปฏิบัติการของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกชุด โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีจากงานวิจัยบทที่ 2 ให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา และนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา ความตรงของเนื้อหา และการสื่อความหมายเพื่อให้เกิดความชัดเจนและความสมบูรณ์ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
4. หาความเที่ยงตรง (Validity) นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. รศ.ดร. จินตนา กาญจนวิสุทธิ์	รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผศ.ดร. สุวรรณ อินทร์น้อย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาคครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ผศ.ดร. รุธิยาพร กันตารณวัฒน์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาคครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. ดร. เอกชัยณัฐ เมธีธัญญรัตน์	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนานาชาติ โรงเรียนวัดบางโหลงใน
5. นางสาวพรพิมล ณะศรี	ศึกษานิเทศก์ วิทยาลัยนานาชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

โดยมีเกณฑ์ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

จากนั้นนำผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of item – object Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (พรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 195-196)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{n}$$

IOC แทน ความสอดคล้อง
R แทน คะแนนรายข้อตามดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum$ แทน ผลรวม
n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์ของแบบสอบถามดังกล่าวปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00 จากนั้นปรับปรุงด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับครูประจำชั้นและผู้ปกครองจำนวน 50 คน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน

จากนั้นนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (พรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 203)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

สูตร

α แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน จำนวนข้อคำถาม

s_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

s_t^2 แทน ผลรวม

ได้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 และค่าความเชื่อมั่นรายด้านตามตารางที่ 3.2 และตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงความเชื่อมั่นแบบสอบถามตอนที่ 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach
ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน	0.822
ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	0.874
ด้านบทบาทของผู้บริหาร	0.821

ตารางที่ 3.3 แสดงความเชื่อมั่นแบบสอบถามตอนที่ 3

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach
ด้านการให้บริการชุมชน	0.932
ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ	
ด้านการประชาสัมพันธ์	

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบุคลากรในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. ติดต่อสถานศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามจำนวน 228 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง ในวัน เวลา ที่ได้นัดหมายไว้กับโรงเรียน ซึ่งได้แบบสอบถามกลับมาทั้งหมด 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ

1.1 ค่าร้อยละ (percentage) (อ้างใน พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 235 - 237)

$$PCT = \frac{n_i}{n_t} \times 100$$

โดยที่	PCT	แทน	ร้อยละของสิ่งที่ศึกษา
	n_i	แทน	จำนวนส่วนย่อยที่ศึกษา
	n_t	แทน	จำนวนส่วนใหญ่ทั้งหมด

2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1 สูตรค่าเฉลี่ย (Mean) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 244 - 245)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์การแปรความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

2.2 สูตรหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (พรรรณี ลีกิจวัฒน์. 2555 : 247)

$$S = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum$ แทน ผลรวม

$\times$ แทน คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ขนาดของประชากร)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้สถิติสมการถดถอยพหุคูณแบบ มีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

4. การตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง(ไม่เกิด Multicollnearity) โดยจะใช้ค่าความเพ้อของการผันแปร (Variance inflation factor : VIF)หรือค่าความทนทาน (Tolerance) ตัวใดตัวหนึ่งก็ได้ โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. Online. 2559 : 1-16)

4.1 พิจารณา ค่า Variance inflation factor : (VIF) หากค่า VIF > 10 แสดงว่าเกิด Multicollnearity แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมาก

4.2 พิจารณา ค่า Tolerance หากมีค่าใกล้ศูนย์แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

4.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

4.1 สัญลักษณ์ของสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	บทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน
X_2	แทน	บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน
X_3	แทน	บทบาทของผู้บริหาร
$\hat{Y}$	แทน	ค่าพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบคะแนนดิบ
Z_{x1}	แทน	ด้านการให้บริการชุมชน
Z_{x2}	แทน	ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน
Z_{x3}	แทน	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ

Z_{x4}	แทน	ด้านการประชาสัมพันธ์
$\widehat{Z}_y$	แทน	ค่าพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
p-value	แทน	ความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05
**	แทน	มีระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนของร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานะ		
ครู	114	50.00
ผู้ปกครอง	114	50.00
รวม	228	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	52	22.81
30 – 40 ปี	71	31.13
41 – 50 ปี	67	29.39
50 ปีขึ้นไป	38	16.67
รวม	228	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	16	28.95
ปริญญาตรี	166	50.88
ปริญญาโท	46	20.18
รวม	228	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 228 เมื่อจำแนกตามสถานะ พบว่ามีผู้ที่มีสถานะเป็นครูจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และมีสถานะเป็นผู้ปกครองจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 31.13 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 29.39 ลำดับที่ 3 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 22.81 และลำดับสุดท้ายคือ อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 50.88 รองลงมาคือระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นเอกสารนี้ร้อยละ 28.95 ลำดับที่ 3 ระดับปริญญาโท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 20.18 ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน	3.99	0.30	มาก	2
2.	ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	3.42	0.33	ปานกลาง	3
3.	ด้านบทบาทผู้บริหาร	4.10	0.32	มาก	1
	รวมเฉลี่ย	3.84	0.24	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบทบาทผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10, S = 0.32$) รองลงมา คือ ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99, S = 0.30$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42, S = 0.33$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	โรงเรียนให้ความรู้ และแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมแก่บุตรหลานของคนในชุมชน	4.16	0.55	มาก	3
2.	โรงเรียนฝึกอบรมด้านคุณธรรม ศีลธรรม จรรยา มารยาท อันดีงาม แก่นักเรียนในโรงเรียน	4.29	0.60	มาก	1
3.	โรงเรียนส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย โดยมีการถ่ายทอดสู่ชุมชน	4.17	0.58	มาก	2
4.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งวิทยากรในการศึกษา เช่น การเปิดห้องสมุดให้ชุมชนได้ใช้	3.92	0.59	มาก	8

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อ	ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
5.	โรงเรียนช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ เช่น แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่างๆ	4.01	0.55	มาก	6
6.	โรงเรียนรายงานข้อมูลข่าวสาร หรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ให้ชุมชนได้ทราบ	4.02	0.58	มาก	5
7.	โรงเรียนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่ช่วยให้ทำให้เกิดการพัฒนาของชุมชน	3.93	0.47	มาก	7
8.	โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น คน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน	3.34	0.52	ปานกลาง	9
9.	ครูและบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน ให้ความรู้ คำแนะนำ โดยเป็นที่ปรึกษาของคนชุมชน	4.07	0.35	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	3.99	0.30	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชน ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนฝึกอบรมด้านคุณธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณฯ อื่นดงาม แก่นักเรียนในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.29$, $S = 0.60$) รองลงมา คือ โรงเรียนส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย โดยการถ่ายทอดสู่ชุมชนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.17$, $S = 0.58$) และ โรงเรียนให้ความรู้และแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมแก่บุตรหลานของคนในชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$, $S = 0.55$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น คน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน ($\bar{X} = 3.34$, $S = 0.52$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางหรือแนวนโยบายของโรงเรียน	3.43	0.50	ปานกลาง	4
2.	ชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การจัดงานวันปีใหม่วันสงกรานต์ แห่เทียนพรรษา งานวันลอยกระทง	3.41	0.65	ปานกลาง	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
3.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการทำหลักสูตรท้องถิ่น	3.44	0.52	ปานกลาง	3
4.	ชุมชนร่วมในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครองอาจร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือร่วมกิจกรรมอื่นที่สถานศึกษาดำเนินการ	3.37	0.51	ปานกลาง	7
5.	คนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ จัดให้มาเป็นวิทยากรรับเชิญในสถานศึกษา	3.41	0.53	ปานกลาง	5
6.	ชุมชนมีการติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครู โดยให้ข้อคิดเกี่ยวกับปัญหาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.37	0.57	ปานกลาง	8
7.	ชุมชนมีบทบาทในการช่วยอนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทยพื้นบ้านสู่สถานศึกษา	3.51	0.58	มาก	2
8.	ชุมชนช่วยพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อม	3.52	0.54	มาก	1
9.	ชุมชนให้การบริการด้านทรัพยากรต่างๆ ได้แก่ โรงเรียน เพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น คูหาเลือกตั้ง อุปกรณ์ที่ใช้ในศาสนพิธี	3.34	0.68	ปานกลาง	9
	รวมเฉลี่ย	3.42	0.33	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชน ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนช่วยพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.52$, $S = 0.54$) รองลงมา คือ ชุมชนมีบทบาทในการช่วยอนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทยพื้นบ้านสู่สถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.51$, $S = 0.58$) และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.44$, $S = 0.52$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชุมชนให้การบริการด้านทรัพยากรต่างๆ ได้แก่โรงเรียน เพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.34$, $S = 0.68$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทของผู้บริหาร จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านบทบาทผู้บริหาร	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
			S		
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติตน	3.84	0.49	มาก	8
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย	3.81	0.55	มาก	9
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นำเอาความรู้ หรือวิทยาการใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชน	3.84	0.48	มาก	7
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับในชุมชน	4.17	0.56	มาก	5
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานราชการ ต่างๆ แก่ชุมชน	4.34	0.47	มาก	1
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและสร้างความเชื่อมั่น	4.30	0.46	มาก	2
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ชุมชน	4.19	0.45	มาก	4
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมรับข้อร้องเรียนต่างๆ จากชุมชน และนำไปแก้ไขพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	4.15	0.56	มาก	6
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนออกไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมของชุมชน	4.25	0.46	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	4.10	0.32	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชน ด้านบทบาทของบทบาทของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานราชการต่างๆ แก่ชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.34$, $S = 0.47$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและสร้างความเชื่อมั่น อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.30$, $S = 0.46$) และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนออกไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมของชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.25$, $S = 0.46$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.81$, $S = 0.55$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	ด้านการให้บริการชุมชน	4.19	0.28	มาก	3
2.	ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	4.21	0.28	มาก	1
3.	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ	4.20	0.30	มาก	2
4.	ด้านการประชาสัมพันธ์	3.56	0.29	มาก	4
	รวมเฉลี่ย	4.04	0.18	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.21, S = 0.28$) รองลงมา คือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20, S = 0.30$) และ ด้านการให้บริการชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.19, S = 0.28$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56, S = 0.29$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริการชุมชน จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านการบริการชุมชน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	โรงเรียนให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนโดยทำหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ	4.37	0.54	มาก	2
2.	โรงเรียนให้บริการข้อมูลวิชาการ ความรู้วิทยาการใหม่ๆ และข่าวสารให้แก่ชุมชนได้ทราบ เช่น การจัดทำเอกสาร ป้ายประกาศ	4.28	0.47	มาก	5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการบริการชุมชน	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{x}$	S		
3.	โรงเรียนให้คำแนะนำ ปรัชษาหรือ ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น	4.21	0.51	มาก	6
4.	โรงเรียนจัดบริการช่วยเหลือให้นักเรียนที่ขาดแคลนในด้านต่างๆ เช่น บริการอาหารกลางวัน เครื่องเขียน แบบเรียนทุนการศึกษา	4.48	0.50	มาก	1
5.	โรงเรียนจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ชุมชน เช่น ให้ความรู้การปฐมพยาบาล การป้องกันโรค ไข้เลือดออก	4.29	0.61	มาก	4
6.	โรงเรียนให้บริการด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ของชุมชน เช่น อาคารเรียน หอประชุม สนามกีฬา	4.04	0.65	มาก	8
7.	โรงเรียนจัดบริการวัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่ชุมชน เช่น จัดอุปกรณ์กีฬาให้เยาวชนได้ออกกำลังกายให้ชุมชน ให้ยืมอุปกรณ์ไฟฟ้าในการจัดงานประเพณี	3.70	0.50	มาก	10
8.	โรงเรียนให้บริการด้านบุคลากร เช่น ครูไปเป็นวิทยากร ในชุมชน เป็นกรรมการตัดสินกีฬาในชุมชน เป็นต้น	4.09	0.40	มาก	7
9.	โรงเรียนส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน โดยโรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้	4.07	0.30	มาก	9
10.	โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น ความยากจน โรคภัยไข้เจ็บ การขาดแคลนน้ำ การรณรงค์ต้านยาเสพติด	4.33	0.47	มาก	3
	รวมเฉลี่ย	4.19	0.28	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบริการชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนจัดบริการช่วยเหลือให้นักเรียนที่ขาดแคลนในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.48, S = 0.50$)รองลงมาคือ โรงเรียนให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนโดยทำหน้าที่อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้นักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.37, S = 0.54$) และ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ มีอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.33, S = 0.47$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนจัดบริการวัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่ชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.70, S = 0.50$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้เห็นใบแจ้งประโยชน์ทางการศึกษา ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน	n= 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	ชุมชนสนับสนุนวิทยากรในการอบรมสั่งสอนนักเรียน เช่น การนิมนต์พระภิกษุให้ทำการสอนวิชาศีลธรรม หรือจัดหาผู้มีความสามารถทางวิชาชีพมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.10	0.57	มาก	9
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการจัดการศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้ง วิทยาการต่างๆ	4.17	0.40	มาก	6
3.	ชุมชนให้คำปรึกษาหรือแสดงออกทางความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย หรือการดำเนินงานของโรงเรียน	4.14	0.38	มาก	7
4.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการกวดขัน เฝ้าระวังความประพฤติของนักเรียน เพื่อรายงานให้แก่โรงเรียน	4.28	0.47	มาก	2
5.	ชุมชนให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ของร้านค้า เช่น บริจาคอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้	4.22	0.45	มาก	4
6.	ชุมชนให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับอาหารการกินจากชุมชน เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมกีฬาสีประจำปี การศึกษา	4.28	0.48	มาก	3
7.	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนด้านทุนทรัพย์ เช่น บริจาคงบประมาณปรับปรุงอาคารเรียน ทุนการศึกษาสำหรับเด็กยากจน	4.40	0.51	มาก	1
8.	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านแรงงาน เช่น ให้การบริการช่วยซ่อมแซมอาคารเรียน สร้างหรือซ่อมรั้ว ช่วยทำอุปกรณ์การสอน ตัดกิ่งไม้ ฯลฯ	4.13	0.37	มาก	8
9.	หน่วยงานต่างๆ ของชุมชนได้รับการประสานงานจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในการเข้ามาช่วยเหลืองานด้านต่างๆ ของโรงเรียน	4.21	0.40	มาก	5
	รวมเฉลี่ย	4.21	0.28	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เอกสารนี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนด้าน ไม้ว่ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุนทรัพย์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.40$, $S = 0.51$) รองลงมา คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการ กวดขัน ฝึกระวังความประพฤติของนักเรียน เพื่อรายงานให้แก่โรงเรียนได้ทราบ มีค่าเฉลี่ยในอยู่ใน ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$, $S = 0.47$) และ ชุมชนให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับอาหารการกิน จากชุมชน เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$, $S = 0.48$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชุมชนสนับสนุนวิทยากรในการอบรมสั่งสอน นักเรียน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$, $S = 0.57$)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงาน อื่นๆจำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและ หน่วยงานอื่นๆ	n = 228		ระดับความ คิดเห็น	อันดับ
		$\bar{X}$	S		
1.	โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจง นโยบาย และการดำเนินงานของโรงเรียน	4.49	0.52	มาก	1
2.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมหาแนวทางแก้ไข ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็ก ก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด และพฤติกรรม	4.29	0.46	มาก	3
3.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบปะสังสรรค์ กับครู เพื่อพูดคุยปรึกษาหารือในการพัฒนา โรงเรียนร่วมกัน	4.19	0.43	มาก	6
4.	ชุมชนมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการจัด กิจกรรมในวันสำคัญ ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.16	0.44	มาก	7
5.	โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรม ของท้องถิ่น	4.21	0.50	มาก	5
6.	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ระหว่างผู้ปกครอง ประชาชน ครู และนักเรียน เช่น จัดแข่งขันกีฬาท้องถิ่น	4.27	0.51	มาก	4
7.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อ พบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจ ร่วมกันในการดูแลบุตรหลาน	4.37	0.48	มาก	2
8.	โรงเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทุก กิจกรรม เช่น การใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ	3.62	0.62	มาก	8
	รวมเฉลี่ย	4.20	0.30	มาก	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบาย และการดำเนินงานของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.49$, $S = 0.52$) รองลงมาคือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลาน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.37$, $S = 0.48$) และ โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.29$, $S = 0.46$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทุกกิจกรรม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.62$, $S = 0.62$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็น และอันดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ จำแนกรายข้อ

ข้อ	ด้านการประชาสัมพันธ์	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{x}$	S		
1.	โรงเรียนมีการจัดประชุม พบปะผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน และรายงานผลงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.96	0.61	มาก	1
2.	โรงเรียนสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การเดินรณรงค์และประชาสัมพันธ์กับชุมชนในรูปแบบต่างๆ	3.80	0.50	มาก	2
3.	โรงเรียนมีการประเมินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ กับชุมชน เพื่อที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน	3.46	0.56	ปานกลาง	6
4.	โรงเรียนจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์รับผิดชอบในการดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน	3.47	0.52	ปานกลาง	5
5.	โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศ แผ่นโปสเตอร์ หรือแผ่นภาพต่างๆ ติดเพื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์ และให้ความรู้แก่ชุมชน	3.63	0.55	มาก	3
6.	โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน	3.31	0.56	ปานกลาง	7
7.	โรงเรียนจัดให้มีการแสดงนิทรรศการทางวิชาการ เพื่อแสดงผลงานของครู และนักเรียน ให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบ	3.54	0.53	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการประชาสัมพันธ์	n = 228		ระดับความคิดเห็น	อันดับ
		$\bar{x}$	S		
8.	จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ชมรมสมาคมศิษย์เก่า เพื่อสร้างเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์	3.27	0.51	ปานกลาง	8
	รวมเฉลี่ย	3.56	0.29	มาก	-

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 เรียงจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนมีการจัดประชุม พบปะผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน และรายงานผลงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.96$, $S = 0.61$) รองลงมา คือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.80$, $S = 0.50$) และ โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศ แผ่นโปสเตอร์ หรือแผ่นภาพต่างๆ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.63$, $S = 0.55$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ชมรมสมาคมศิษย์เก่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.27$, $S = 0.51$)

4.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

ตารางที่ 4.11 แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยวิเคราะห์จากค่า Tolerance และค่า Variance inflation factor : VIF

ตัวแปรที่ศึกษา	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	Collinearity Statistics	
		Tolerance	VIF
ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน (x_1)	.303**	.682	1.466
ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2)	.297**	.975	1.026
ด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3)	.452**	.975	1.026

** มีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน (x_1) ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) และด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สูงสุดคือด้านบทบาทของผู้บริหาร มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .452 ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .303 ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .297

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่หรือใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยแต่ละตัว โดยการตรวจสอบด้วยค่า Tolerance และค่า Variance inflation factor : VIF ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรทั้งหมดมีค่า Tolerance ระหว่าง .682 ถึง .975 ซึ่งมีค่ามากกว่าศูนย์ (ถ้าค่า Tolerance มีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมาก) ค่า VIF ระหว่าง 1.026 ถึง 1.466 (ถ้าค่า VIF มีค่ามากกว่า 10 จึงจะพิจารณาว่าเกิดปัญหา Multicollinearity) ซึ่งจะเห็นว่ามีค่าไม่สูงมากนัก จึงไม่เกิดปัญหา Multicollinearity กล่าวคือตัวแปรต้นแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการค้นหาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p - value
สมการถดถอย	2	2.152	1.076	38.854**	.000
ความคลาดเคลื่อน	225	6.232	.028		
ผลรวม	227	8.384			

** มีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวพยากรณ์ที่ดี ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 แสดงว่า ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 ได้

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการสร้างสมการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 โดยวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปรพยากรณ์	b	β	t	p - value
บทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2)	.134	.231	3.974	.000**
บทบาทของผู้บริหาร (x_3)	.247	.416	7.142	.000**
Constant	B = 2.582	SE _b = .169	t = 15.286	
	R = .507	SE _{est} = .166		
	R ² = .257	Adjusted R ² = .250		
	F = 38.854			

** มีนัยสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า จากตัวปัจจัยทั้ง 2 ตัว คือ ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 โดยสามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาน้ำหนักการพยากรณ์ในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) สามารถรวมพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.70 และปัจจัยที่

สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ได้เป็นอันดับแรกคือ ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) และอันดับที่สองคือ ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad \hat{Y} = 2.582 + .247(X_3) + .134(X_2)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Z}_y = .416 (Z_{x_3}) + .231(Z_{x_2})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

5.1.2 สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน บทบาทของผู้บริหาร มีปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

5.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ทั้งหมด 71 โรงเรียน จำนวน 852 คน แบ่งเป็นครู 426 คน ผู้ปกครอง 426 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G* Power ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 184 คน เพื่อป้องกันการผิดพลาดของการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 228 คน แบ่งเป็นครูประจำชั้น 114 คน และผู้ปกครอง 114 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling) ใช้การเทียบสัดส่วนร้อยละ 20 ของจำนวนโรงเรียนแยกตามขนาดของโรงเรียน 5 ขนาด แล้วดำเนินการจัด ขั้นตอนที่ 2 ระบุโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ระบุกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากแยกตามขนาดของโรงเรียนจำนวน 5 ขนาดโรงเรียน

5.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบไปด้วย ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และด้านบทบาทของผู้บริหาร รวมทั้งสิ้น จำนวน 27 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's five scale) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6 – 1.00

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบไปด้วย ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ด้านการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's five scale) ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6 – 1.00

5.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูประจำ และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2559 โดยการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 228 ฉบับ แบ่งเป็น ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 114 ฉบับ และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 114 ฉบับ ด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยใช้เวลาเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2560 และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2

5.1.7 ผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ไม่ควรละเมิดลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางมหาวิทยาลัยฯ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 0-2623-5555 หรือ e-mail: info@svu.ac.th

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ครูสายชั้น และผู้บริหารนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านบทบาทผู้บริหาร รองลงมา คือ ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

2. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ครูสายชั้น และผู้บริหารนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน รองลงมา คือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ และด้านบริการชุมชน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 โดยสามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาน้ำหนักการพยากรณ์ในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) และปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) สามารถร่วมพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.70 และปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ได้เป็นอันดับแรกคือ ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร (x_3) และอันดับที่สองคือ ปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน (x_2) สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการคะแนนดิบ} \quad \hat{Y} = 2.582 + .247(X_3) + .134(X_2)$$

$$\text{สมการคะแนนมาตรฐาน} \quad \hat{Z}_y = .416 (Z_{x_3}) + .231(Z_{x_2})$$

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญดังนี้

5.2.1 อภิปรายเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

ผลการศึกษาพบว่า ครูประจำชั้น และผู้บริหารนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนกับชุมชนนั้นต้องพึ่งพาอาศัยกัน ในการช่วยเหลือสนับสนุนภารกิจต่างๆ และพัฒนาทางการศึกษาร่วมกัน ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา กับชุมชน และเป็นแนวทางในการร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ ด้านบทบาทผู้บริหาร ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน จึงมีความสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

ด้านบทบาทผู้บริหาร เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ ผู้แก้ปัญหา เป็นผู้มีความสำคัญในโรงเรียน เป็นที่ยอมรับในชุมชน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อชุมชน กำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงานการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคลากรในชุมชน และมีบทบาทในการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนใจ เอาใจใส่ในการทำความเข้าใจชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมของโรงเรียน และส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนออกไปมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชน สอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีดิลก (2549 : 245-246) สรุปไว้ว่า บทบาทผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ การกำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงานระหว่างชุมชน ทำหน้าที่ประสานงานกับชุมชนในโอกาสต่างๆ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน เป็นผู้แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดกับโรงเรียนและชุมชน สอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีรปรกรณ์ (2549 : 121-122) สรุปเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต่อชุมชนไว้ว่าเป็นผู้กำหนดรูปแบบหรือแนวทางการประสานงาน กลุ่มผู้บริหารจะเป็นผู้วางแนวทางว่ารูปแบบของความสัมพันธ์ควรจะเป็นรูปแบบใด ประสานงาน นอกจากกำหนดแนวทางและจุดมุ่งหมายในการประสานงานแล้ว ผู้บริหารควรจะได้ร่วมมือปฏิบัติด้วย คือ เป็นผู้ประสานงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนด้วยตน ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของชุมชน และเป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเชื่อถือ ดังนั้น เมื่อมีการนำเอาความรู้ หรือวิทยาการใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการนำความเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน ผู้แก้ปัญหา ปัญหาบางประการของชุมชน สมาชิกในชุมชนไม่สามารถตกลงกันเองได้ จำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือและคำแนะนำจากบุคคลภายนอก ซึ่งบทบาทนี้อาจจะตกอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนให้การแนะนำช่วยเหลือ สอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์ (2549 : 73-77) ได้เสนอวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการประสานงานราชการแก่ชุมชน โรงเรียนเป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุดโรงเรียนจึงเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของทางราชการและของชุมชน ปกติผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำชุมชน ผู้บริหารจึงเป็นที่ปรึกษาและคอยให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ชุมชน ด้านการสร้างสัมพันธภาพอันดีในโรงเรียน สอดคล้องกับ เอกสารการสอนของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550 : 18-19) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. สรุปไว้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทในด้านการประสานงานราชการแก่ชุมชน บทบาทในด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน บทบาทในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน บทบาทด้านใช้ชีวิตร่วมในชุมชน บทบาทในด้านสร้างสัมพันธภาพต่อบิดา มารดา และผู้ปกครอง บทบาทในด้านสัมพันธภาพต่อนักเรียนและศิษย์เก่า บทบาทในการรับข้อร้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย สุดเลิศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้าน บทบาทของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐ วรรณบุตร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงในการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลอง มะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ด้านบทบาทผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากความเห็นจากนักวิชาการสรุปได้ว่า ความสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทผู้บริหาร โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเข้าใจงานความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา อุทิศตนทำงานทั้งในเวลาและ นอกเวลาราชการ เป็นคนที่ไวต่อปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาลุล่วงไปได้อย่างรวดเร็ว ทำตนให้ เป็นที่รักใคร่นับถือแก่ประชาชน

ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นรองลงมา ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะชุมชนมีการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียน ทำให้มีค่าเฉลี่ยใน ระดับมาก สอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีติติก (2549 : 26) สรุปไว้ว่า ชุมชนมีความสำคัญต่อโรงเรียน อย่างแยกไม่ออก เพราะโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน การจัดการเรียนการสอนจึงต้องให้เป็นไปตามความ ต้องการหรือความสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ชุมชนจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างมาก ดังชุมชนมีส่วนร่วมต่อการกำหนดปรัชญา และ จุดมุ่งหมายของโรงเรียนโดยการกำหนดให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ มี บทบาทและความสำคัญในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตรชุมชนมีบทบาทในการที่โรงเรียนจะพัฒนา คนอันเป็นส่วนสำคัญของชุมชน ช่วยโรงเรียนพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน บทบาทใน การช่วยอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ มีความสำคัญต่อ โรงเรียนในฐานะที่ชุมชนเป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่างๆ รวมทั้งตัวโรงเรียนเองด้วย และบทบาทสำคัญในการควบคุม และสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียน สอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีร์ปรัตน์ (2549 : 136) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของชุมชนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมาย ของโรงเรียน โรงเรียนตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ชุมชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและ กำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ กัน ตามระดับของการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจ เช่น การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตีความข้อมูลและนำเสนอแนวทางเลือก การ มีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกและข้อเสนอแนะเพื่อการทำงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในแนวนโยบายของโรงเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์ (2549 : 73-77) ได้เสนอวิธีการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยชุมชนสามารถเข้าร่วมกับการศึกษาผู้ใหญ่หรือ การศึกษานอกระบบสายสามัญ สายอาชีพ และกลุ่มสนใจ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดย ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสถานศึกษา ความร่วมมือของผู้บริหาร และความต้องการของประชาชน กิจกรรมนี้จะให้ประชาชนซาบซึ้งในบริการที่สถานศึกษาจัดให้ ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม นอกจากจะ เป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันแล้ว ยังช่วยในการพัฒนาคนในชุมชนด้วย สอดคล้องกับ เอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550 : 18-19) ได้อธิบายเกี่ยวกับ การจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. ได้ให้ข้อสรุปว่า บทบาทของชุมชนมีส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการกำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ชุมชนมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาหลักสูตรและในการที่จะพัฒนาคนเป็นส่วนสำคัญของชุมชนนั้นมีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานชีวิต และความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น พัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และให้ใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนให้มีประโยชน์ มีบทบาทและความสำคัญต่อโรงเรียน ในการที่โรงเรียนจะพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องกันไป เพื่อชีวิตที่ดีของผู้เรียนและชุมชน อนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นที่ตั้งของหน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่างๆ รวมทั้งตัวโรงเรียนเองด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย สุดเลิศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านบทบาทของชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐ วรรณบุตร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราด ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากความเห็นจากนักวิชาการสรุปได้ว่า บทบาทของชุมชนมีส่วนส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ และสนับสนุนด้านภารกิจหลักของโรงเรียน ด้วยการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่ชุมชนมีอยู่ในโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบาทสำคัญของชุมชนที่พึงมีให้กับโรงเรียน

ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน และดำเนินตามนโยบายของต้นสังกัดและส่วนกลาง ทำให้บทบาทที่มีต่อชุมชนทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีติลล (2549 : 241-242) สรุปว่า โรงเรียนควรมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ชุมชน โรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษา ควรจะเป็นผู้นำความรู้ความเปลี่ยนแปลงใหม่ และสามารถทำให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้นเข้าสู่ชุมชน โดยอาจจะทำได้โดยผ่านสื่อต่างๆ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการศึกษาค้นคว้าวิชาการและวิชาชีพ และถ้าหากจำเป็นโรงเรียนควรจัดเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น จัดเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับให้ความรู้แก่ชุมชนไว้ด้วย เป็นศูนย์พัฒนา สอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีร์ปรณ์ (2549 : 131) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในฐานะเป็นสถาบันทางการศึกษา ควรเป็นผู้นำความรู้ที่แปลกใหม่ สามารถทำให้สภาพเป็นอยู่ของชุมชนดีขึ้น เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งสำหรับการค้นคว้า ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ให้ข่าวสารแก่สมาชิกในชุมชน เป็นแหล่งส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม สอดคล้องกับ ทศนา แสงศักดิ์ (2549 : 73-77) ได้เสนอวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาต่อชุมชน โดยการจัดทัศนศึกษาภายในชุมชน จุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากชุมชน และคุ้นเคยกับท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ จัดสัปดาห์แห่งการทำมาหากิน เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาก เพราะเป็นการช่วยพัฒนาชุมชนเป็น

อย่างดี เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สอดคล้องกับเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2550 : 18-19) ได้กล่าวถึง การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. ด้านบทบาทของโรงเรียนต่อชุมชนในเชิงอนุรักษ์นิยม การสร้างสรรค์บทบาทในเชิงอนุรักษ์นิยมจะเน้นการรักษา และการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และแบบแผนพฤติกรรมของสังคมไว้เพื่อให้สังคมดำรงสภาพเดิมไว้ได้ การกระทำบทบาทดังกล่าว ได้แก่ การอบรมบุคลิกภาพที่ชุมชนปรารถนา โดยเน้นในเรื่องการเรียนรู้ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานร่วมกัน การเข้าสังคม โดยใช้โรงเรียนเป็นสังคมจำลองที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียน และชุมชนโดยส่วนร่วมการถ่ายทอดวัฒนธรรม การผสมผสานวัฒนธรรมเก่า และใหม่ตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐ วรรณบุตร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล สันแดง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านบทบาทโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากความเห็นจากนักวิชาการสรุปได้ว่าการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องมีบทบาทหรือวิธีการดำเนินการเปิดโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียนจะต้องใช้วิธีการต่างๆ ในการที่จะให้ชุมชนรู้และเข้าใจการดำเนินงาน จากข้อมูลทั้งหมดดังกล่าว ทำให้ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ย 4.10, 3.99 ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก

5.2.2 อภิปรายเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

ผลการศึกษาพบว่า ครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนกับชุมชนจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร ร่วมดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมที่สำคัญ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันมาโดยตลอด ในรายด้านมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า

ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการรับความช่วยเหลือจากชุมชนเป็นสิ่งที่โรงเรียนจะได้รับอยู่เสมอมา ทั้งการช่วยเหลือในการจัดการศึกษา แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ต่างๆ ความร่วมมือในด้านการให้คำปรึกษาหรือความคิดเห็นในการปรับปรุงโรงเรียนจากคนในชุมชน ทำให้เป็นระดับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว หมดธรรม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อย

กับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยขอสงวนสิทธิ์ในภาพไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ด้านการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิจัยของ วิมล สันแดง (2551 : บทคัดย่อ) ได้เสนอการนำรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา งานชุมชนและภาคีเครือข่าย (2552 : 96-97) ได้อธิบายแนวทางการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน อันได้แก่ การจัดตั้งองค์กร เพื่อสนับสนุนโรงเรียน องค์กรนั้นยังได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน องค์กร คือ กลุ่มบุคคลที่ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อช่วยโรงเรียน เช่น ชมรม สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ และยังได้รับความร่วมมือกับชุมชนในด้านวิชาการ ได้แก่ การเป็นวิทยากร ให้ใช้สถานประกอบการ สนับสนุนด้านทรัพยากร รวมถึงการสนับสนุนที่เป็นตัวเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การศึกษา การสร้างตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ โรงเรียน การสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ แรงงาน ยานพาหนะ การให้ยืมอุปกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพันธ์ สิ้นลี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบางปลามะลิ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบางปลามะลิ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านการได้รับการสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ สุพร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า งานรับการสนับสนุนความช่วยเหลือจากชุมชน มีส่วนช่วยให้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีภูธัญญา ศรีวรลักษณ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาหลักของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 คือ การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับวิจัยของ เกษร สุขเกษม (2554 : 91-93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นคุณลักษณะของความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอ็มอร พลซันด์ (2554 : 108-110) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในเขตคุณภาพ กบินทร์บุรี 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการรับความช่วยเหลือจากชุมชน เป็นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการได้รับความร่วมมือและได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนนั้นในด้านกำลังแรงงาน งบประมาณ สติปัญญา และคำแนะนำต่างๆ เพื่อที่จะช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่นและประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ หวน พิณรุฬันธ์ (2554 : 105-106) กล่าวว่า โรงเรียนสามารถขอความช่วยเหลือจากชุมชน เมื่อโรงเรียนให้ความช่วยเหลือชุมชนแล้ว โรงเรียนก็ขอความช่วยเหลือกันและกันนั่นเอง เช่น ขอความช่วยเหลือทางด้านงบประมาณ ถ้าหากประชาชนในชุมชนมีฐานะทางการเงินดีพอสมควร เช่น พ่อค้า นายธนาคาร ข้าราชการ ก็คงจะขอความช่วยเหลือทางการเงินได้ แต่ถ้าเป็นกรรมกรหาเช้ากินค่ำก็ไม่ควรไปรบกวนอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศรา บุญมี (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน จำแนกเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมย์รวิณ์ ต้นตฤทธิพล (2549 : 88-90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนทั้งทางด้านทุนทรัพย์ แรงงาน หรือวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการดำเนินกิจการต่างๆ ของทางโรงเรียน โดยให้เกิดความคิดว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน ดังนั้นชุมชนจึงสามารถให้ข้อเสนอแนะและวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพล สังขะวิไล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนอยู่ในระดับมาก

ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นรองลงมา ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนและมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การดำเนินงานและการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนย่อมมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในชุมชนอยู่ตลอด เป็นเอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ ภูมิวารินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นนั้น โรงเรียนสามารถดำเนินการได้โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้าน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณี สอดคล้องกับเอกสารการสอนของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550 : 121-122) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. สรุปไว้ว่า การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ คือ การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดี โดยจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ และแหล่งวิทยาการ มาเสริมการเรียนรู้แก่โรงเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดงานประจำปี การจัดงานปีใหม่ งานวันสงกรานต์ งานวันลอยกระทง หล่อเทียนพรรษา งานไหว้ครู วันพ่อ วันแม่ วันแจกประกาศนียบัตร ทัศนศึกษาชุมชน การพัฒนาชุมชน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว หมดธรรม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา งานชุมชนและภาคีเครือข่าย (2552 : 96-97) กล่าวว่า แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนมีการส่งเสริม สนับสนุน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่าย มีแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ยังมีการให้ชุมชน ภาคีเครือข่าย และมีส่วนเกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีการดำเนินการตามแผน มีการประเมิน และติดตามผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพันธ์ สิ้นลี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอป่าฝ้าง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอป่าฝ้าง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร เทียงธรรม (2553 : 13) ได้อธิบายว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านผู้ปกครอง แล้วจึงขยายความร่วมมือไปสู่หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้ ดังนี้ จัดให้มีการประชุมพิเศษผู้ปกครองนักเรียนในช่วงเปิดภาคเรียนโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งด้านการสอน การอบรมบ่มนิสัย การพัฒนาด้านต่างๆ การเชิญผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียน เชิญผู้ปกครองมาแก้ไขปัญหบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เช่น เด็กก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองนักเรียนที่บ้านให้เกิดความเข้าใจอันดีให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรในเรื่องที่ต้องใช้ผู้ที่มีความรู้สูง เชิญมาเป็นกรรมการทำงานในโรงเรียนจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณี หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจร่วมกัน ถ้าเป็นไปได้เชิญผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนของโรงเรียน ทั้งด้านหลักสูตร อาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ สุพร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า งานด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ มีส่วนช่วยให้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของ ญัฐฎญา ศรีวราลักษณ์ (2554 : 78-81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นนั้น โรงเรียนสามารถดำเนินการได้โดยการให้ครูได้มีส่วนร่วมในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนกลุ่มและชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของนักเรียน เช่น การตอบปัญหาชิงทุนการศึกษา การแข่งขันหรือการประกวดต่างๆ การจัดตั้งกลุ่มศิษย์เก่า ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น มีความจำเป็นอย่างมาก โรงเรียนต้องมีการปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนในวันเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษา การดำเนินงานของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอ็มอร พลพันธ์ (2554 : 108-110) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับหน่วยงานอื่นกับ เป็นสิ่งที่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน และเป็นการดึงหน่วยงานอื่นเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินในด้านต่างๆ ของโรงเรียนอันก่อให้เกิดประโยชน์ แก่นักเรียนและประชาชน สอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับหน่วยงานอื่นกับ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการให้บริการชุมชน เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นในอันดับที่สาม ทั้งนี้เนื่องจากการให้บริการชุมชนเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นให้ชุมชนได้เข้ามาใช้บริการต่างๆ เพื่อให้ชุมชนเห็นว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ สามารถให้บริการแก่ชุมชนได้ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน สอดคล้องกับเอกสารการสอนของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550 : 121-122) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. สรุปไว้ว่า การบริการชุมชน คือ การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนดำเนินการได้ ได้แก่ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลวิชาการ อาชีพ การให้คำแนะนำ คำปรึกษาหารือ การให้บริการด้านอาคารและสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ การให้บริการด้านสวัสดิการเพื่อการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่น สหกรณ์ร้านค้า ธนาคารข้าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตูยาประจำหมู่บ้าน เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล สันแดง (2551 : 25-30) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านการบริการชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา งานชุมชนและภาคีเครือข่าย (2552 : 96-97) กล่าวว่า แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานชุมชนและภาคีเครือข่าย ด้านการให้บริการชุมชน ได้แก่ โรงเรียนให้บริการชุมชน ในด้านการบริการด้านวิชาการ การให้บริการด้านสถานที่ การให้บริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ การให้บริการด้านบุคลากร และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้บริการด้านอื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิงนิจ กฤษนาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการให้บริการชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ สุพร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า งานการให้บริการชุมชน มีส่วนช่วยให้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฐธัญญา ศรีวราลักษณ์ (2554 : 78-81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านด้านการบริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสร สุขเกษม (2554 : 91-92) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการชุมชน เป็นคุณลักษณะของความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอ็มมอร์ พลซันต์ (2554 : 108-110) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการให้บริการชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนจะต้องจัดให้กับชุมชนตามความเหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนดำเนินไปอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ด้านการให้บริการชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว หมดธรรม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านการให้บริการชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สมพร เทียงธรรม (2553 : 12) ได้ให้ความหมายว่า การให้บริการชุมชน คือ การบริการที่โรงเรียนให้กับชุมชนตามความสามารถที่โรงเรียนจะดำเนินการได้ โดยโรงเรียนสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนแล้วกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนปฏิบัติงาน เพื่อให้บริการแก่ชุมชนด้านต่างๆ เช่น ด้านข้อมูลข่าวสาร วิชาการ ส่งเสริมอาชีพ การให้คำแนะนำ จัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการให้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ เมื่อสิ้นสุดโครงการมีการประเมินผลและรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมนต์ ศรีสำอางค์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการบริการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการประชาสัมพันธ์ เป็นตัวแปรที่มีระดับความคิดเห็นในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่โรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร เนื่องจากภารกิจหลักของโรงเรียน คือการจัดการเรียนการสอน และดำเนินงานตามนโยบาย ทั้งนี้โรงเรียนควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนได้ทราบ มีการเผยแพร่ข่าวสารการดำเนินงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบสร้างความภาคภูมิใจในผลงานของโรงเรียนร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับเอกสารการสอนของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550 : 127-133) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. ได้สรุปว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอันจะช่วยให้โรงเรียนปฏิบัติงานได้สะดวกยิ่งขึ้นซึ่งอาจพิจารณากิจกรรมต่อไปนี้เป็น การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานของโรงเรียน การทำจุลสาร หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่ จัดทำป้ายประกาศ เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน การพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล สันแดง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เขต 2 งานด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพันธุ์ สิ้นลี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิงนิจ กฤษนาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ สมพร เทียงธรรม (2553 : 13-14) ได้อธิบายว่า การประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ดี โรงเรียนควรมีวิธีการดังต่อไปนี้ คือ กำหนดอุดมการณ์เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ลักษณะนิสัย และความประพฤติ เผยแพร่ข่าวสาร ด้านสังคม กีฬา บันเทิง การศึกษาต่อ การเรียนจบของนักเรียนวิชาต่างๆ ที่โรงเรียนเปิดสอน ความก้าวหน้าของครู การขยายตัวของโรงเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน และด้านอื่นๆ ให้ชุมชนทราบเป็นระยะโดยอาศัยสิ่งพิมพ์ที่โรงเรียนจัดทำขึ้นและสื่อมวลชน การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสารสนเทศ และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนทราบ ให้ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ คนงาน ภารโรง และนักเรียนได้รับทราบข่าวสารที่ถูกต้องจากโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ สุพร (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเป้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า งานด้านการประชาสัมพันธ์ มีส่วนช่วยให้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเป้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีฐฎญา ศรีวรลักษณ์ (2554 : 78-81) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสร สุขเกษม (2554 : 91-92) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นคุณลักษณะของความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอ็มอร พลพันธ์ (2554 : 108-110) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นวิธีการที่โรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเน้นการสื่อสาร 2 ทาง เพื่อให้โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ปัญหา ป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ควรจัดทำเอกสารหรือสื่อสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ข่าวสารกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพิชญา คำแสน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนท้าวพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนท้าวพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 งานด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณิตา บุริมาศ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านวังยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านวังยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนควรคำนึงหลักการประชาสัมพันธ์ ครุทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรับหน้าที่จัดดำเนินการประชาสัมพันธ์โรงเรียนก็ตาม การประชาสัมพันธ์ ต้องเป็นไปเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โรงเรียนต้องรู้จักเลือกสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

จากข้อมูลทั้งหมดดังกล่าว ทำให้ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านบริการชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ และด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56, 4.19, 4.20 และ 4.21 ตามลำดับ ซึ่งทุกตัวแปรอยู่ในระดับมาก

5.2.3 อภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านบทบาทของผู้บริหาร ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ในการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นลำดับที่หนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดรูปแบบแนวทางในการประสานงานกับชุมชน ผู้แก้ปัญหาพร้อมรับข้อร้องเรียนต่างๆ จากชุมชน สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อนักเรียนและศิษย์เก่า กำหนดรูปแบบหรือแนวทางในการประสานงานการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคลากรในชุมชน กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนใจ เอาใจใส่ในการทำความเข้าใจชุมชน สอดคล้องกับ เอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550 : 334) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. สรุปไว้ว่า ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารควรมีหน้าที่ในด้านการประสานงานราชการแก่ชุมชน การสร้างความสัมพันธ์อันดีในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ชุมชนได้รับรู้ข่าวสาร บทบาทด้านใช้ชีวิตร่วมในชุมชน สร้างสัมพันธ์ภาพต่อบิดา มารดา และผู้ปกครอง รวมถึงนักเรียนและศิษย์เก่า และบทบาทในการรับข้อร้องเรียน สอดคล้องกับ สมชาย สุดเลิศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านบทบาทของผู้บริหารที่มีต่อชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ์ภูธร วรรณบุตร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรชาติ ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรชาติ ด้านบทบาทผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมล สันแดง (2551 : บทคัดย่อ) ได้นำเสนอรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 ด้านบทบาทผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยนิวรรต แยมไสย (2552 : 112-115) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3 ด้านบทบาทของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแนวทางพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามหน้าที่ในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียน โดยเป็นผู้ประสานงานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำหน้าที่กำหนดแนวทางและรูปแบบของการดำเนินงาน เป็นผู้แก้ปัญหาบางประการของชุมชน รวมทั้งนำวิธีการใหม่ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีสู่สังคม สอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2553 : 276-280) ได้อธิบายว่า ผู้บริหารทุกระดับควรถือว่าโรงเรียนเป็นของประชาชน รัฐจัดโรงเรียนขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของประชาชน ผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มตามศักยภาพตามตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษาควรอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน มีงานทางวัฒนธรรมและศาสนาที่ใดที่พอจะไปร่วมงานได้ ผู้บริหารก็ควรต้องไป ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เราเห็นด้วยหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ และความร่วมมือที่ดีกับชุมชน และประชาชน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเห็นในกิจการของโรงเรียนตามเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมควร หรือทุกโอกาสที่ทำได้ แนะนำให้ครูออกไปพบปะผู้ปกครอง หรือเยี่ยมเยียนนักเรียนที่บ้าน ถ้าพอจะทำได้และสถานการณ์เอื้ออำนวย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวตามวัฒนธรรมไทย มีทางใดที่โรงเรียนจะช่วยพัฒนาชาวบ้าน ด้วยการให้การศึกษาด้านวิชาสามัญและวิชาชีพผู้บริหารไม่ควรเพิกเฉย แต่ควรจัดให้ทุกโอกาสที่พอจะทำได้ การรับความช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งนำมาบำรุงโรงเรียน ควรให้เกียรติแก่ผู้ให้โดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ประกาศให้ชุมชนทราบ เป็นต้น

2. ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ในการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นลำดับที่หนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนมีบทบาทในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในการส่งบุตรหลานให้เข้ารับการศึกษาในโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ร่วมกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษาแก่โรงเรียนและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลแก่บัณฑิตตามและประเมินโรงเรียน สนับสนุนวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน ส่งเสริมการอนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมสู่โรงเรียน ให้การบริการด้านทรัพยากรต่างๆ แก่โรงเรียน ช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามความสมควร บทบาทเหล่านี้เป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สอดคล้องกับเอกสารการสอนของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2550 : 18-19) ได้อธิบายเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาหน่วยที่ 1.14. สรุปได้ว่า บทบาทของชุมชนมีส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่น บทบาทในการกำหนดปรัชญา และจุดมุ่งหมายของโรงเรียน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตร บทบาทในการที่จะพัฒนาคนเป็นส่วนสำคัญของชุมชนนั้น บทบาทในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานชีวิต ความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น บทบาทในการให้ใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนให้มีประโยชน์ บทบาทในการช่วยเหลือสนับสนุนโรงเรียนในด้านต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย สุดเลิศ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐ วรรณบุตร (2551 : บทคัดย่อ) บทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงานความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านบทบาทผู้บริหารภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2553 : 6-22) ได้เสนอแนวทางในการจัดการศึกษาของชุมชน คือ ถ่ายทอดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 7 ว่า จะต้องให้ผู้เรียนมีความเคารพต่อกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มาตรา 8 การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตราที่ 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ มาตราที่ 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน สอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2553 : 276-280) ได้อธิบายว่า บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน และรูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่า ในช่วงที่ประเทศกำลังเร่งพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานการครองชีพของคนทั้งมวล การศึกษาได้ถูกให้ความหมายในฐานะเครื่องมือที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว สถานศึกษาจึงมีบทบาทนำ ในการสร้างกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน นับตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยนิวรรต แยมไสย (2552 : 112-115) สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ กาศสินธุ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ กาศสินธุ์ เขต 3 ด้านบทบาทของผู้บริหาร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาชุมชนจึงควรมีส่วนโดยตรงต่อการดำเนินงานของโรงเรียน รับผิดชอบให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามสมควร ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วันชัย วัฒนศัพท์ (2552 : 36) ได้อธิบายว่า หลักการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ ในระดับประเทศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 60 กำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิ มีส่วนร่วมในการพิจารณาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีผลต่อหรือผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของตน มาตรา 76 กำหนดให้รัฐส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผน พัฒนา เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ มาตรา 78 ให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงหรือเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัด

จากข้อมูลทั้งหมดดังกล่าวพบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สามารถร่วมพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ได้ร้อยละ 25.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งจากการตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน บทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน บทบาทของผู้บริหาร มีปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งผลจากการวิจัยปรากฏว่า ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ไม่สามารถร่วมพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ ซึ่งอาจมาจากเหตุผลที่ว่า ในปัจจุบันโรงเรียนไม่ได้มีแผนหรือโครงการและนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งภารกิจหลักของโรงเรียนคือการจัดการเรียนการสอน และดำเนินการตามนโยบายต่างๆ จากต้นสังกัด ทำให้โรงเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมกับทางชุมชนมากเท่าที่ควร รวมถึงการเป็นแหล่งวิทยากรและชุมชนปัญหาของชุมชน แนะนำส่งเสริมการใช้นวัตกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ตลอดจนจัดบริการในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ทำให้โรงเรียนไม่ได้มีบทบาทต่อชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวณิช กัญจนประดิษฐ์ (2552 : 62) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของโรงเรียนต่อชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับ เทวินท์ ก้องเสนาะ (2552 : 65) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านบทบาทของโรงเรียนในการมีส่วนร่วมทางชุมชนและหน่วยงานอื่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้ปัจจัยด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ไม่สามารถพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้

เมื่อพิจารณาหน้าที่การพยากรณ์ในภาพรวมพบว่า ปัจจัยด้านบทบาทของผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน สามารถร่วมพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ร้อยละ 25.70 ซึ่งผู้วิจัยพบว่าร้อยละที่ได้สามารถอธิบายหน้าที่การพยากรณ์ได้น้อยไม่ถึงร้อยละ 50 ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่ายังคงมีปัจจัยบางประการที่สามารถเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ ดังนี้

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่เน้นให้ประชาชนและองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งเข้ามาพัฒนาองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถจัดการศึกษาในชุมชนได้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญประกอบด้วยตัวแทนของประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความสนใจต่อการศึกษา ทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมกิจการของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพล สังขะวิไล (2550 : 55) ได้ศึกษาการสร้างสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ บึงราษฎร์ (2555 : 64) ได้ศึกษาการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

บทบาทของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการศึกษา มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคล ในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบดกลดดังกล่าวมาใช้ ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2553 : 21) กล่าวถึงบทบาทของครูที่มีต่อชุมชน ที่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ครูและบุคลากรในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถปรับบทบาทให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยมีวิธีการดำเนินงานต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมาเป็นไปในทางสร้างสรรค์ มีความต่อเนื่อง มีวิธีการหลายๆ อย่าง คล่องตัว ยืดหยุ่นได้ เหมาะกับสถานการณ์ เวลา และโอกาส และสอดคล้องกับ ญักฐ์ วรรณบุตร (2551 : 32) กล่าวถึง บทบาทของครู ที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้ 1) ศึกษาทำความเข้าใจชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการสอนให้มากที่สุด เพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของนักเรียน และชุมชน 2) สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างของพลเมืองตามวิถีทางประชาธิปไตย มีจริยธรรม และวัฒนธรรมเป็นที่น่าเชื่อถือของชุมชน 3) รวมมือกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของชุมชนเป็นผู้นำ หรือกระตุ้นให้ชุมชนประสานสามัคคีกันร่วมมือในการทำประโยชน์ของชุมชน 4) นำโรงเรียนเข้าสู่ชุมชน ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจของตนที่ดีขึ้นมีจิตใจรักและผูกพันกับชุมชนของตน มีเจตนามุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์ให้เกิดความก้าวร้าวแก่ชุมชน 5) นำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน ให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียน ชมผลงานของนักเรียน 6) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ชมผลงานของนักเรียน 7) ให้การศึกษาแก่ชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้นในทุกด้าน 8) ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้อยู่ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ และความต้องการของชุมชน

บทบาทของผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ที่นักเรียนอยู่ร่วมด้วย เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งต่อตัวเด็ก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยืนยง จิรัฏฐิติกาล (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของเอกชน จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการได้จากโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนให้ครบหลักสูตรและเหมาะสมกับวัยของเด็ก จัดการเรียนการสอน โดยครูที่มีวุฒิทางการศึกษาสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ นพคุณทอง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการอ่าน การเขียน และการคำนวณ โดยให้ความสำคัญวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ ส่วนปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนเกิดจากโรงเรียนแจ้งข่าวสารให้กับผู้ปกครองทราบน้อย

ด้านนโยบายของโรงเรียน เป็นองค์ประกอบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ที่จะช่วยส่งเสริมให้งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปได้อย่างดีจะช่วยส่งเสริมให้งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นไปด้วยดีนั้นขึ้นอยู่กับแนวนโยบายของโรงเรียน ความพร้อมของชุมชน และการใช้ความร่วมมือกันทุกฝ่าย นอกจากบทบาทดังกล่าวแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนยังต้องทำงานเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของชุมชน เพื่อให้การช่วยเหลืองาน หรือวิทยากรบางเรื่องด้วย บุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นผู้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้งานด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสัมฤทธิ์ผล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวกระตุ้นและผู้รับผิดชอบโดยตรง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องกับ ละเอียด เกษสุวรรณ (2544 : 30) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะบังเกิดผลดีมาน้อยเพียงใด จะต้องอยู่ที่แนวนโยบายของโรงเรียน นโยบายของโรงเรียนความพร้อมของโรงเรียน และชุมชนที่จะให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน มีกลไก และองค์กรที่จะทำให้เกิดความร่วมมือ ตลอดจนวางแผนร่วมกัน และสอดคล้องกับ ญัตติ วรณบุตร (2551 : 21) ได้สรุปองค์ประกอบในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ดีต้องเกิดจากนโยบายของโรงเรียน ถ้าเป็นแบบ “เปิดประตู” ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนก็จะเป็นสิ่งที่ดี และหากเป็นแบบ “ปิดประตู” ความสัมพันธ์จะเป็นไปในทางลบ

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหารเป็นตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้สูงสุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารปฏิบัติงานใกล้ชิดกับชุมชนอยู่โดยตลอด ถูกยอมรับนับถือในความรู้ ทัศนคติ และความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถพัฒนาและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ดี และปัจจัยด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องจากโดยส่วนใหญ่ของโรงเรียนของรัฐนั้น ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนอยู่เสมอ เช่น การสนับสนุนทางด้านการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ได้แก่ ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหาร ปัจจัยด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ต่างมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น เพื่อให้มีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหารเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน อันได้แก่ การทำตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถและการปฏิบัติตนของผู้บริหาร ประสานความร่วมมือโรงเรียนกับชุมชนให้สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยดี

2. ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน คือ ด้านที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากที่สุด ดังนั้น การที่โรงเรียนจะได้รับความช่วยเหลือจากชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชนภายนอกได้รับรู้ รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ชุมชนทราบข้อมูลต่างๆ เห็นถึงความต้องการหรือความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านบทบาทผู้บริหาร และปัจจัยด้านบทบาทชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมกิจกรรมที่โรงเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชนอย่างเต็มที่ตามโอกาส ทำให้ชุมชนนั้นมีส่วนร่วมกับโรงเรียนอยู่เสมอ อันเนื่องมาจากถ้าโรงเรียนปราศจากชุมชนในการสนับสนุนก็จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งต้องผ่านการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษา และความร่วมมือจากชุมชน

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำกรวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หรือการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ เช่น ด้านบทบาทของครู ด้านบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญคือการศึกษาความต้องการของชุมชนที่แท้จริงว่าชุมชนต้องการอะไรจากโรงเรียน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนนั้นสามารถตอบสนองในสิ่งที่ชุมชนต้องการ อันจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ จันทโชติ. 2556. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมพัฒนาชุมชน. 2529. “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะ กพสม.” ฝ่ายวิจัยและประเมินผล : กองวิจัยและประเมินผล.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษณา ไตรศิริ. 2538. “การศึกษาการจัดกิจกรรมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัลยา พลีรักษ์. 2545. “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กาญจนา สิงห์มณี. 2553. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กิ่งแก้ว หมุดธรรม. 2550. “การศึกษาสภาพการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนวัดบางพลีน้อยกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- กิตติศักดิ์ เทียงมน. 2553. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3”. วิทยานิพนธ์ ค.ม. การบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิตยากร มังคะรัตน์. 2550. “บทบาทในการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิติมา ปรีดีดีลก. 2549. **กระบวนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เกษร สุขเกษม. 2554. “ปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- เกียรติศักดิ์ บึงราษฎร์. 2555. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553)**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2559. **การใช้โปรแกรม SPSS for Window 11.5 ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น**. [Online]. Available : http://intraserver.nurse.cmu.ac.th/mis/download/publication/463_file.pdf.
- คณินิจ กลขนาม. 2553. “การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในเครือข่ายวังจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิตมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จักรวาล พันธุ์ศิลา. 2550. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จันทร์รอล เงินคำ. 2543. “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย”. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จำรัส นวลน้อม. 2540. **การศึกษาการพัฒนาประเทศ. แนวและวิธีปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- จำเริญ สีสม. 2546. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.

- จิรวรรณ ปัญจลักษณ์. 2556. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหัวไผ่ (จันทร์ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิระ สิทธิ. 2519. “งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตศึกษา 12”. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. ภาควิชาบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ สันติภูมิโพธา. 2544. “การศึกษาสมการพหุคูณการบริหารชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี”. ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- ชัย สุขมงคล. 2556. “การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านบึง” มนุษยวิทยาการ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยนิวรรต แยมไสย. 2552. “สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาความร่วมมือในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กาฬสินธุ์ เขต 3”. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บริหารการศึกษา. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชาติรี คงสมจิตต์. 2556. “กลยุทธ์ในการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์”. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชานูวัฒน์ สุดสาคร. 2547. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอคลองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ. 2537. “เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 2 และ 3 ปัตตานี” มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์. 2546. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี สนิทประชากร. 2536. การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์.

- ณัฐ วรรณบุตร. 2551. “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทหน้าที่เป็นจริงในการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านคลองมะขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราด”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร
- ณัฐธยา ศรีวรลักษณ์. 2554. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เตือนใจ แก้วประเสริฐ. 2544. “ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เตือนดา อวยสวัสดิ์. 2541. “การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารความสัมพันธ์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. 2550. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของ โรงเรียนลือมแรดวิทยา อำเภอถิ่น จังหวัดลำปาง”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทองพล ประทุมไชย. 2558. “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โรงเรียน บ้านสนาม อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม.
- ทัศน แสงศักดิ์. 2549. **ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา.** วารสารวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.
- ทิพทยา สุวรรณภูมิ. 2544. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของ คณะกรรมการโรงเรียน กลุ่มศรีนครินทร์วิโรฒ สังกัดกรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- เทวินท์ ก้องเสนาะ. 2552. “ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2532. **การบริหารและทำอย่างผู้จัดการใหญ่.** กรุงเทพมหานคร : สิ่งพิมพ์ไทย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ธนพร ประสิทธิ์สมบัติ. 2552. “ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธรรมนงค์ ดั้นทอง. 2546. “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร.
- ธีรรัตน์ กิจจาร์ักษ์. 2542. **การบริหารการศึกษา**. เอกสารคำสอน. เพชรบูรณ์ : สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธีระ รุญเจริญ. 2553. **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2540. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เอ็ม.เอส.เอส.
- นวลพรรณ บุญตัน. 2546. “ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 3 และ เขตการศึกษา 4”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิตา ลอยละลิ้ว. 2556. “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิพนธ์ ยศดา. 2541. “ปัญหาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิรันดร์ ช่วยเจริญ. 2543. “การบริหารงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชนาฏ เรชาสุดา. 2547. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิตกา วงศ์กุลพิลาศ. 2555. “การบริการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอคลองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บัณฑิต กุมารสิทธิ์. 2554. “การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา ในตำบลกองก้อย อำเภอเสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. งานนิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปีเป้าะ หะยีสามา. 2540. “การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่ถูกลอบวางเพลิง จังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญจันทร์ สีสันต์. 2557. ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญจันทร์ สีสันต์. 2557. วิจัยวิจัยทางการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ประดิษฐ์ สีตาพล. 2552. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1”. วิทยานิพนธ์ ค.ม. การบริหารการศึกษา.
บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประพันธ์ ภูมิวารินทร์. 2547. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาระยอง เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประสิทธิ์ เพยกลิ่น. 2557. รูปแบบการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนสำหรับ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วรสารเทคโนโลยีสุรนารี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม. 2542. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาโรงเรียน. ในเอกสารการ
พัฒนาโรงเรียน, ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาการศึกษา, ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. 2549. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในประเทศไทย. ในเอกสารการ
สอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปัญญา สุกุลปันทร์พ. 2548. “ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษาของโรงเรียนคริสเตียนเยอรมันเชียงใหม่”. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยวรรณ พงษ์พิทักษ์. 2557. “สภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชนของโรงเรียนบ้านสุขขุม (อนุสรณ์พลอยงค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1”. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา :
มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พินิจดา วีระชาติ. 2542. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2556. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พลพัทธ์ ชนะชนกุล. 2556. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนบ้านบึงตะกู่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลิชษฐ์ มีศรีสวัสดิ์. 2556. “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนบ้านทะเลพัฒนา กลุ่มคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. สารนิพนธ์ ศษ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- พัฒน์ บุญรัตน์พันธ์. 2550. งานปกครองและพัฒนาของผู้ว่าฯ ตีเด่น. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- พิกุล เทพพิพิธ. 2542. “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการชุมชน ตามเครือข่ายการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิเชษฐ์ คงสตรี. 2544. “การปฏิบัติงาน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พินต์ ศรีสำออง. 2550. “ปัญหาการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุทรธานี เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พลิชษฐ์ มีศรีสวัสดิ์. 2556. “แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนบ้านทะเลพัฒนา กลุ่มคลองลานพัฒนา อำเภอลาด จังหวัดกำแพงเพชร. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- พีระศักดิ์ มณีฉาย. 2548. “การพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนชุมชนนาทมโคกก่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เพ็ญญา ย้อยดา. 2547. “การศึกษาปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา
- เพ็ญพิชญา คำแสน. 2555. “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนทัพระยาพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 7”. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2542. “พันธกิจและทักษะใหม่ครูในแนวคิดและแนวการปฏิบัติสำหรับครูมัธยมเพื่อการปฏิบัติการศึกษา”. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัช อรรถกามานนท์ และมัทนา โชควรวัฒนกร. 2545. **การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- ภาวิณี สุขเกษม. 2555. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยองเขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูวนาถ คงแก้ว. 2539. “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2540. **เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1.14**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยนต์ ชุ่มจิต. 2528. **สังคมวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ยีนยง จิรัฎฐิติกาล. 2550. “ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนในการนำบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของเอกชน จังหวัดลพบุรี”. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุพิน อัฐโส. 2556. “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเกาะแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รมย์รวินทร์ ตันติฤทธิพล. 2549. “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองชลบุรี”. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชชู พลท้าว. 2556. “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รัตนา กาญจนพันธ์. 2543. **ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ละออ เกษสุวรรณ. 2554. “สภาพและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลิขิต การะภักดี. 2546. “การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว”. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรพล สังขะวิไล. 2550. “การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วราภรณ์ นพคุณทอง. 2549. “ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน เขตบางกอกน้อย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วริศรา บุญมี. 2555. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันชัย วัฒนศัพท์. 2552. **การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : ประสงค์การพิมพ์.
- วันทนี มาสุข. 2549. “บทบาทการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ้านฉาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิมล สันแดง. 2551. “การนำเสนอรูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร นครสวรรค์.
- วิไลลักษณ์ แก้วนพรัตน์ และคณะ. 2551. “การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง”. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 2 ฉ.3.
- ศรีไพร อินถา. 2544. “ความต้องการของชุมชนข้างเคียงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน”. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สนอง เครือมาก. 2537. **คู่มือปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ**. นครสวรรค์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สนั่น นุชพงษ์. 2548. “ปัญหาการดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมชาย ทองเจริญ. 2533. “ภารกิจที่คาดหวังของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อบริการชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดเลย”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย สุกเลิศ. 2550. “ศึกษาสภาพการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร เทียงธรรม. 2553. **การประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช
- สวัสดิ์ กาญจนสุวรรณ. 2542. **หลักการบริหารการศึกษา**. คณะครุศาสตร์ : สถาบันราชภัฏสงขลา
- สังวร เขมฐะ. 2540. “ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สายัณห์ ฝาน้อย. 2550. **ประชาคมศึกษากับการจัดการท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 . 2557. **อัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2.**
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 . 2558. **แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2558. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2.**
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546. **คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547. **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550. **คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552. **มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์กิจการพิมพ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. **รายงานการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต/ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.**
กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2555. **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559.** กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544. **ปฏิรูปการศึกษาไทย-ในมุมมองประชาชน.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) 2557. **ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ปี 2559-2563 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2549. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร : จุดทอง.
- สำเร็จ สุพร. 2553. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนางานความสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านสงเปือย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยสกลนคร.
- สิริ เทศประสิทธิ์. 2530. **บทบาทของนักบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.
- สุนิตา บุรีมาศ. 2552. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนบ้านวังยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุธี ดิกลั่น. 2553. “การศึกษาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุนิตษา ทองสุพล. 2557. “การศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนการกุศล จังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุปราณี ศิริทรัพย์. 2553. “สภาพและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สุพงษ์ พิมพ์า. 2549. “การพัฒนา รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุพิชญา ธีระกุล. 2554. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 2). สมุทรปราการ : ชนิษฐาการพิมพ์
- สุภรณ์ ศรีพหล. 2540. แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สุมาลี นิตยจินต์. 2542. “ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนท่าใหม่ (พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล) ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู”.งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรพล อ้นถาวร. 2550. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองแข้แ่วน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2”.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุรพันธ์ สิ้นลี. 2552. “การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอป่า จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรียัน นนทศักดิ์. 2538. โรงเรียนกับชุมชน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สุวัฒน์ พุทธเมธา. 2540. การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- เสงี่ยม บำรุงพงษ์. 2553. “การพัฒนา รูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนบ้านหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสนห์ เหลือพันธ์. 2551. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร”.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เสาวนีย์ เลวลีย์. 2544. การศึกษานอกระบบกับการพัฒนาสังคม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาปรัชญาและหลักการศึกษานอกระบบ หน่วยที่ 11-15. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โสภา จำปาไ้อีก. 2548. “ความต้องการและได้รับการตอบสนองความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสีดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หวน พิณรุฬห์. 2529. การบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน . กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต.
- อธิพงษ์ ดาวเวียงกัน. 2555. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรุณี สอนทะโชติ. 2554. “การสร้างและแนวทางการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนบ้านหนองประไยชน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัจฉรา บัวเกตุ. 2547. “การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4”. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- อัญชลี คำพันธ์. 2554. “บทบาทของสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนของสถานศึกษาสังกัดเมืองพัทยา”. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัชฎาวุธ สุวดี. 2546. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุดม ปัญญา. 2548. “การบริหารชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสภาตำบล”. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงษ์. 2540. ระบบการศึกษา กับชุมชน . กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย.
- เอมอร พลพันธ์. 2554. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในเขตคุณภาพกบินทร์บุรี 10 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2”. งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Chavkin, N.F. (2000). Family and community involvement policies : Teachers can lead the way. Clearing Fouse, 73(5),287-29.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Cutlip, S. M., & Allen, H. C. 1978. *Effective Public Relations* (5th ed.). New Jersey : Prentice – Hall.
- Daniel, S.D. (2003). “Exmination of the Relationship Between School Board Governance, Community, and Superintendent Types,” *Dissertation Abstracts International*.
- Esposito, J.P. 1992. **Principal of the public school held by adult resident of the city of Fredericksburg, Veginia,**“*Dissertation Abstracts International*. 53(3) : 679-A-680-A
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.) New York : McGraw-Hill.
- Harris, Alison Marie. 1998, February. **School – Community Relationship: A Namibian Case Study,**“*Dissertation Abstracts International*.53(05) : Abstract.
- Hefferman, A.N. (1992).Perceptions of innvolvement of parents and community members on shared decision making cabinets. *Dissertation Abstracts International*, 53 (5), 1341-1342A.
- Likert, R. 1967. **The human organization : Its management and value.** New York : McGraw-Hill.
- Stoop, E. & M. L. Rafferty, Jr. 1961. **Practices and trends in school administration.** New York : Ginn.
- Toy, Steven Leonard. 1983, December. **The Development a School Community Relations Plan for a Small Rural School District,***Dissertation Abstracts International*. 45(7).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๐๑๕/2559

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย รหัสประจำตัว 57603070
หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมี
ประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.กาญจนา	บุญภักดี	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผศ.ดร.บุญจันทร์	สีสันต์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ปริยาภรณ์	ตั้งคุณานันต์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.กาญจนา	บุญภักดี	กรรมการ
ผศ.ดร.บุญจันทร์	สีสันต์	กรรมการ
ดร.อำภาพรรณ	ตันตินาครกุล	กรรมการ
ดร.ราชันย์	บุญธิมา	กรรมการ

3. คณะกรรมการสอบสำรอง

ดร.ณรงค์	พิมพ์สาร	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
ผศ.ดร.ไพฑูริย์	พิมพ์ดี	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตประจำ)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2559

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี

ประกาศคณะกรรมการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการชุดนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559 ให้ดำเนินการดังนี้

นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย รหัสประจำตัว 57603070 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 (Factors Affecting the Relationship Among School and Communities under the Jurisdiction of Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2)” โดยมี รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 5246

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒๒ ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.จินตนา กาญจนวิสุทธิ / ดร.เอกชัยณัฐ เมธีธัญญรัตน์ / นางสาวพรพิมล ธนะศรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2” โดยมี รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดี เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและ
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นายปฏิภาณ
ศาสตร์อำนวย มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 086-346-3587

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 5246 วันที่ 22 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ฐิยาพร กันตารณวัฒน์ / ผศ.ภาไพกาญจน์ อินทร์น้อย

ด้วยนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2” โดยมี รศ.ดร.กาญจนา
บุญภักดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นายปฏิภาณ
ศาสตร์อำนาจ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าวและหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 5247

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดกิ่งแก้ว (เทวะพัฒนาการ) สังกัด สพป.สพ.2 /
ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิกุลทอง สังกัด สพป. สพ.2 /
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองงูเห่าศาสตร์ประเสริฐ สังกัด สพป. สพ.2

ด้วยนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2” โดยมี รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย ทดลอง
ใช้แบบสอบถามกับครูสายชั้น ป. 1-6 และผู้ปกครอง สายชั้น ป.1-6 สายชั้นละ 1 คน ภายใน
สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

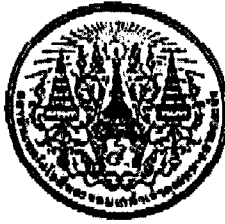
ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๙-๘๕๓๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๖-๓๔๖-๓๕๘๗
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนพรหมพิบูลทอง
เขตพื้นที่ ๑๖
วันที่ ๒๕ / ๖ / ๖๐
ลงชื่อผู้รับ ไข่มุก

ที่ ศธ ๐๔๒๔.๐๔/ 5247

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพรหมพิบูลทอง สังกัด สพ.ป. สป.2

ด้วยนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2" โดยมี รศ.ดร.กาญจนา บุญภักดี เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย ทดลอง
ใช้แบบสอบถามกับครูสายชั้น ป. 1-6 และผู้ปกครอง สายชั้น ป.1-6 สายชั้นละ 1 คน ภายใน
สถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

การ

และสั่งการ

.....เจ้าหน้าที่การบรรณ

.....ผู้อำนวยการ

.....รองผู้อำนวยการ

Smr dr

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๕๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๖-๓๔๖-๓๕๘๗

ทราบ

ดำเนินการตามเสนอ

มอบ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0523

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒” โดยมี รศ.ดร.กาญจนา
บุญภักดี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วมและได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับตัวแทนครูประจำชั้นสายชั้น ป.๑ - ป.๖ และ ตัวแทน
ผู้ปกครองโดยการแนะนำของครูประจำชั้น ป.๑ - ป.๖ ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๖-๓๔๖-๓๕๘๗

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 0523

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางโกลนใน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนายปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต ๒” โดยมี รศ.ดร.กาญจนา
บุญภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.บุญจันทร์ สีสันต์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ร่วมและได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับตัวแทนครูประจำชั้นสายชั้น ป.๑ - ป.๖ และ ตัวแทน
ผู้ปกครองโดยการแนะนำของครูประจำชั้น ป.๑ - ป.๖ ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Smr ak
(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๖-๓๔๖-๓๕๘๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

คำชี้แจง

1) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

2) แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ช่วยตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริง และขอได้โปรดตอบให้ครบทุกข้อ เนื่องจากหากขาดข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลได้ คำตอบที่ได้รับจากท่านไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านหน่วยงานของท่าน และจะถือเป็นความลับ

ขอขอบคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่าน

นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้วิจัย

เบอร์โทรศัพท์ : 086-346-3587

แบบสอบถามข้อมูลสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานะ ครู ผู้ปกครอง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 30 – 40 ปี

41 – 50 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี

ปริญญาโท ปริญญาเอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านบทบาทของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน						
1.	โรงเรียนให้ความรู้ และแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคม แก่บุตรหลานของคนในชุมชน					
2.	โรงเรียนฝึกอบรมด้านคุณธรรม ศีลธรรม จรรยาบรรณ อาชีพ อันดีงาม แก่นักเรียนในโรงเรียน					
3.	โรงเรียนส่งเสริม อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย โดยมีการถ่ายทอดสู่ชุมชน					
4.	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้เป็นแหล่งวิทยาการในการศึกษา เช่น การเปิดห้องสมุดให้ชุมชนได้ใช้					
5.	โรงเรียนช่วยเหลือชุมชนในด้านต่างๆ เช่น แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ทรัพย์สินต่างๆ					
6.	โรงเรียนรายงานข้อมูลข่าวสาร หรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ให้ชุมชนได้ทราบ					
7.	โรงเรียนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่ช่วยให้ทำให้เกิดการพัฒนาของชุมชน					
8.	โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น คน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน					
9.	ครูและบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน ให้ความรู้ คำแนะนำ โดยเป็นที่ปรึกษาของคนชุมชน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านบทบาทของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน						
1.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางหรือแผนนโยบายของโรงเรียน					
2.	ชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม เช่น การจัดงานวันปีใหม่ วันสงกรานต์ แห่เทียนพรรษา งานวันลอยกระทง ฯลฯ					
3.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและติดตามผลการศึกษา เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการทำหลักสูตรท้องถิ่น					
4.	ชุมชนร่วมในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น ผู้ปกครองอาจารย์ในกิจกรรมการเรียนการสอน หรือร่วมกิจกรรมอื่นที่สถานศึกษาดำเนินการ					
5.	คนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ จัดให้มาเป็นวิทยากรรับเชิญในสถานศึกษา					
6.	ชุมชนมีการติดตามการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและครู โดยให้ข้อคิดเกี่ยวกับปัญหา และให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
7.	ชุมชนมีบทบาทในการช่วยอนุรักษ์ และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมไทยพื้นบ้านสู่สถานศึกษา					
8.	ชุมชนช่วยพัฒนาปรับปรุงการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
9.	ชุมชนให้บริการด้านทรัพยากรต่างๆ แก่โรงเรียน เพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น คุหาเลือกตั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในศาสนพิธี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านบทบาทของผู้บริหาร						
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตนให้ชุมชนยอมรับนับถือในความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติตน					
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย					
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง นำเอาความรู้ หรือวิทยาการใหม่ๆ เข้าสู่ชุมชน					
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับในชุมชน					
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประสานงานราชการต่างๆ แก่ชุมชน					
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและสร้างความเชื่อมั่น					
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ชุมชน					
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมรับข้อร้องเรียนต่างๆ จากชุมชน และนำไปแก้ไขพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น					
9.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนออกไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเห็นให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการให้บริการชุมชน						
1.	โรงเรียนให้บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนโดยทำหน้าที่ อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ให้แก่ักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ					
2.	โรงเรียนให้บริการข้อมูลวิชาการ ความรู้วิทยาการใหม่ๆ และข่าวสารให้แก่ชุมชนได้ทราบ เช่น การจัดทำเอกสาร ป้ายประกาศเผยแพร่ความรู้					
3.	โรงเรียนให้คำแนะนำ ปรึกษาหารือ ร่วมกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนในการแก้ไข ปัญหาในท้องถิ่น					
4.	โรงเรียนจัดบริการช่วยเหลือให้แก่ักเรียนที่ขาดแคลนใน ด้านต่างๆ เช่น บริการอาหารกลางวัน เครื่องเขียน แบบเรียน ทุนการศึกษา					
5.	โรงเรียนจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ชุมชน เช่น ให้ความรู้การปฐมพยาบาล การป้องกันโรค ไข้เลือดออก					
6.	โรงเรียนให้บริการด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนในการ จัดกิจกรรมด้านต่างๆ ของชุมชน เช่น อาคารเรียน หอประชุม สนามกีฬา					
7.	โรงเรียนจัดบริการวัสดุ อุปกรณ์ ให้แก่ชุมชน เช่น จัดอุปกรณ์กีฬาให้เยาวชนได้ออกกำลังกายให้ชุมชนให้ยืม อุปกรณ์ไฟฟ้าในการจัดงานประเพณี					
8.	โรงเรียนให้บริการด้านบุคลากร เช่น ครูไปเป็นวิทยากร ในชุมชน เป็นกรรมการตัดสินกีฬาในชุมชน เป็นต้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9.	โรงเรียนส่งเสริมอาชีพแก่ชุมชน โดยโรงเรียนประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้					
10.	โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น ความยากจน โรคภัยไข้เจ็บ การขาดแคลนน้ำ การรณรงค์ด้านยาเสพติด					
ด้านการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน						
1.	ชุมชนสนับสนุนวิทยากรในการอบรมสั่งสอนนักเรียน เช่น การนิมนต์พระภิกษุให้ทำการสอนวิชาศีลธรรม หรือจัดหาผู้มีความสามารถทางวิชาชีพมาให้ความรู้แก่นักเรียน					
2.	ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยเหลือในการจัดการศึกษา โดยใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งวิทยากรต่างๆ					
3.	ชุมชนให้คำปรึกษาหรือแสดงออกทางความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย หรือการดำเนินงานของโรงเรียน					
4.	ชุมชนมีส่วนร่วมในการกวดขัน ฝึกระวังความประพฤติของนักเรียน เพื่อรายงานให้แก่โรงเรียนได้ทราบ					
5.	ชุมชนให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ของร้านค้า เช่น บริจาคอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ					
6.	ชุมชนให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับอาหารการกินจากชุมชน เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมกีฬาประจำปีการศึกษา					
7.	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือโรงเรียนด้านทุนทรัพย์ เช่น บริจาคงบประมาณปรับปรุงอาคารเรียน ทุนการศึกษาสำหรับเด็กยากจน					
8.	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านแรงงาน เช่น ให้การบริการ ช่วยซ่อมแซมอาคารเรียน สร้างหรือซ่อมรั้ว ช่วยทำอุปกรณ์การสอน ตัดกิ่งไม้ ฯลฯ					
9.	หน่วยงานต่างๆ ของชุมชนได้รับการประสานงานจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในการเข้ามาช่วยเหลืองานด้านต่างๆ ของโรงเรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ						
1.	โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน					
2.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด และพฤติกรรมด้านชู้สาว					
3.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบปะสังสรรค์กับครูเพื่อพูดคุยปรึกษาหารือในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน					
4.	ชุมชนมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
5.	โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น					
6.	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีระหว่างผู้ปกครอง ประชาชน ครู และนักเรียน เช่น จัดแข่งขันกีฬาท้องถิ่น					
7.	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง สร้างความเข้าใจร่วมกันในการดูแลบุตรหลาน					
8.	โรงเรียนมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนทุกกิจกรรม เช่น การใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ					
ด้านการประชาสัมพันธ์						
1.	โรงเรียนมีการจัดประชุม พบปะผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงาน และรายงานผลงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
2.	โรงเรียนสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การเดินรณรงค์และประชาสัมพันธ์กับชุมชนในรูปแบบต่างๆ					
3.	โรงเรียนมีการประเมินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4.	โรงเรียนจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบในการดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจการของโรงเรียน					
5.	โรงเรียนจัดทำป้ายนิเทศ แผ่นโปสเตอร์ หรือแผ่นภาพต่างๆ ติดเพื่อประชาสัมพันธ์ ผนัง และให้ความรู้แก่ชุมชน					
6.	โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน					
7.	โรงเรียนจัดให้มีการแสดงนิทรรศการทางวิชาการ เพื่อแสดงผลงานของครู และนักเรียน ให้ประชาชนในชุมชนได้ทราบ					
8.	จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง ชมรมสมาคมศิษย์เก่า เพื่อสร้างเครือข่ายในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ข้อ คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	1	1	0	0	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
14	1	0	0	1	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
30	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
38	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
39	1	0	0	1	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
40	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
41	1	0	1	0	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
42	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
43	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
44	0	1	0	0	1	2	0.4	ใช้ไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางโรงเรียน

ตารางการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ข้อ คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
45	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
46	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
47	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
48	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
49	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
50	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
51	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
52	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
53	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
54	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
55	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
56	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
57	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
58	1	1	0	0	0	2	0.4	ใช้ไม่ได้
59	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
60	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
61	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
62	1	-1	0	1	1	2	0.4	ใช้ไม่ได้
63	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
64	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
65	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
66	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ไม่ได้
67	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
68	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
69	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ไม่ได้
70	1	1	0	1	1	4	0.8	ใช้ได้
71	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
72	1	1	1	0	0	3	0.6	ใช้ไม่ได้
73	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
74	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจำแนกประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตามขนาดโรงเรียน จำนวน 19 โรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่ม ตัวอย่าง ร้อยละ 20	ตำแหน่ง/หน้าที่	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดที่ 1 จำนวน 1-120 คน	17	4		
โรงเรียนคลองบ้านระกาศ			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนวัดบางนางเพ็ง			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนปากคลองมอญ			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนทเวะคลองตรง			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
ขนาดที่ 2 จำนวน 121-200 คน	13	4		
โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนวัดเกาะแก้ว			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนคลองบางกระสี			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนสุเหร่าบางปลา			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
ขนาดที่ 3 จำนวน 201-300 คน	9	2		
โรงเรียนคลองบางกะอี่			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนวัดหัวคู้			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
ขนาดที่ 4 จำนวน 301-499 คน	12	3		
โรงเรียนวัดบางโกลนอก			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนคลองบางน้ำจืด			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
ขนาดที่ 5 จำนวน 500-1,499 คน	19	5		
โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนวัดบางโกลนใน			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของสิทธิ์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่ม ตัวอย่าง ร้อยละ 20	ตำแหน่ง/หน้าที่	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนวัดราชบุรณะ			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนอนุบาลเคหะบางพลี (10ปี สปช.)			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
ขนาดที่ 6 จำนวน 1,500-2,499 คน	1	1		
โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ			ครูประจำชั้น ป.1-6	6
			ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6	6
ขนาดที่ 7 จำนวน 2,501 คนขึ้นไป	-	-		
รวม	71	19		228

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายปฏิภาณ ศาสตร์อำนวย
วัน-เดือน-ปีเกิด	10 กรกฎาคม 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดอุดรธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	42/1 หมู่ 2 ซอยวัดโพธิ์ฟ้า ตำบลบางเตือ ถนนเลียบบ คลองบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 12000
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2555 สำเร็จการศึกษา การศึกษบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาดนตรีศึกษา-ดนตรีสากล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2560 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต (ค.อ.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	รับราชการครู ตำแหน่งครู ค.ศ.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ โรงเรียนวัดบางโหลงใน โรงเรียนวัดบางโหลงใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 พ.ศ.2556 – ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้